

Kunnanhallitus 1.12.2025

Valtuusto 15.12.2025

Sisällysluettelo

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
1 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
1.1 Yleinen taloudellinen tilanne	4
1.2 Kuntatalous 2026-2028	5
1.3 Muhoksen kunnan taloustilanne ja tehtävien muutokset	8
1.4 Kunnan sijainti, väestö ja työllisyys	10
1.5 Muhoksen kunnan organisaatio	13
1.6 Henkilöstö	14
1.7 Vuoden 2026 veroprosentit ja verotuloennuste	16
1.8 Valtionosuudet	17
1.9 Kunnan verorahoitus yhteensä	18
2 MUHOKSEN KUNTASTRATEGIA	19
2.1 Kuntastrategia	19
2.2 Muhoksen kuntastrategia 2026–2029	19
2.3 Talousarvio ja -suunnitelma	19
2.4 Talouden tasapainotus	21
3 TALOUSARVION SITOVUUS	22
3.1 Tavoitteiden sitovuus	22
3.2 Rahamääräisten erien sitovuus	22
4 KÄYTTÖTALOUS	24
4.1 Konsernipalvelut	25
4.2 Opetus- ja kasvatustalautakunta ja hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta – sivistys- ja hyvinvointipalvelut	33
4.3 Yhdyskuntalautakunta – tekniset palvelut	65
5 TULOSLASKELMAOSA	74
6 INVESTOINTIOHJELMA 2026 JA -SUUNNITELMA 2027–2028	79
7 RAHOITUSLASKELMA	83
8 KUNTAKONSERNI 2026–2028	86
9 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2026	87
10 TALOUSARVION 2026 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET	89
LIITTEET	94

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Kuntien talousnäkymät heikkenevät läpi Suomen tällä hetkellä. Yleinen talouden heikko suhdannetilanne vaikuttaa kuntien verokertymään, ja toisaalta kuntien menot kasvavat henkilöstökustannusten nousun, työttömyyden kasvun ja investointitarpeiden vuoksi. Useat kunnat, Muhos mukaan lukien, odottivat valtionosuusuudistuksesta helpotusta tulevien vuosien talouskurimukseseen. Marraskuun lopulla kunnat saivat kuitenkin kylmää vettä niskaansa, sillä valtionosuusuudistus ei toteudu ainakaan tällä hallituskaudella. Helpotusta valtion suunnasta ei siis ole saapumassa lähivuosina.

Vuoden 2026 talousarvion laatiminen on ollut vaativa prosessi, jossa on jouduttu valitettavasti keskittymään uusien säästöjen etsimiseen kaikissa lautakunnissa. Toivottavasti Muhoksen kunnan taloudellinen tilanne helpottuu tulevina vuosina ja voimme keskittyä talousarvioprosessissa muihinkin asioihin kuin pelkästään lisäsäästöjen etsimiseen.

Tulevana vuonna saamme kunnanvaltuuston päätöksentekoon kaksi merkittävää kaavaprosessia. Leppiniemi-Pyhänsivun osayleiskaava on valtuuston päätettävänä todennäköisesti tammikuussa ja Pyhänsivun asemakaava ja Leppiniemen asemakaavan muutos helmikuussa. Kaavojen saatua lainvoiman, voimme odottaa eri toimijoiden investointipäätöksiä, jotka tuovat kuntaan varmuudella lisää asukkaita ja elinvoimaa.

Vuosi 2026 näyttäisi olevan rauhallisempi vuosi myös hallinnon uudistusten osalta. Vuoden 2023 alusta siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu hyvinvointialueille. Vuoden 2025 alusta puolestaan julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille ja TE-toimistot lakkautettiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen osalta olemme viimein oppineet elämään ilman sotea, mutta TE-uudistus vaatii vielä kunnilta totuttelua.

Paljon positiivistakin on tapahtunut Muhoksella vuoden 2025 aikana. Varsinkin syntyvyyden selkeä kasvu heikompien vuosien jälkeen on erinomainen asia. Toivottavasti syntyvyys jatkaa kasvuaan myös vuonna 2026. Elinvoimaisen kunnan merkki on myös se, että Muhoksella syntyy jälleen enemmän ihmisiä kuin kuolee.

Viime vuosina Muhosta on haastanut puute laadukkaista vuokra-asunnoista. Muhoksen asunnot Oy on selvittänyt erilaisia mahdollisuuksia vuokra-asuntokannan lisäämiseksi Muhokselle. Toivottavasti vuoden 2026 aikana saadaan rakennushankkeita liikkeelle, tapahtuipa se sitten kunnan tai yksityisten yritysten toimesta.

Edellisten vuosien tapaan, mielestäni näkymät vuodelle 2026 ovat erittäin valoisat ja voimme valmistautua levollisin mielin muutosten vuoteen.

Kimmo Hinnio
kunnanjohtaja

1 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, mutta merkkejä nopeammastakin kasvusta on. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Reaalitulojen kasvusta huolimatta kulutus ei ole kasvanut. Heikko työllisyystilanne, epävarmuus ja vaatimaton luottamus talouteen ovat saaneet kotitaloudet säästämään kuluttamisen sijaan ja säästämisaste on noussut. Investoinneissa on odotettavissa nopeampaa kasvua, kun energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisääntyvät. Talouskasvua ja vientiä hidastavat Yhdysvaltojen asettamat tullit sekä Euroopan vaisu kysyntä. Talouskasvun kannalta on suotuisaa, että EU:n asettamat vastatoimet ovat jäämässä vähäisiksi ja tehdyt tullisopimukset vähentävät epävarmuutta. Tuonnin kasvu on kuitenkin nopeutumassa vientiä enemmän, sillä Suomessa kysynnän kasvusta iso osa tulee investoinneista, joissa tuontipanoksilla on merkittävä osuus. Vuonna 2025 bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan 1,0 prosenttia, 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia vuonna 2027.

Heikosta työllisyystilanteesta huolimatta työvoiman määrä on kasvanut viime vuosina reippaasti ja alkuvuonna työvoiman määrä on kääntynyt uudelleen kasvuun. Työvoiman määrää lisäävät hallituksen työllisyystoimet ja maahanmuutto. Vaisun kysynnän takia työvoiman määrän kasvu on toistaiseksi näkynyt kuitenkin ennen muuta työttömyyden nousuna.

Talouden heikko suhdanne osuu kaikkein kipeimmin valtionhallintoon ja sen alijäämä on 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Valtio kantaa myös puolustusmenojen ja velanhoitomenojen kasvusta aiheutuvan rasituksen. Kevään 2025 kehysriihessä sekä syksyn 2025 budjettiriihessä päätettiin joukosta sopeutustoimia, joiden vaikutukset alkavat näkyä vuosien 2026 ja 2027 aikana. Lisäksi Työllisyysrahasto ilmoitti elokuun lopussa työttömyysvakuutusmaksujen korotuksesta vuodesta 2026 alkaen. Myös talouskasvun odotetaan kiihtyvän, mikä voimistaa verotulojen kasvua ja hillitsee sosiaaliturvamenojen kasvua. Menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino ilmenee myös siten, että neutraalissa tai edes sangen suotuisassakaan suhdannetilanteessa Suomen julkinen talous ei ole tasapainossa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan.

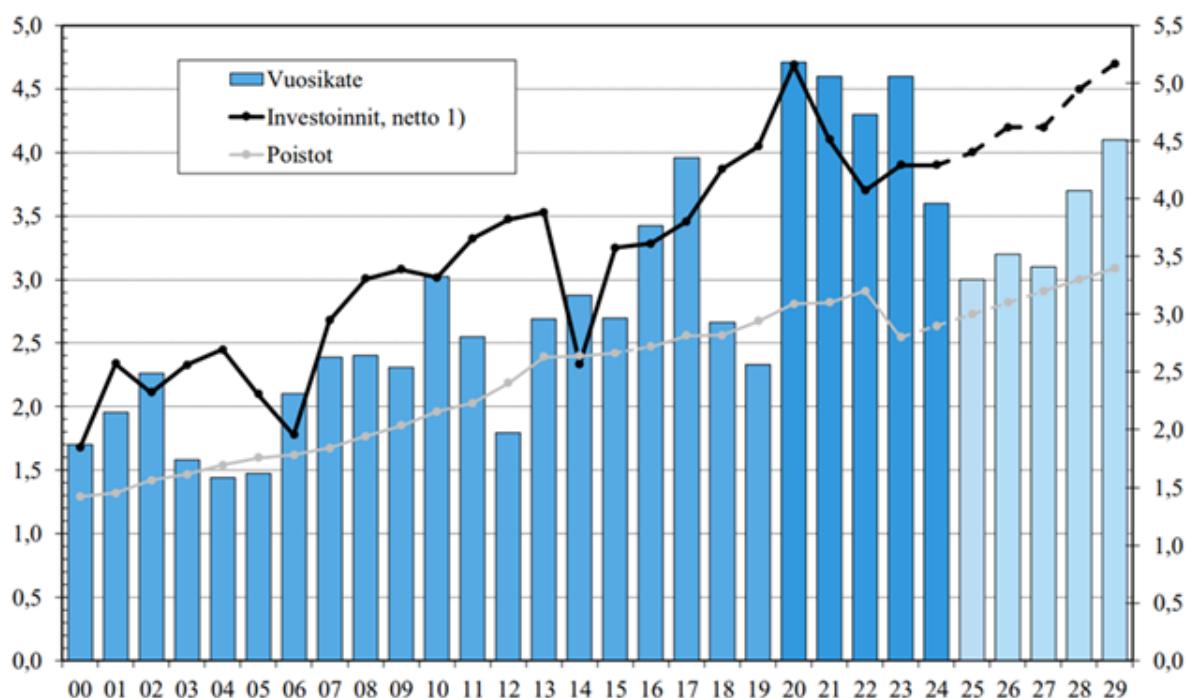
	2023	2024	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	273	276	285	295	307
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	3,5	0,7	2,0	2,2	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,6	0,0	0,3	0,9	1,4
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	1,6	3,9	2,6	1,8	1,6
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,3	1,2	1,8	0,7	0,4
Työlliset, muutos, %	0,3	-1,0	-0,3	0,8	1,3
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,7	76,2	76,5	77,3
Työttömyysaste, %	7,2	8,4	9,4	9,0	8,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	0,4	1,4	1,9
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	3,1	3,0	3,6	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-2,2	-0,1	-1,0	-1,0	-1,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,8	0,0	-0,3	-0,4	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,1	1,8	2,0

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:49: Taloudellinen katsaus Syksy 2025 Talousnäkymät.

1.2 Kuntatalous 2026-2028

Kuntien ja kuntakonsernien taloustilanne heikkeni vuonna 2024 odotetusti vuodesta 2023, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kertaluonteiset erät vielä vahvistivat taloutta. Kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni noin 670 milj. eurolla ollen kuitenkin 1,05 mrd. euroa positiivinen. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 14 vuonna 2024 ja 15 vuonna 2023. Tilikauden tulos oli negatiivinen 84 kunnalla, kun vuonna 2023 määrä oli 55. Sellaisten kuntien määrä, joilla on taseessa kertynyttä alijäämää, kasvoi 16:sta 18:aan kuntaan. Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi negatiiviseksi ollen noin -400 milj. euroa. Edellisen kerran toiminnan ja investointien rahavirta on ollut negatiivinen vuonna 2019. Kuntien lainamäärä kasvoi noin 570 milj. euroa 19,34 mrd. euroon. Asukaskohtaisesti lainamäärä oli koko maassa keskimäärin 3 450 euroa.

Heikko suhdannetilanne välittyi vuonna 2025 kuntatalouteen, jonka verotuloennusteita on madallettu kertymätietojen perusteella vuoden edetessä. Myös työttömien määrän ja kuntien työttömyysetuusmenojen kasvu on ollut odotettua voimakkaampaa. Tästä huolimatta kuntien toimintamenojen kehitys on ollut melko maltillinen. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee arviolta noin -1,1 miljardiin euroon vuonna 2025. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee edelleen vuosina 2026-2027, mutta vahvistuu sen jälkeen määrärajoitusten valtionosuusleikkausten väistyessä. Kuntatalouden vuosikate ei riitä nettoinvestointeihin 2025-2028.

1) Investoinnit, netto=Käyttöomaisuusinvestoinnit-rahoitusosuudet-käyttöm.myyntitulot

Lähde: vuodet 1995-2020 Tilastokeskus, vuodet 2021-2024 Valtiokonttori, vuosien 2025-2029 arviot VM

Hallituksen toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta vuonna 2026 ja 2027. Orpon hallituksen kuntataloutta vahvistavat päätökset liittyvät maapohjan kiinteistöveron korotukseen ja sote-siirtolaskelman kuntavaikutusten pienentämiseen, mutta rahoitusleikkauksia on tehty useilla eri perusteilla hallituskauden aikana.

	2025	2026	2027
Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	108	108	108
Indeksijarru (1 %-yksikkö)	-49	-80	-111
Sote-siirtolaskelman Black Friday -valtionosuuskompensaatio	277	277	277
Normien purkuun liittyvä valtionosuusleikkaus	-23	-21	-21
Leikkaus TE-palveluiden rahoitukseen	-37	-37	-37
Leikkaus kuntien laskennallisiin koto-korvauksiin	-58	-58	-58
75 miljoonan euron valtionosuusleikkaus (kehysriihi 2025)		-75	-75
Leikkaus laskennallisiin koto-korvauksiin (budjettiriihi 2025)			-30
Orpon hallituksen keskeiset toimet yhteensä	218	114	53
Lisätarkastelu:			
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2023	-167	-167	-167
Sote-siirron jälkikäteisperintä vuodelta 2024	-64	-64	-64
Valtion toimien vaikutukset yhteensä, ml. sote-jälkiperintä	-13	-117	-178
Plus: Paineet TE-uudistuksesta ja toimeentulotuesta (kertaluonteinen)	-200		-200

Kuntien valtionosuudet kasvavat kuluvana vuonna TE-palvelu-uudistuksen myötä kuntien tehtävien ja rahoitusvastuun laajentuessa. Kuntien saamien valtionosuuksien kasvua kuitenkin hidastavat muun muassa sote-siirtoon liittyvät tarkistukset, hallitusohjelman mukainen valtionosuuksiin tehtävä indeksisäästö sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi verotulomenetysten korvausten vähennys pienentää valtionosuuksia vuonna 2025 tuntuvasti, tosin verotulot kasvavat vastaavasti. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2026 noin 3,55 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 185,5 milj. euroa. Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus korvataan kunnille. Vuodesta 2020 lähtien korvaukset on maksettu kunnille peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä. Verotulomenetysten korvauksiin varataan vuoden 2026 talousarviossa yhteensä 534 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat vuonna 2026 noin 1,3 mrd. euroa.

Verotulot muodostavat suurimman osan kuntien tuloista. Suhdannetilanteen kohentuessa verotulojen kehitys vahvistuu vuonna 2026 5,2 prosentin kasvuun ja tasaantuu vuosina 2027–2029 keskimäärin hieman alle 4 prosenttiin vuodessa. Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan kasvavia menoja, eikä vuosikate riitä tulevana vuosina nettoinvestointeihin. Valtaosa investoinneista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöveron arvostamisuudistusta jatketaan. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Valtiovarainministeriössä vireillä olevan uudistuksen peruslähtökohtia on se, että tämänhetkiset verotusarvot perustuvat pitkälti vanhentuneisiin verotusarvon määräytymisperusteisiin, eivätkä ne kuvaa riittävän hyvin rakennusten ja maa-alueiden hintaeroja.

Keväällä 2025 sovittu palkkaratkaisu kasvattaa työvoimakustannuksia 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028 sopimuskorotusten ajoitusten ja kunta-alalle sovitun palkkojen ja palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa.

Vuoden 2026 toimintatuottoja pienentää sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleen neuvottelut. Kehitysarviossa on oletettu, että kuntien saamat vuokratuotot pienenevät noin 150 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen.

TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samassa tahdissa, varsinkin kun erityisen tuen tarve on kasvanut. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kasvanut viime vuosina.

Kuntatalouden kestävyys vaikuttavat jatkossa yhä enemmän kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä lisäävät investointitarpeita, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia. Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulorahoitukseen. Samalla tulopohjan vahvistaminen voi johtaa veronkorotuspaineisiin erityisesti kunnallisverotuksessa.

Kuntien valtionosuusjärjestelmä oli tarkoitus uudistaa 1.1.2026 alusta vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Valtiovarainministeriö tiedotti 22.10.2024, että valtionosuusuudistus siirtyy vuodelle eteenpäin. VM tiedotteen mukaan tarvitaan vielä lisää tietoa esimerkiksi erilaisten demografisten muuttujien vaikutuksesta palveluiden kustannuksiin kunnissa. Uuden rahoitusmallin on tarkoitus vahvistaa itsehallintoa ja säilyttää kuntien saamien valtionosuuksien yleiskatteellisuus. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti siten, että se ei lisää julkisia menoja, vaan vahvistaa kasvua ja julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Osana uudistusta arvioidaan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen piirissä olevien verojen tarkoituksenmukaisuutta ja tasauksen tasoa. Samalla tarkastellaan tasauksen piirissä olevien verojen määrää ja tasauksen suuruutta. Perusperiaatteena on, että kuntien alueella syntyvästä verotulosta mahdollisimman suuren osan tulee jäädä kuntien omaan käyttöön, kuitenkin kaikkien kuntien elinvoima ja kuntien välinen rahoituksen tasapainoisuus huomioiden. Marraskuun lopussa 2025 kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen kuitenkin tiedotti, että hallituspuolueet eivät ole päässeet sopuun uudistuksen periaatteista ja uudistus lykkääntyy useammalla vuodella.

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:49: Taloudellinen katsaus Syksy 2025 Talousnäköymät.
Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:53: Kuntatalousohjelma vuodelle 2026 Syksy 2025.
Valtiovarainministeriön tiedote 22.10.2024: VOS-uudistus siirtyy.

1.3 Muhoksen kunnan taloustilanne ja tehtävien muutokset

Vuoden 2025 lisätalousarviomenettelyjen myötä tilikauden tuloksen arvioidaan painuvan 1,2 milj. euroa alijäämäiseksi. Vuodelle 2026 talousarvio näyttää noin 0,8 milj. euroa alijäämää. Mikäli vuoden 2025 ja 2026 tulokset toteutuvat arvioiden mukaan, tilinpäätöksen 2024 taseen ylijäämästä (3,1 milj. eur) jää suunnitelmavuosille enää noin 1,2 milj. euroa käytettäväksi.

Vuoden 2026 verorahoituksen ennusteet pohjautuvat Kuntaliiton veroennustekehikkoon (9/2025) ja peruspalveluiden valtionosuuksien osalta Valtiovarainministeriön laskelmiin (9/2025). Ennusteet näyttävät, että Muhoksen kunnan verotulot kasvaisivat noin 1,20 milj. euroa vuoden 2025 arvioidusta tasosta ja olisivat yhteensä 22,01 miljoonaa euroa vuonna 2026. Verotulojen kasvu johtuu pääasiassa kunnallisveron kasvusta, kun ansiotulojen kasvuvauhdin arvioidaan olevan noin 3 prosenttia. Valtionosuuksien osalta ennuste on noin 0,35 milj. euroa vuoden 2025 arvioitua tasoa suurempi ja yhteensä 10,88 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista ei ole saatavissa ennakkolaskelmia, mistä johtuen vuodelle 2026 OKM:n osuus on arvioitu vuoden 2025 ennustetulla rahoituksen tasolla.

Vuoden 2025 alusta Muhos on ollut osa Oulun seudun työllisyysaluetta. Vastuukuntana työllisyysalueella toimii Oulun kaupunki, joka laskuttaa jäsenkuntia tuotetuista palveluista. Muutoksen myötä Muhoksen kunnalle siirtyi neljä TE-palveluiden henkilöä. TE-uudistuksen on arvioitu olevan kunnille kustannusneutraali ja että TE-vastuun mukana syntyvät menot korvattaisiin kunnille täysimääräisesti valtionosuuksien kautta, mutta on nähtävissä, että kunnille siirtyvä rahoitus ei tule kattamaan kunnille uudistuksesta syntyviä kuluja täysimääräisesti.

Kevään 2025 palkkasopimusratkaisulla on suuri merkitys kunnan kustannuskehitykselle, kun kuntatyöntekijöiden sopimuskorotukset ovat yhteensä 7,37 % lähes kolmen vuoden aikana. Korotukset jakautuvat siten, että vuonna 2025 palkat nousevat 2,5 prosenttia, vuonna 2026 2,47 prosenttia ja vuonna 2027 2,4 prosenttia.

Sote-uudistukseen liittyvä hyvinvointialueiden sote-kiinteistöjen vuokrausvelvoite päättyy 31.12.2025. Kunnalla on yhtiöittämisvelvoite niiden kiinteistöjen osalta, jotka tullaan jatkossakin vuokraamaan hyvinvointialueelle. Kiinteistöt on yhtiöitettävä 1.1.2026 alkaen ja tämä tulee muuttamaan olennaisesti kunnan teknisten palveluiden toimialan rakennetta ja taloutta. Talousarviossa 2026 ei olla huomioitu kunnan ja konsernin osalta yhtiöittämiseen liittyviä talousvaikutuksia, vaan ne tuodaan tilikauden 2026 aikana lisätalousarviomenettelyllä osaksi vuoden 2026 talousarviota. Tämä siitä syystä, että sopimusneuvottelut Hyvinvointialue Pohteen kanssa eivät ole talousarviota tehdessä päättyneet, mistä johtuen sote-kiinteistöjen vuokrahinnat ja yhtiöön siirtyvät kiinteistöt eivät ole kaikilta osin kunnan tiedossa. Uusien sopimusratkaisujen myötä yhtiöittäminen voidaan toteuttaa apporttisijoituksen ja kiinteistökaupan yhdistelmänä kiinteistöjen käyvän arvon periaatteella. Mikäli yhtiöön siirrettävien kiinteistöjen käyvät arvot ylittävät kunnan tasearvot, kunnalle voi syntyä merkittävääkin laskennallista arvomuutostuloa.

Muhoksen kunta on allekirjoittanut taloudellisesti merkittävän maankäyttösopimuksen Googlen tytäryhtiön Tuike Finland Oy:n kanssa. Sopimus liittyy Leppiniemen asemakaavan muutokseen ja Pyhänselän uuden asemakaavan laadintaan, ja se mahdollistaa alueen kehittämisen tulevaa datakeskushanketta varten. Maankäyttösopimuksen mukaisesti Muhoksen kunta vastaa alueen kunnallistekniikan rakentamisesta, mukaan lukien kadut ja vesihuoltoverkosto. Maanomistaja Tuike Finland Oy maksaa kunnalle 26 miljoonan euron kertakorvauksen, joka suoritetaan kuukauden kuluttua asemakaavan lainvoimaisuudesta. Sopimukseen sisältyy myös noin 255 hehtaarin metsäalueen suojelukompensaatio sekä katualueiden vastikkeeton luovutus kunnalle. Talousarvion valmisteluvaiheessa kunnalla ei ole ollut tiedossa Googlen lopullista investointipäätöstä ja tästä johtuen hankkeeseen liittyvät talousvaikutukset eivät sisälly vuoden 2026 talousarvioon. Mahdollisen investointipäätöksen syntyessä talousvaikutukset tuodaan lisätalousarviomenettelyllä osaksi vuoden 2026 talousarviota. Korvauksen tuloutus tehdään tilikausittain suhteessa toteutuneisiin kaavoituksen investointikustannuksiin sekä infrastruktuurin rakentamiskustannuksiin. Kunnan tuloslaskelman osalta korvauksen tuloutus nostaa tilikausien ylijäämää olennaisesti hankkeen aikana, vaikka rahoituslaskelman puolella tämä ylijäämä poistuu siihen liittyvien investointikustannusten kautta ja yhteisvaikutus on neutraali tulojen ja menojen ollessa alustavan arvion mukaan pitkälti yhtä suuret.

Maahankintasopimus (datakeskushanke)
Investointimenot: Infrastruktuurin rakennus

2026	2027	2027	yht. 2026-28
2 000	19 000	2 000	23 000
2 000	19 000	2 000	23 000
2026	2027	2027	yht. 2026-28
2 000	19 000	2 000	23 000

*** Investointitulot**

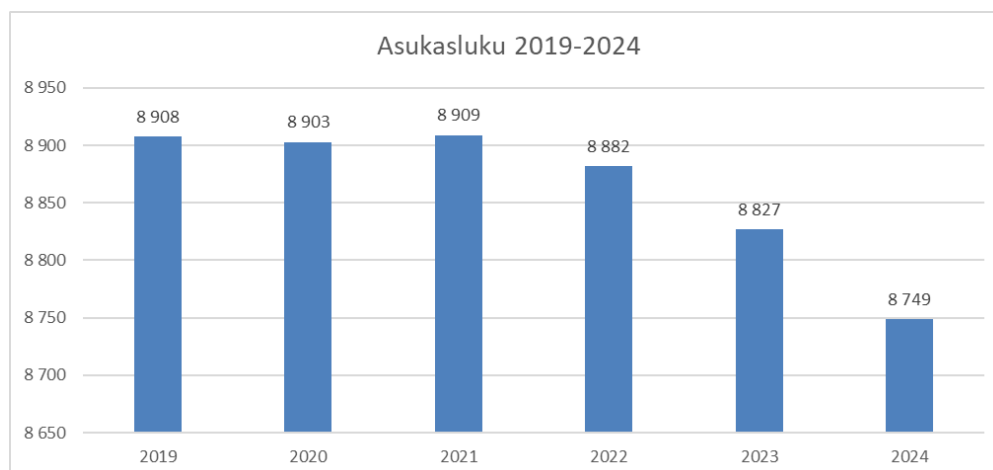
* 26 milj. eur rahoitusennakko; Korvauksen tuloutus tehdään tilikausittain suhteessa toteutuneisiin kaavoituksen kustannuksiin sekä infrastruktuurin rakentamiskustannuksiin.

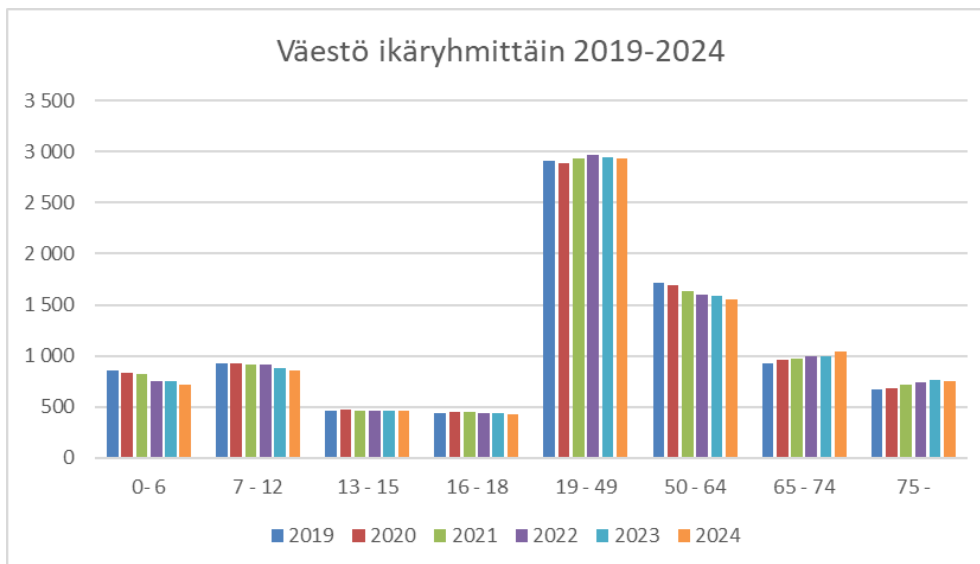
Valtionosuusuudistus lisää talouden epävarmuutta ja suunnittelun haastetta, kun uudistuksen talousvaikutusten ennakkolaskelmia eikä tarkkaa aikataulua ei ole saatavilla. Myös hankintalakia on tarkoitus uudistaa, jonka tavoitteena on lisätä tehokkuutta julkisissa hankinnoissa sekä lisätä yritysten edellytyksiä osallistua julkisen sektorin tarjouskilpailuihin. Lakiuudistus esittää, että kunnat eivät voi tehdä enää jatkossa hankintoja osin omistamiltaan in house-yhtiöiltä ilman kilpailutusta, jos omistusosuus on alle 10 prosenttia. Sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskeva vaatimus kaventaa kuntien itsehallintoa, jos se rajoittaa niiden mahdollisuutta päättää toimintojensa järjestämisestä. Etenkin pienet ja syrjäiset kunnat joutuvat muutoksen myötä vaikeaan tilanteeseen sekä osaajapulan että heikon markkinatilanteen vuoksi. Vähimmäisomistusvaatimus vaarantaa ja osin myös kokonaan lopettaa seudullisen yhteistyön palveluiden järjestämisessä. Hankintalakiuudistus tuo muutoksen toiminnan järjestelyyn muun muassa kunnan sekä Monetran ja Joki ICT:n yhteistyön osalta. Muutokseen liittyviä siirtymäkustannuksia ei ole huomioitu talousarviossa 2026.

1.4 Kunnan sijainti, väestö ja työllisyys

Muhos on Oulun kaupunkiseudun kehyskunta. Muhoksen kuntakeskus sijaitsee 35 kilometriä Oulusta kaakkoon rautatien ja valtatie 22 varrella. Muhoksen naapurikunnat ovat Oulu, Utajärvi, Vaala, Siikalatva, Liminka ja Tyrnävä. Pinta-alaa Muhoksella on 772 km², josta vesipinta-alaa on 12 km².

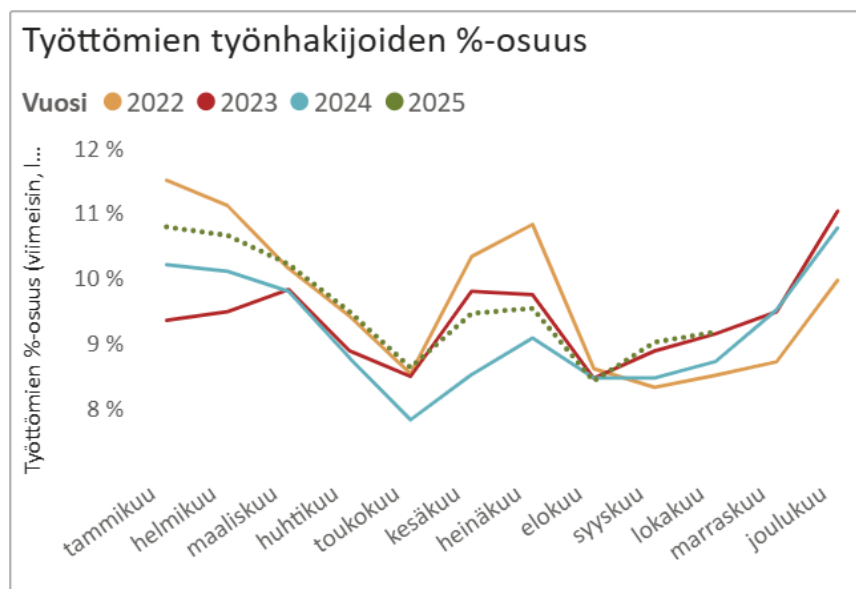
Muhoksen kunnan asukasluku on laskenut viimeisten vuosien aikana lähemmäs 9 000 väestömäärästä. Syntyneitä on viime vuosina ollut vuosittain noin 80–100 ja kuolleita 70–100. Vuonna 2024 luonnollinen väestönlisäys oli -4, kun syntyneitä oli vähemmän kuin kuolleita. Kokonaisnettomuutto oli -73 kuntien välisen muuttoliikkeen vuoksi.

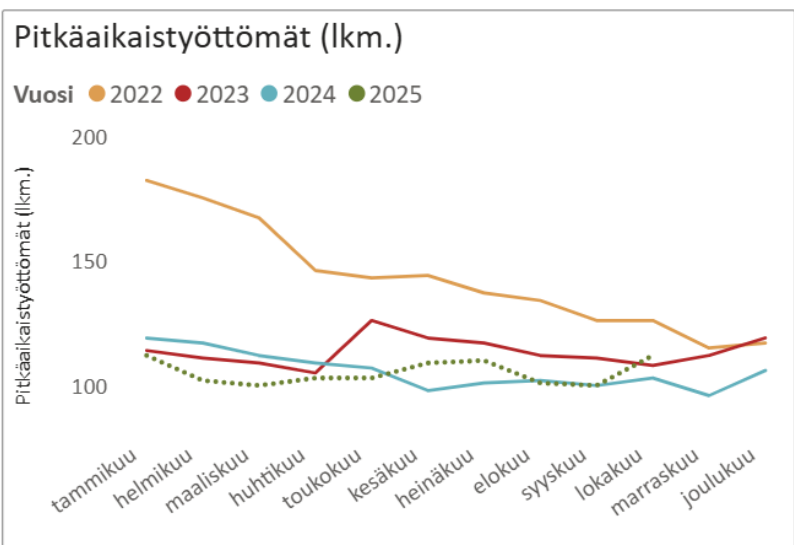
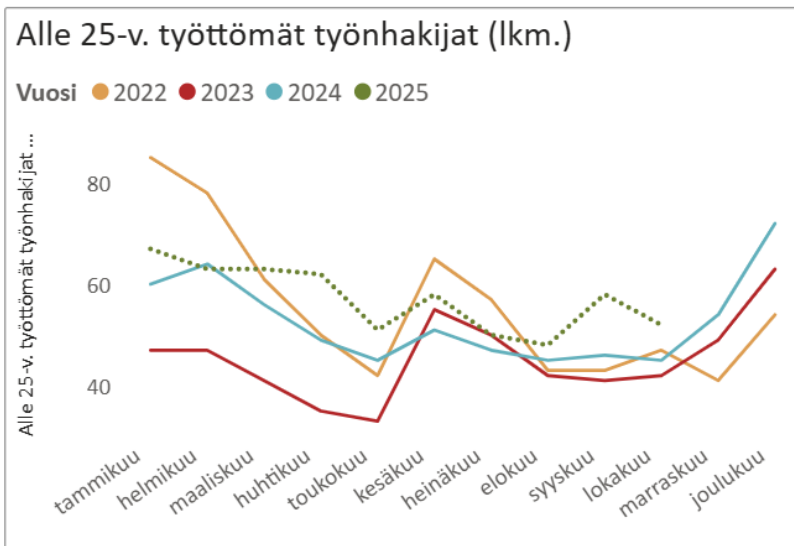
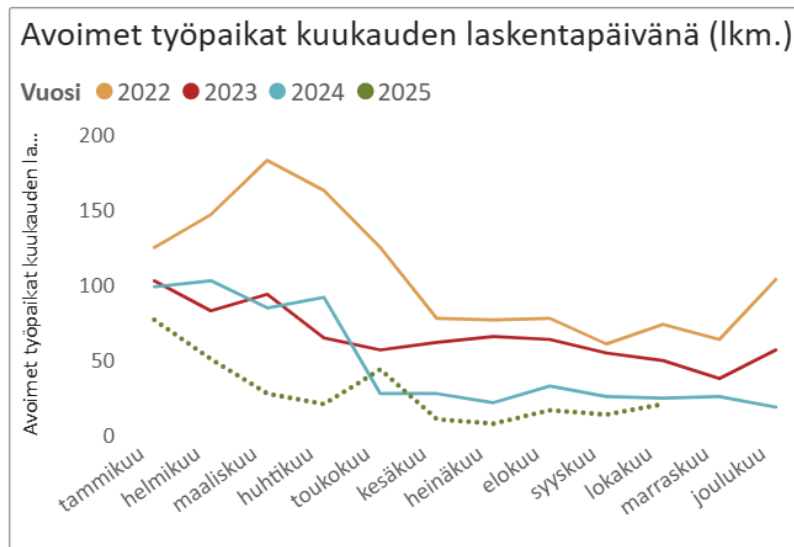

Lokakuun lopun asukasluku oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 8 752 asukasta. Vuoden vaihteen tilanteesta (8 749) asukasluku on noussut 3 henkilöllä.

Lokakuun työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaan alueella 11,8 % ja koko maassa 11,6 %. Muhoksen työttömyysaste lokakuun lopussa oli 9,2 % (8,7 % lokakuu 2024). Työttömiä oli lokakuun lopussa 352 henkilöä, joista 60 nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä ja 112 pitkäaikaistyöttömiä. Avoimia työpaikkoja lokakuun lopussa oli vain 20.

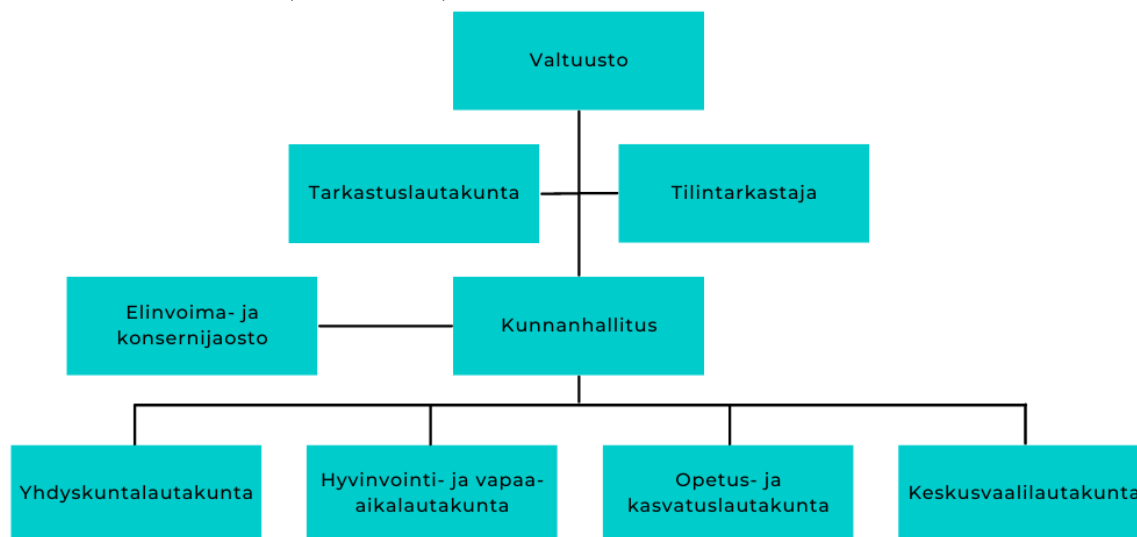

Avoimia työpaikkoja on ollut vuonna 2025 aikaisempia vuosia selvästi vähemmän. Nuorten työttömien työnhakijoiden ja pitkäaikaistyöttömien osalta nähdään kausittaista vaihtelua, mutta pitkäaikaistyöttömyys on vuonna 2025 lähtenyt laskuun.

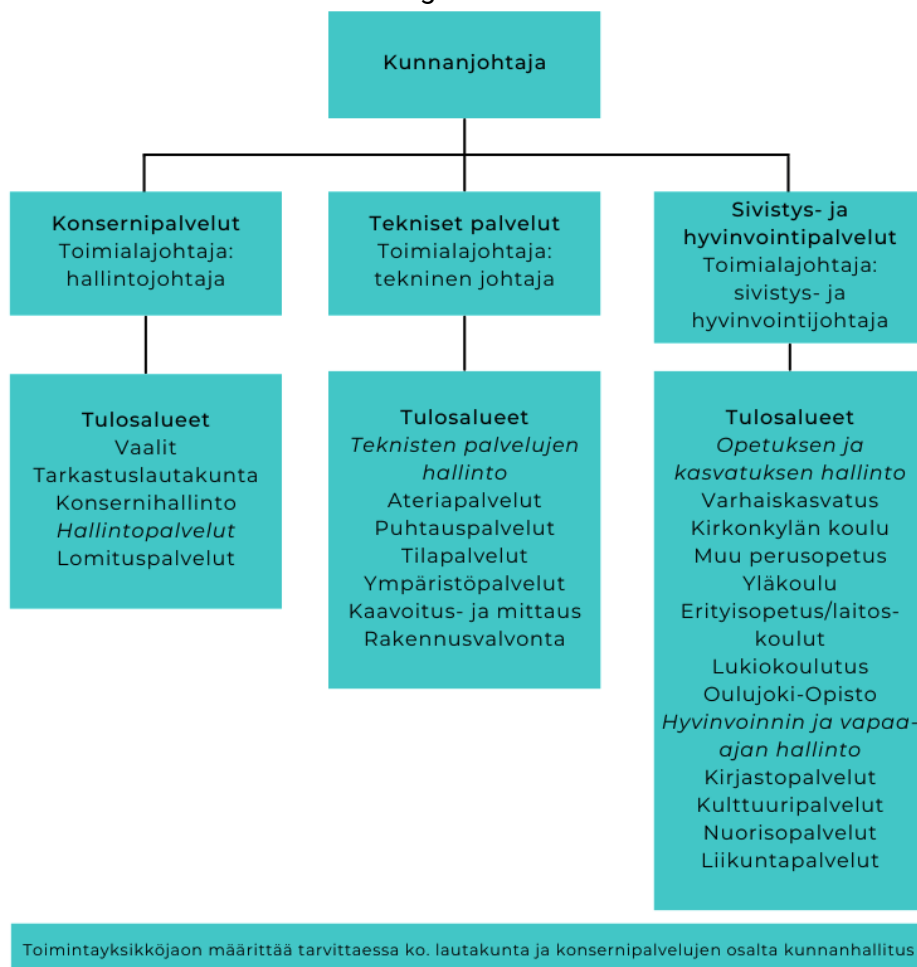

1.5 Muhoksen kunnan organisaatio

Muhoksen kunnan organisaatio muodostuu luottamushenkilöorganisaatiosta ja palvelutuotanto-organisaatiosta. Muhoksen kunnan luottamushenkilö- ja palvelutuotanto-organisaatio on ollut voimassa 1.1.2025 alkaen (kuvat 1 ja 2).

Kuva 1. Muhoksen kunnan luottamushenkilöorganisaatio.

Kuva 2. Muhoksen kunnan palvelutuotanto-organisaatio 1.1.2025 alkaen.

Vuoden 2025 alussa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille. Uudistuksen myötä sekä henkilö- että yritysasiakkaiden työvoimapalveluista tuli osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Muutoksen myötä valtion työ- ja elinkeinotoimistot eli TE-toimistot lakkautettiin. TE-palvelut siirrettiin kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville työllisyysalueille. Muhoksen kunta hyväksyi yhteistoimintasopimuksen, jonka sopijapuolet ovat vastuukuntana Oulun kaupunki sekä sopimuskuntina Hailuodon kunta, Iin kunta, Kempeleen kunta, Limingan kunta, Lumijoen kunta, Muhoksen kunta, Pudasjärven kaupunki, Tyrnävän kunta, Utajärven kunta ja Vaalan kunta. Toukokuun 2025 alusta lähtien 3 työntekijää siirtyi Oulun kaupungilta Muhoksen kunnan palvelukseen liikkeenluovutuksella.

Vuoden 2025 alussa astui voimaan toinenkin uudistus, uusi kotoutumislaki, jonka myötä kunnille tuli kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä. Kotoutumispalvelut ovat maahanmuuttajille suunnattuja palveluja, joilla edistetään heidän kotoutumistaan Suomeen.

Kunnan uusien tehtävien myötä Konsernipalvelut-toimialan organisaatiota on ollut tarpeen päivittää 1.1.2025 alkaen. Uudessa organisaatiossa Työllisyyspalvelut-toimintayksikkö lakkautettiin Hallintopalvelut-tulosalueelta, ja työllisyyspalveluiden kokonaisuus siirrettiin Konsernihallinto-tulosalueelle. Muutoksen tavoitteena on ollut keskittää elinkeinojen kehittämisen ja työllisyyden edistämisen tehtävät samalle tulosalueelle yhden vastuuviranhaltijan alaisuuteen sekä tiivistää elinkeino- ja työllisyyspalveluiden yhteistyötä. Uusi toimintayksikkö Kotoutumispalvelut sijoittuu myös Konsernihallinto-tulosalueelle.

Uusien tehtävien vaatimien muutosten myötä konsernipalveluiden organisaatiota selkeytettiin myös muilta osin. Maaseutupalvelujen vastuukuntana on toiminut vuodesta 2013 alkaen Tyrnävän kunta ja ympäristötoimen vastuukuntana Oulun kaupunki. Joukkoliikenteen palvelujen joukkoliikenneviranomaisena toimii Oulun kaupunki. Nykyisessä organisaatiossa maaseutupalvelut ja ympäristötoimen palvelut ovat omina tulosityksiköinä hallintojohtajan alaisuudessa, kun taas joukkoliikenne on Konsernihallinto-tulosalueella kunnanjohtajan alaisuudessa. Uudessa organisaatiossa kuntien välisen yhteistyön maksuosuudet on keskitetty Konsernihallinto-tulosalueeseen toimintayksikköön Kunnallinen yhteistyö. Työterveyspalvelut ovat nykyisessä organisaatorakenteessa omana tulosalueena hallintojohtajan alaisuudessa. Uudessa organisaatiossa työterveyspalvelut siirrettiin toiminnan luonteensa mukaiseen paikkaan Hallintopalvelut tulosalueelle toimintayksikköön Henkilöstöpalvelut.

Organisaatiomuutosten jälkeen Konsernipalvelut -toimialalla on viisi tulosaluetta vaalit, tarkastuslautakunta, konsernihallinto, hallintopalvelut ja lomituspalvelut entisen kahdeksan tulosalueen sijaan. Poistuvat tulosalueet olivat maaseutupalvelut (siirtyi osaksi konsernihallintoa), ympäristötoimi (siirtyi osaksi konsernihallintoa) sekä työterveyspalvelut (siirtyi osaksi hallintopalveluita).

1.6 Henkilöstö

Talousarviovuoden henkilöstö on esitetty alla toimialueittain ja sitovuustasoittain. Taulukot kuvaavat sitä, että kuinka monta henkilötyövuotta on henkilöstön työpanos vuonna 2026.

Konsernipalvelut

Sitovuustaso	Vakinainen kokoaika	Määräaik. kokoaika	Vakinainen osa-aika	Määräaik. osa-aika	Vakinainen sivutoimi	Määräaik. sivutoimi	Työllist.	TA 2026 Yhteensä	TA 2025 Yhteensä	Muutos
Konsernihallinto	10	0	0	0	0	0	0	10	10	0
Hallintopalvelut	6	2	0	0	0	0	0,85	8,85	6,85	2
Lomituspalvelut	47	0	133,5	35,5	0	0	0	216	221,5	-5,5
- hallinto	18	0	2,5	0,5	0	0	0	21	22,5	-1,5
- lomittajat	29	0	131	35	0	0	0	195	199	-4
Vaalit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tarkastusltk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	63	2	133,5	35,5	0	0	0,85	234,85	238,35	-3,5

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Opetus- ja kasvatustalokunta

Sitovuustaso	vakinaisen kokoaika	määräaika kokoaika	vakinaisen osa-aika	määräaika osa-aika	vakin. sivutoimi	määräaika sivutoimi	työllistetty	TA2026	TA2025	Muutos
Opetus ja kasvatustalokunta	2,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,50	3,00	-0,50
Varhaiskasvatustalokunta	81,93	24,11	0,96	0,50	0,00	0,00	0,00	107,50	106,00	1,50
Kirkonkylän koulu	25,16	0,00	5,29	0,52	0,00	0,00	0,00	30,97	33,50	-2,53
Muu perusopetus	19,62	3,44	5,23	0,27	0,00	0,37	0,00	28,93	31,30	-2,37
Yläkoulu	28,74	0,82	7,82	0,72	0,00	0,50	0,00	38,60	39,65	-1,05
Erityisopetus/laitoskoulut	12,99	0,32	8,93	0,32	0,00	0,00	0,00	22,56	20,57	1,99
Projektien henkilöstö*	0,00	3,78	0,00	0,21	0,00	0,00	0,00	3,99	3,01	0,98
Lukiokoulutus	10,00	0,00	3,75	0,00	0,00	0,00	0,00	13,75	13,27	0,48
Oulujoki-Opisto	4,00	0,00	1,60	0,00	0,00	6,00	0,00	11,60	11,62	-0,02
Yhteensä	184,94	32,47	33,58	2,54	0,00	6,87	0,00	260,40	261,92	-1,52

* valtionavustuksilla palkattu määräaikainen henkilöstö, joka on osan vuodesta työssä

Sitovuustaso	vakinaisen kokoaika	määräaika kokoaika	vakinaisen osa-aika	määräaika osa-aika	vakin. sivutoimi	määräaika sivutoimi	työllistetty	TA2026	TA2025	Muutos
Hyvinvoinnin ja vapaa- aikapalv.hallinto	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,40	0,39	0,01
Kirjastopalvelut	5,00	1,00	0,13	0,50	0,00	0,00	0,00	6,63	6,13	0,50
Kulttuuripalvelut	1,20	0,00	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00	1,33	1,33	0,00
Nuorisopalvelut	2,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,15	2,00	0,15
Liikuntapalvelut	7,90	1,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,40	9,49	-0,09
Yhteensä	16,65	2,50	0,26	0,50	0,00	0,00	0,00	19,91	19,34	0,57

Tekniset palvelut

HTV										
Sitovuustaso	Vakinainen kokoaika	Määräaik. kokoaika	Vakinainen osa-aika	Määräaik. osa-aika	Vakinainen sivutoimi	Määräaik. sivutoimi	Työllist.	TA 2026 Yhteensä	TA 2025 Yhteensä	Muutos
Hallinto	2,00							2,00	2,50	-0,50
Ateriapalvelut	14,00	1,00	2,32	2,17				19,49	17,49	2,00
Puhtauspalvelut	13,00		0,50					13,50	12,70	0,80
Tilapalvelut	10,00		0,50					10,50	12,54	-2,04
Ympäristöpalvelut	4,00							4,00	4,00	0,00
Kaav. Ja mittauspalve	4,00							4,00	3,50	0,50
Rakennusvalvonta	1,00							1,00	1,50	-0,50
Yhteensä	48	1	3,32	2,17	0	0	0	54,49	54,23	0,26

Toimialat yhteensä

Sitovuustaso	Vakinainen kokoaika	Määräaik. kokoaika	Vakinainen osa-aika	Määräaik. osa-aika	Määräaik. sivutoimi	Työllist.	TA 2026 Yhteensä	TA 2025 Yhteensä	Muutos
Konsernipalvelut	63	2	133,5	35,5	0	0,85	234,85	238,35	-3,5
Sivistys- ja hyvinvointipalv.	201,59	34,97	33,84	3,04	6,87	0	280,31	281,26	-0,95
Tekniset palvelut	48	1	3,32	2,17	0	0	54,49	54,23	0,26
Yhteensä	312,59	37,97	170,66	40,71	6,87	0,85	569,65	573,84	4,19

1.7 Vuoden 2026 veroprosentit ja verotuloennuste

Muhoksen kunnan tuloveroprosentti vuodelle 2022 oli 22,00. Kuntien vuoden 2023 tuloveroprosenttien määrittämisestä säädettiin Sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain 55 §:n muuttamisesta annetussa laissa (8.7.2022/702) siten, että kuntien oli määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä. Näin ollen Muhoksen kunnan vuoden 2023 tuloveroprosentiksi määräytyi 9,36. 1.1.2023 voimaan tulleen Verotusmenettelylain § 91 a mukaan kunnat ilmoittivat tuloveroprosentin vuodelle 2024 prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella, jolloin kunnan tuloveroprosentiksi päätettiin 9,4. Muhoksen kunnan tuloveroprosentti oli 9,4 myös vuonna 2025 ja pysyy samana valtuuston päätöksen (Valt 10.11.2025 § 91) mukaisesti tulevana vuonna 2026.

Kiinteistöveroprosentit määrätään laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa prosentin sadasosan tarkkuudella. Aiemman lainsäädännön mukaan maapohjasta maksettiin veroa yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan. Vuodelle 2024 maapohjan kiinteistövero eriytettiin yleisestä kiinteistöveroprosentista, ja alaraja korotettiin 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin. Alarajan muutoksen myötä 245 kuntaa mukaan lukien Muhos joutuivat nostamaan maapohjan veroprosenttia vuodelle 2024.

Voimassa olevan kiinteistöverolain (654/1992) mukaan

kunnanvaltuusto määrää veroprosentit seuraavien vaihteluvälien rajoissa (KiintVL 11,12 ja 13 §):

- yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennus 0,93 - 2,00
- yleinen kiinteistöveroprosentti, maapohja 1,30 - 2,00
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41 - 1,00
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93 - 2,00

kunnanvaltuusto voi määrätä veroprosentit seuraavien vaihteluvälien rajoissa (KiintVL 12a, 13a ja 14 §):

- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 2,00 - 6,00
- yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,00 - 2,00
- voimalaitosten veroprosentti 0,93 - 3,10

Valtuusto päätti kokouksessaan 28.10.2024 § 60 Muhoksen kunnan kiinteistöveroprosentit vuodelle 2025 seuraavasti:

- * Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- * Maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- * Vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti 0,50 %
- * Muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,00 %
- * Rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti 5,00 %
- * Yleishyödyllisten yhteisön veroprosentti 1,00 %
- * Voimalaitosten veroprosentti 3,10 %.

Valtuusto käsitteli vuoden 2026 kiinteistöveroprosentteja kokouksessaan (Valt 10.11.2025 § 90) ja päätti, että Muhoksen kunnan kiinteistöveroprosentit vuodelle 2026 säilyvät vuoden 2025 tasolla.

Päätetyllä veroprosentilla 9,4 kunnallisveron ennustetaan kasvavan vuonna 2026 noin 1,2 milj. euroa positiivisen ansiotulokehityksen takia. Vuonna 2025 kunnallisverotuksen efektiivisyyttä lisättiin poistamalla tulosta tehtävä ansiotulovähennys ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Samaan aikaan kuntien valtionosuuksien verotulomenetysten korvauksia alennettiin kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti.

Tilivuosi, 1000 euroa	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	2025 / 2026
Kunnallisvero	15 898	15 792	15 526	16 661	17 075	17 745	1 135
Kiinteistövero	4 386	4 552	4 553	4 539	4 539	4 539	-14
Osuus yhteisöveron tuotosta	981	747	719	808	856	899	89
Verotulot yhteensä	21 265	21 091	20 798	22 008	22 470	23 183	1 210
Muutos, 1000 euroa	-13 689	-174	-293	1 210	462	713	
Muutos, %	-39,2 %	-0,8 %	-1,4 %	5,8 %	2,1 %	3,2 %	5,8 %

1.8 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalveluiden rahoitukseen. Valtionosuudet tulevat kunnille laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Lisäksi kunnille voidaan myöntää hakemuksesta valtionavustuksia. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Kunnan peruspalveluiden valtionosuus maksetaan kunnille osana yhdistettyä valtionosuusmaksatusta jokaisen kuun 11. päivään mennessä.

Rakenteellisesti Suomen valtionosuusjärjestelmä koostuu kahdesta osasta:

- kustannus- ja tarve- erojen tasauksesta
- tulopohjan tasauksesta.

Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus:

- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen
- ammattikorkeakouluille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus jne.) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (kansalaisopistot, museot, teatterit, orkesterit, nuorisotyö jne.).

Kuntien valtionosuudet kasvoivat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostui kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Talousarvion peruspalveluiden valtionosuuksien ennuste pohjautuu Valtiovarainministeriön 22.9.2025 julkaisemaan ennusteeseen ja kuntatalousohjelman painelaskelmiin. Vuonna 2026 valtionosuuksien arvioidaan kasvavan yhteensä 0,35 miljoonaa euroa vuodesta 2025 ollen yhteensä 10,88 milj. euroa. Kunnan laskennalliset ikärakenteen mukaiset kustannukset ovat kasvaneet ja niihin liittyvät perushinnat ovat nousseet indeksikorotuksen mukaisesti (3,5 %), mistä johtuen peruspalveluiden valtionosuus kasvaa vuonna 2026. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen arvioidaan olevan vuoden 2025 tasolla.

Tilivuosi, 1000 euroa	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025 / 2026
Peruspalveluiden valtionosuus	5 145	4 041	4 984	5 276	5 728	6 454	293
Verotuloihin perustuva tasaus	5 383	4 997	5 112	5 173	5 173	5 173	61
OPH valtionosuus	-54	-272	-195	-195	-195	-195	0
Veromenetyksen kompensatio	1 358	1 337	629	626	704	755	-3
Valtionosuudet yhteensä	11 831	10 103	10 530	10 880	11 410	12 187	350
Muutos, 1000 euroa	-17 152	-1 729	428	350	530	777	
Muutos, %	-59,2 %	-14,6 %	4,2 %	3,3 %	4,9 %	6,8 %	

1.9 Kunnan verorahoitus yhteensä

Muhoksen kunnan vero- ja valtionosuusennuste vuosille 2026–2028:

Tilivuosi, 1000 euroa	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Verotulot yhteensä	21 265	21 091	20 798	22 008	22 470	23 183
Muutos, 1000 euroa	-13 689	-174	-293	1 210	462	713
Muutos %	-39,2	-0,8	-1,4	5,8	2,1	3,2
Valtionosuudet yhteensä	11 831	10 103	10 530	10 880	11 410	12 187
Muutos, 1000 euroa	-17 152	-1 729	428	350	530	777
Muutos %	-59,2	-14,6	4,2	3,3	4,9	6,8
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	33 097	31 194	31 328	32 888	33 880	35 370
Muutos, 1000 euroa	-30 841	-1 903	135	1 560	992	1 490
Muutos %	-48,2	-5,8	0,4	5,0	3,0	4,4

2 MUHOKSEN KUNTASTRATEGIA

2.1 Kuntastrategia

Kuntalain 37 §:n mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

2.2 Muhoksen kuntastrategia 2026–2029

Kuntastrategiassa on kuvattu kunnan arvot, visio ja missio, strategiset päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet sekä työstetty suunnitelmat niiden toteuttamiseksi. Muhoksen kuntastrategia vuosille 2022–2025 hyväksyttiin 15.12.2021. Vuosille 2026–2029 on laadittu uusi strategia, joka on talousarvion 2026 liitteenä. Strategian poliittisesta ohjauksesta vastaa kunnanhallitus ja operatiivisesta valmistelusta kunnan johtoryhmä.

2.3 Talousarvio ja -suunnitelma

Kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan toiminnassa ja talousenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Valtuusto antoi kesäkuun kokouksessaan (Valt 23.06.2025 §61) toimialakohtaisen talousarviovalmistelua ohjaavan alustavan raamin. Raamin pohjana oli vuoden 2025 talousarvio 1.1.-31.6.2025 hyväksyttyine muutoksineen, jossa vuoden 2025 arvioitu tilikauden tulos olisi noin 0,6 milj. euroa alijäämäinen. Talousarvioraamin mukainen tasapainottamistarve vuodelle 2026 oli noin 0,6 milj. euroa. Toimialat valmistelivat talousarvioesityksiä raamin pohjalta ja ensimmäisen kierroksen talousarvio oli noin 1,8 milj. euroa alijäämäinen, joka käsiteltiin valtuustoseminaarissa 15.-16.10.2025. Toisen kierroksen talousarvioesitykset ovat olleet lautakuntien käsittelyssä 10.-20.11.2025. Kunnanhallitus on käsitellyt talousarviota kokouksessaan 1.12.2025, jolloin toisen kierroksen talousarvio on noin 0,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Toisessa versiossa sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen liittyvät talousvaikutukset ovat eliminoitu pois, koska ne tuodaan lisätalousarvioesityksellä vuonna 2026 osaksi kunnan tuloslaskelmaa. Tästä johtuen talousarvion vuosikate parantui noin 400 tuhatta euroa. Vakuutuskorvauskustannuksiin sekä työttömyysvakuutusmaksuihin tehtiin tarkennuksia, joiden yhteisvaikutus oli tulosta noin 250 t€ parantava. Konsernipalveluiden muutokset versioiden välillä tehtiin tuloja lisäämällä 50 tuhatta euroa (lomituksen osalta) ja muita kustannuksia lisää karsimalla noin 100 tuhatta euroa muun muassa joukkoliikennekustannuksiin, palkkatuki- ja hallintokuluihin liittyen. Teknisten palvelut vähensivät menoja alkuperäisestä noin 100 tuhatta euroa lämmityskuluihin, asiantuntijamenoihin sekä palkkakuluihin liittyen. Kasvatus- ja hyvinvointilautakunnan osalta muutokset toimintakulujen pienentämiseen olivat yhteensä noin 170 tuhatta euroa ja johtuivat perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toiminnan uudelleenorganisoinnista. Tilikausien 2025-2027 arvioitu alijäämäisyys aiheuttaa painetta tulevien vuosien talouden suunnittelulle ja lisäsäästöjen hakemiselle sekä hyödyntää vuoden 2024 tilinpäätöksen kertyneitä ylijäämiä.

Kunnan ulkoinen tuloslaskelma	TA+LTA 2025	Raami 2026	TA 2026 (1.versio)	TA 2026 (2.versio)
TOIMINTATUOTOT	24 139 422 €	24 039 422 €	21 972 083 €	23 979 511 €
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	67 448 €	67 448 €		24 591 €
TOIMINTAKULUT	-51 669 556 €	-51 335 323 €	-52 167 733 €	-52 160 447 €
TOIMINTAKATE	-27 462 686 €	-27 228 453 €	-30 195 650 €	-28 156 345 €
VEROTULOT	20 798 000 €	21 172 000 €	22 008 000 €	22 008 000 €
VALTIONOSUUDET	10 530 185 €	10 530 185 €	10 880 309 €	10 880 309 €
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-780 500 €	-780 500 €	-690 500 €	-1 123 500 €
VUOSIKATE	3 084 999 €	3 693 232 €	2 002 159 €	3 608 464 €
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 289 440 €	-4 289 440 €	-3 772 548 €	-4 363 027 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 204 441 €	-596 208 €	-1 770 389 €	-754 563 €

2.4 Talouden tasapainotus

Muhoksen kunnan taloustilanne muuttui ratkaisevasti vuonna 2020 purettujen kiinteistöjen alaskirjausten vuoksi siten, että tilinpäätös 2020 oli 3,4 milj. euroa alijäämäinen. Tästä seuranneen alijäämän kattamisvelvollisuuden takia kunnassa laadittiin talouden tasapainotusohjelma vuosille 2022–2025. Tasapainotusohjelman toimenpiteiden sekä vuonna 2021 kunnalle myönnetyn harkinnanvaraisen valtionosuuden myötä kunnan taloutta saatiin tervehdytettyä. Vuoden 2023 tilinpäätös oli 2,85 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja kertyneet alijäämät saatiin katettua. Alijäämien kattamisen jälkeen kunnan taseeseen jäi ylijäämää 2 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos vuonna 2024 oli 1,1 milj. euroa ja taseen ylijäämä nousi 3,1 miljoonaan euroon. Muhoksen kunnan joulukuussa 2024 hyväksytty vuoden 2025 talousarvio on laadittu 0,4 milj. euroa alijäämäiseksi siitäkin huolimatta, että talousarvioon on sisällytetty talouden tasapainottamisen toimenpiteitä 1,0 milj. euron edestä. Vuoden 2025 lisätalousarviomenettelyjen myötä tilikauden tuloksen arvioidaan painuvan 1,2 milj. euroa alijäämäiseksi. Koska myös vuodelle 2026 arvioidaan mittavaa alijäämää, tulojen ja menojen epätasapainoa tulee pystyä tarkastelemaan kriittisesti tilikauden edetessä ja hakea tarvittavia säästöjä.

3 TALOUSARVION SITOVUUS

3.1 Tavoitteiden sitovuus

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Tavoitteet asetetaan valtuusto- ja lautakuntatasolle.

3.2 Rahamääräisten erien sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimitelilille antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toimitelilillä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimitelin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahan siirrosta sitovuustasojen välillä päättää valtuusto ja sitovuustason/toimintojen sisällä muutoksista päättävät lautakunnat (konsernipalveluiden osalta kunnanhallitus).

Lautakunnat määrittelevät omat tarkemmat toimintotaseiset sitovuustasot. Valtuusto vahvistaa talousarvion yhteydessä toimintojen sitovat bruttoperiaatteen mukaiset tulo- ja menoarviot (euromääräiset). Poikkeuksen meno- ja tuloarviositovuuteen ovat ateriapalvelut, puhtauspalvelut, Oulujoki-Opisto ja lomituspäalvelut, jotka ovat nettobudjetissa.

Valtuuston nähden sitovat erät ovat bruttoperiaatteen mukaan toimintatuotot yhteensä sekä toimintamenot yhteensä. Nettoperiaatteen mukaan valtuuston nähden sitovaa on toimintakate. Poistot ja laskennalliset erät eivät ole valtuuston nähden sitovia. Sitovuustasot valtuustoon nähden toimialoittain (hallintokunnittain) on esitetty talousarvion luvussa 4.

Projektien määrärahat on budjetoitu konsernipalveluiden alle tulosalueelle konsernihallinto. Projektisuunnitelmat ja kustannusarviot on ennen projektien aloittamista käsiteltävä hallintosäännön mukaan. Projekteille tulee aina perustaa oma projektinumero projektin talouden seurantaa ja raportointia varten. Muutkin toimialat voivat talousarvion puitteissa perustaa projekteja, jotka liittyvät suoraan oman toiminnan kehittämiseen. Muiden toimialojen hankkeet on sijoitettava keskitetysti oman hallinnon sitovuustasolle.

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuuston nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu hallintokunnille. Seuraavat erät ovat sitovia: Verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot - ja menot, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot.

Rahoitusosassa valtuuston nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

Investointiosassa valtuustoon nähden sitovia ovat kaikki yksittäiset hankkeet, jotka on lueteltu tässä asiakirjassa. Valtuustoon nähden sitovaa on vuoden 2026 investoinnit, hankkeen kokonaisarvo sekä hankkeen tarkoitus/tavoitteet. Investointiosassa on kohteittain määritelty vastuullinen hallintokunta /lautakunta/viranhaltija.

Talouskatsaus käsitellään jokaisen kuukauden jälkeen ao. lautakunnassa ja kunnanhallituksessa. Kvartaalikatsaus laaditaan maaliskuu-, kesä- sekä syyskuun toteuman jälkeen ja ne käsitellään lautakuntien ja kunnanhallituksen lisäksi valtuustossa. Valtuustolle raportoidaan sitovuustasoittain.

4 KÄYTTÖTALOUS

Toimialat yhteensä ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimialat yhteensä					
Toimintatuotot	31 676 057	32 320 668	32 515 505	194 837	0,6 %
Tomintakulut	-57 080 589	-59 850 802	-60 696 441	-845 639	1,4 %
Toimintakate	-25 269 758	-27 462 686	-28 156 345	-693 659	2,5 %
Suunnitelman muk.poistot	-4 128 958	-4 289 440	-4 363 027	-73 588	1,7 %
Kertaluonteiset poistot	-102 248	0	0	0	0,0 %
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	19 840	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-29 481 124	-31 752 126	-32 519 372	-767 246	2,4 %
Konsernipalvelut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	18 455 209	19 551 045	19 062 688	-488 357	-2,5 %
Tomintakulut	-22 020 663	-24 437 883	-24 219 408	218 475	-0,9 %
Toimintakate	-3 565 454	-4 886 838	-5 156 720	-269 882	5,5 %
Suunnitelman muk.poistot	-86 740	-84 480	-72 332	12 148	-14,4 %
Laskennalliset erät	1 395 435	1 351 818	1 322 725	-29 093	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 256 758	-3 619 501	-3 906 328	-286 827	7,9 %
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	1 562 763	1 386 294	1 468 310	82 016	5,9 %
Tomintakulut	-25 903 614	-26 539 219	-27 472 753	-933 534	3,5 %
Toimintakate	-24 340 852	-25 152 925	-26 004 443	-851 517	3,4 %
Suunnitelman muk.poistot	-226 685	-246 927	-180 455	66 472	-26,9 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-1 037 604	-1 019 373	-996 963	22 409	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-25 620 298	-26 419 225	-27 181 861	-762 636	2,9 %
Opetus ja kasvat	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	1 232 533	999 070	1 158 268	159 198	15,9 %
Tomintakulut	-23 081 983	-23 694 018	-24 609 353	-915 335	3,9 %
Toimintakate	-21 849 450	-22 694 949	-23 451 085	-756 136	3,3 %
Suunnitelman muk.poistot	-99 532	-91 630	-56 863	34 767	-37,9 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-923 839	-907 621	-890 752	16 870	-1,9 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-22 887 979	-23 694 200	-24 398 699	-704 499	3,0 %
Hyvinvointi ja vapaa-aika	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	330 230	387 224	310 042	-77 182	-19,9 %
Tomintakulut	-2 821 631	-2 845 201	-2 863 400	-18 199	0,6 %
Toimintakate	-2 491 402	-2 457 977	-2 553 358	-95 381	3,9 %
Suunnitelman muk.poistot	-127 153	-155 297	-123 593	31 704	-20,4 %
Laskennalliset erät	-113 765	-111 751	-106 212	5 539	-5,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 732 319	-2 725 025	-2 783 162	-58 137	2,1 %
Tekniset palvelut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	11 658 085	11 383 330	11 984 507	601 177	5,3 %
Tomintakulut	-9 156 312	-8 873 700	-9 004 280	-130 580	1,5 %
Toimintakate	2 636 547	2 577 078	3 004 818	427 740	16,6 %
Suunnitelman muk.poistot	-3 815 533	-3 958 032	-4 110 240	-152 208	3,8 %
Kertaluonteiset poistot	-87 091	0	0	0	0,0 %
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	19 840	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-357 832	-332 445	-325 761	6 684	-2,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 604 069	-1 713 399	-1 431 183	282 217	-16,5 %

Konsernipalvelut ei ole vertailukelpoinen TP 2024 ja TA 2025 kanssa TE-uudistuksen vuoksi.

4.1 Konsernipalvelut

Konsernipalvelut sisältävät seuraavat tulosalueet: Vaalit, Tarkastuslautakunta, Konsernihallinto, Hallintopalvelut ja Lomituspalvelut. Konsernipalvelut on esitetty seuraavissa taulukoissa kokonaisuutena tiliryhmittäin. Taulukoissa vuosi 2024 ei ole vertailukelpoinen vuoden 2025 kanssa. Vertailtavuuteen vaikuttavat kunnan uudet työllistämisen ja kotoutumisen tehtävät.

Konsernipalvelut tiliryhmittäin ulkoiset					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	18 439 108	19 551 045	19 062 688	-488 357	-2,5 %
Myyntituotot	15 388 683	16 838 498	16 355 953	-482 545	-2,9 %
Maksutuotot	2 229 347	2 156 470	2 066 970	-89 500	-4,2 %
Tuet ja avustukset	334 000	256 077	331 765	75 688	29,6 %
Muut toimintatuotot	487 079	300 000	308 000	8 000	2,7 %
Vuokratuotot	3 061	3 000	3 000	0	0,0 %
Muut tuotot	484 018	297 000	305 000	8 000	2,7 %
TOIMINTAKULUT	-21 826 190	-24 249 923	-24 032 068	217 855	-0,9 %
Henkilöstökulut	-13 639 905	-15 128 868	-15 179 213	-50 345	0,3 %
Palkat ja palkkiot	-11 146 666	-12 222 545	-12 209 524	13 021	-0,1 %
Henkilösivukulut	-2 493 239	-2 906 323	-2 969 689	-63 366	2,2 %
Eläkekulut	-2 066 015	-2 325 181	-2 323 200	1 981	-0,1 %
Muut henkilösivukulut	-427 224	-581 142	-646 489	-65 347	11,2 %
Palvelujen ostot	-5 228 000	-6 087 593	-5 592 003	495 590	-8,1 %
Aasiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0,0 %
Muiden palvelujen ostot	-5 228 000	-6 087 593	-5 592 003	495 590	-8,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-180 667	-179 050	-166 370	12 680	-7,1 %
Avustukset	-2 234 890	-2 607 000	-2 870 846	-263 846	10,1 %
Muut toimintakulut	-542 728	-247 412	-223 636	23 776	-9,6 %
Vuokrat	-105 505	-109 812	-114 980	-5 168	4,7 %
Muut toimintakulut	-437 223	-137 600	-108 656	28 944	-21,0 %
TOIMINTAKATE	-3 387 082	-4 698 878	-4 969 380	-270 502	5,8 %
Suunnitelman muk.poistot	-86 740	-84 480	-72 332	12 148	-14,4 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 473 821	-4 783 358	-5 041 712	-258 354	5,4 %

Konsernipalvelut tiliryhmittäin ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

Konsernipalvelut tiliryhmittäin U+S+V					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	18 455 209	19 551 045	19 062 688	-488 357	-2,5 %
Myyntituotot	15 388 683	16 838 498	16 355 953	-482 545	-2,9 %
Maksutuotot	2 229 347	2 156 470	2 066 970	-89 500	-4,2 %
Tuet ja avustukset	334 000	256 077	331 765	75 688	29,6 %
Muut toimintatuotot	503 180	300 000	308 000	8 000	2,7 %
Vuokratuotot	3 061	3 000	3 000	0	0,0 %
Muut tuotot	500 119	297 000	305 000	8 000	2,7 %
TOIMINTAKULUT	-22 020 663	-24 437 883	-24 219 408	218 475	-0,9 %
Henkilöstökulut	-13 639 905	-15 128 868	-15 179 213	-50 345	0,3 %
Palkat ja palkkiot	-11 146 666	-12 222 545	-12 209 524	13 021	-0,1 %
Henkilösivukulut	-2 493 239	-2 906 323	-2 969 689	-63 366	2,2 %
Eläkekulut	-2 066 015	-2 325 181	-2 323 200	1 981	-0,1 %
Muut henkilösivukulut	-427 224	-581 142	-646 489	-65 347	11,2 %
Palvelujen ostot	-5 245 103	-6 100 163	-5 604 573	495 590	-8,1 %
Aasiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0,0 %
Muiden palvelujen ostot	-5 245 103	-6 100 163	-5 604 573	495 590	-8,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-187 725	-179 050	-166 370	12 680	-7,1 %
Avustukset	-2 234 890	-2 607 000	-2 870 846	-263 846	10,1 %
Muut toimintakulut	-713 040	-422 802	-398 406	24 396	-5,8 %
Vuokrat	-275 817	-285 202	-289 750	-4 548	1,6 %
Muut toimintakulut	-437 223	-137 600	-108 656	28 944	-21,0 %
TOIMINTAKATE	-3 565 454	-4 886 838	-5 156 720	-269 882	5,5 %
suunnitelman muk.poistot	-86 740	-84 480	-72 332	12 148	-14,4 %
laskennalliset erät	1 395 435	1 351 818	1 322 725	-29 093	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 256 758	-3 619 501	-3 906 328	-286 827	7,9 %

Konsernipalvelut sitovuustasoittain ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

Konsernipalvelut sitovuustasoittain U+S+V					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Konsernipalvelut yhteensä					
Toimintatuotot	18 455 209	19 551 045	19 062 688	-488 357	-2,5 %
Toimintakulut	-22 020 663	-24 437 883	-24 219 408	218 475	-0,9 %
Toimintakate	-3 565 454	-4 886 838	-5 156 720	-269 882	5,5 %
Suunnitelman muk.poistot	-86 740	-84 480	-72 332	12 148	-14,4 %
Laskennalliset erät	1 395 435	1 351 818	1 322 725	-29 093	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 256 758	-3 619 501	-3 906 328	-286 827	7,9 %
Vaalit	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	45 924	8 800	0	-8 800	-100,0 %
Toimintakulut	-38 909	-24 162	0	24 162	-100,0 %
Toimintakate	7 015	-15 362	0	15 362	-100,0 %
Laskennalliset erät	-2 364	-963	0	963	-100,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 651	-16 325	0	16 325	-100,0 %
Tarkastuslautakunta	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintakulut	-32 918	-28 886	-35 165	-6 279	21,7 %
Toimintakate	-32 918	-28 886	-35 165	-6 279	21,7 %
Laskennalliset erät	-1 418	-1 145	-1 304	-160	14,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-34 336	-30 031	-36 469	-6 439	21,4 %
Konsernihallinto	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	297 169	155 348	230 036	74 688	48,1 %
Toimintakulut	-1 898 012	-3 779 436	-4 057 479	-278 043	7,4 %
Toimintakate	-1 600 843	-3 624 088	-3 827 443	-203 355	5,6 %
Suunnitelman muk.poistot	-78 401	-75 217	-66 818	8 399	-11,2 %
Laskennalliset erät	13 163	-52 209	-151 988	-99 779	191,1 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 666 081	-3 751 514	-4 046 249	-294 735	7,9 %
Hallintopalvelut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	126 186	306 729	145 994	-160 735	-52,4 %
Toimintakulut	-2 175 299	-1 627 092	-1 649 485	-22 393	1,4 %
Toimintakate	-2 049 113	-1 320 363	-1 503 491	-183 128	13,9 %
Suunnitelman muk.poistot	-8 293	-9 263	-5 514	3 749	-40,5 %
Laskennalliset erät	1 210 660	1 443 355	1 509 005	65 651	4,5 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-846 747	113 728	0	-113 728	-100,0 %
Lomituspalvelut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	17 872 770	19 080 168	18 686 658	-393 510	-2,1 %
Toimintakulut	-17 352 162	-18 978 307	-18 477 279	501 028	-2,6 %
Toimintakate	520 608	101 861	209 379	107 518	105,6 %
Suunnitelman muk.poistot	-46	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-38 133	-37 220	-32 989	4 231	-11,4 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	482 429	64 641	176 390	111 749	172,9 %

Taulukoissa vuosi 2024 ei ole vertailukelpoinen vuoden 2025 kanssa. Vertailtavuuteen vaikuttavat kunnan uudet työllistämisen ja kotoutumisen tehtävät sekä näiden tehtävien vuoksi tehdyt muutokset konsernipalveluiden organisaatioon.

Konsernipalvelujen kohdalla on tehty oleellisia muutoksia vuoden 2024 tilinpäätökseen verrattuna. Muutokset perustuvat konsernipalveluiden organisaatiomuutokseen, joka astui voimaan 1.1.2025. Tähän liittyvät muutokset ovat:

1. Kunnanjohtaja-toimintayksikön nimi muuttuu muotoon Elinkeinopalvelut ja kehittäminen.
2. Kunnan työllistämisen tehtävien kokonaisuus keskitetään Konsernihallinto-tulosalueelle toimintayksikköön Työllisyyspalvelut.
3. Uusia kotoutumisen tehtäviä varten perustetaan toimintayksikkö Kotoutumispalvelut.
4. Maaseutupalvelut - ja ympäristöpalvelut tulosalueet lakkautetaan ja ao. palvelut siirretään tulosalueelle Konsernihallinto uuden perustettavan toimintayksikön Kunnallinen yhteistyö alaisuuteen.
5. Työterveyspalvelut- tulosalue lakkautetaan ja ao. palvelu siirretään Hallintopalvelut-tulosyksikön toimintayksikköön Henkilöstöpalvelut.

1.6.2025 alkaen toteutettiin tehtävien yhdistämistä hallintojohtajan eläköitymisen myötä. Henkilöstöpäällikön virka lakkautettiin ja toimivalta siirrettiin hallintojohtajan toimivaltaan. 1.8.2025 alkaen kuntaan perustettiin talousjohtajan virka, joka oli aikaisemmin toteutettu ulkoistettuna palveluostona ja samalla osa hallintojohtajalla olleesta toimivallasta siirrettiin talousjohtajalle.

Talousarviossa valtuuston asettamien sitovuustasojen määrä on laskenut kahdeksasta viiteen. Lisäksi valmistelun yhteydessä on tehty tilitason tarkennuksia eri kustannuspaikoille. Talousarvio 2025 ja 2026 ovat vertailukelpoisia.

Vaalit

Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja järjestettävänä. Suunnitelmavuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit 18.4.2027, mutta vuonna 2028 ei ole säännönmukaisia vaaleja.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta suorittaa kuntalain mukaan sille kuuluvia tehtäviä.

Konsernihallinto

Toiminnan kuvaus

Konsernihallinnon tehtäviin kuuluu työllisyyden ja elinvoiman kehittäminen ja siihen sisältyvät seuraavat toimintayksiköt: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, elinkeinopalvelut ja kehittäminen, muu keskushallinto, työllisyyspalvelut, kotoutumispalvelut sekä kunnallinen yhteistyö.

Kunnanjohtaja on vastuullinen viranhaltija elinkeinopalvelut ja kehittäminen -toimintayksikössä. Toimintayksikköön sisältyvät mm. elinkeinopalvelut ja kehittäminen, markkinointi ja ylikunnallinen Geopark -toiminta.

Perustettavien ja alkuvaiheen yritysten palvelut hankintaan ostopalveluna Oulun seudun Uusyrityskeskuksesta. Humanpolis Oy:ltä hankitaan pääasiassa Rokua Geopark, matkailun markkinointiin ja kehittämiseen sekä Oulujokilaakson kuntien yhteistoimintaan liittyviä palveluita. Humanpolis toteuttaa myös alueellista hanketoimintaa. Rokua Geopark -toimintaan on varattu sopimuksen mukainen vuosittainen määräraha 65 500 euroa ja Humanpolis Oy:n hallintoon 20 000 euroa.

Kunnanhallitus on hyväksynyt elinvoimaohjelman elokuussa 2023 vuosille 2023-2025. Ohjelman eri osa-alueille laaditaan mittarit, jotta ohjelman toteutumista voidaan seurata. Ohjelman seurannasta vastaa elinkeinopäällikkö ja hän raportoi kunnanjohtajalle sekä elinvoima- ja konsernijaostolle. Vuoden 2026 aikana päivitetään uusi elinvoimaohjelma, joka on linjassa uuden strategian kanssa.

Kunnan viestintä perustuu markkinointisuunnitelmaan. Tarkemmat toimenpiteet ja kustannusarviot esitetään vuosikellona. Markkinointi-kustannuspaikan toimenpiteitä ovat mm. viestintä eri kanavissa, messut ja tapahtumat, markkinointituotteet sekä kulttuurin ja urheilun sponsorointi. Toimenpanosta ja koordinaatiosta vastaa viestintäpäällikkö.

Konsernihallinnon kehittämisprojekteja rahoitetaan mm. kansallisista ja EU:n rahoitusohjelmista sekä Oulun seudun Leader-toiminnan kautta. Projektien omarahoitus osoitetaan kunnan talousarviosta. Projektitoimintaan on varattu talousarviossa seuraavat määrärahat:

Kunnanhallituksen projektit

Projektin nimi ja projektinumero	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS2028
1003 Projektit uudet (jatkuva)	30 000	30 000	30 000	30 000
1002 Leader-toiminta (jatkuva)	40 000	40 000	40 000	40 000
1022 Muhos Biopark (2023-2025)	18 090	0	0	0
1023 Oulunseudun lentoliikenteen kehittämishanke (2024-2026)	17 764	17 764	0	0
1024 Kiva-hanke (2023-2025)	450	0	0	0
1025 Kiertola-hanke (2023-2025)	6 000	0	0	0
1026 Arvoresi2-hanke (2023-2024), koordinaatio 2025-2027	6000	6 000	6 000	0
Biopark 2026-2027		16 900	16 900	
Yhteensä	126 654	110 664	92 900	70 000
	Muutos	-15 990	-17 764	-22 900

Näiden lisäksi on projekteja, joihin kunnan maksuosuus katetaan omana työnä.

Projektimäärärahat on pääosin budjetoitu konsernihallinnon toimialan kohtaan kunnanhallituksen projektit. Projektisuunnitelmat ja kustannusarviot on ennen projektien aloittamista käsiteltävä ko. toimielimissä. Jokaiselle projektille perustetaan projektinumero talouden seurannan ja raportoinnin tueksi rahoittajalle. Päätyneen projektin raportoinnista rahoittajalle rahoituspäätöksen mukaisesti vastaa projektin nimetty vastuuhenkilö. Myös muut toimialat voivat

talousarvion puitteissa perustaa projekteja, jotka liittyvät toiminnan kehittämiseen. Muiden toimialojen hankkeet on sijoitettava keskitetysti kyseisen hallinnon sitovuustasolle.

Elinvoima- ja konsernijaosto

Kunnanhallituksen nimeämänä toimii elinvoima- ja konsernijaosto, jolle on määrätty hallintosäännön mukainen toimivalta. Konsernijaosto osallistuu hallintosäännössä määrättyjen asioiden lisäksi tarpeen mukaan muiden asioiden valmisteluvaiheeseen käyden näistä keskustelua. Tähän voi liittyä myös keskusteluja eri osapuolten kesken. Kunnanhallitus voi delegoida jaostolle erilisillä päätöksillä valmistelutehtäviä liittyen talouden tasapainotukseen, kuntastrategiaan (valmistelu ja seuranta) ja kunnan edunvalvontaan.

Työllisyyspalvelut ja Kotoutumispalvelut

Vastuu työllisyys- ja kotoutumispalveluiden järjestämisestä on vuonna 2026 toista vuotta kunnilla. Työllisyyspalveluihin liittyen Muhos kuuluu Oulun seudun työllisyysalueeseen, joka koostuu yhdestätoista kunnasta. Yhteistoimintasopimuksella sopijapuolet ovat sitoutuneet toteuttamaan yhdessä Oulun seudun työllisyysalueena julkisia, minimissään lakisääteisiä työvoimapalveluita ja niihin liittyviä tehtäviä 1.1.2025 alkaen. Vastuukuntana on Oulun kaupunki. Muhoksen kunta vastaa niin henkilö- kuin yritysasiakkaiden, joiden kotikunta on Muhos, palveluiden järjestämisestä ja lausuntojen antamisesta.

Kotoutumispalvelut ovat lakimuutoksen myötä myös toista vuotta vuonna 2026 kuntien vastuulla. Kotoutumispalveluiden asiakkaita ovat maahanmuuttajat, jotka eivät ole työnhakija-asiakkaita.

Työllisyyden ja kotoutumisen tehtävät on vuoden 2026 talousarviossa jaettu kahteen toimintayksikköön: Työllisyyspalvelut ja Kotoutumispalvelut. Näiden palvelujen määrärahoissa tapahtunut merkittävin muutos on työttömyysetuuksien kuntaosuuksissa. Määrärahoja on korotettu laskentaperusteen muututtua koskemaan myös ansio- ja peruspäivärahaa työmarkkinatuen lisäksi, nykyisessä laskentamallissa kuntaosuutta laskutetaan kunnilta jo 101 työttömyyspäivästä alkaen, aiemman 300 pv sijaan. Lisäksi tukityöllistämisen määrärahat on keskitetty Työllisyyspalvelut Muhos -kustannuspaikalle. Kunnan ja Nuorten Ystävät ry:n puitesopimuksen jatko vuodelle 2026 on hyväksytty valtuustossa 25.11.2024 § 71.

Nuorten kesätyöllistämässä on käytössä nuorten kesätyöseteliavustus yrityksiin työllistymisen tueksi ja kunnan kesätyöpaikkoja tarjotaan noin 70 nuorelle vuonna 2026.

Kunnallinen yhteistyö

Kunnallisen yhteistyön -toimintayksikköön on keskitetty määrärahoja kustannuspaikoille: maaseutupalvelut, ympäristötoimi ja seudullinen joukkoliikenne.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalveluiden osalta on Tyrnävän kunta toiminut isäntäkuntana palveluiden tuotannossa vuoden 2013 alusta. Muhoksen kunnassa työskentelevä maaseutuasiamies toimii Tyrnävän kunnan palveluksessa. Palvelutaso pidetään kunnassa vakiintuneella tasolla.

Ympäristötoimi

Kustannuspaikan alla ovat aiemmat ympäristöterveydenhuollon kustannuspaikat (eläinlääkintähuolto, terveysvalvonta ja ympäristönsuojelu).

Seudullinen joukkoliikenne

Oulun seudun joukkoliikenteen kustannusjakoselvitys ja päivitetty sopimus on tehty alueen kuntien yhteisellä päätöksellä syksyllä 2020. Muhoksella uuden kustannusjaon mukainen laskutus vuonna 2026 on yhteensä 390 000 euroa ja osuus valtionavustuksesta 20 000 €. Muhoksen kunta toteuttaa Tyrnävän kunnan kanssa yhteistyösopimusta oppilaskuljetuksista. Kuljetukset palvelevat OSAO:n, Luovin, Muhoksen lukion, yläkoulun ja Muhoksen Korivaaran koulun oppilaita. Kuljetuskustannuksista laaditaan sopimus, jonka kustannus määräytyy kuljetukseen osallistuvien henkilöiden määrän suhteen.

Hallintopalvelut

Toiminnan kuvaus

Konsernipalvelujen hallintopalvelut ovat keskushallintoyksikkö, jonka tehtävä on tuottaa tukipalveluita muille toimialoille. Hallintopalvelut sisältävät keskustoimiston (arkiston, asiointipisteen ja toimistopalvelut), työterveyspalvelut, ICT-palvelut sekä talouspalvelut.

Kunta hankkii kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelut pääosin Monetra Oulu Oy:ltä ostopalveluna. Työterveyspalvelut tulevat sisältämään palvelusopimuksen mukaisesti Muhoksen kunnan henkilöstön työterveyspalvelut Pihlajalinna Terveys Oy:ltä. Työterveyspalveluista laaditaan vuosittainen toimintasuunnitelma, jonka perusteella työterveyspalveluita ohjataan. Lomituspalveluille laaditaan oma erillinen työterveyspalveluiden toimintasuunnitelma. ICT-palvelut tuottavat ICT-ohjelmistojen sekä palvelinten ylläpidon ja käyttäjien ICT-tuen yhteistyössä Joki ICT:n kanssa. Kunnan ICT-hankinnoissa on siirrytty käyttämään pääsääntöisesti leasing-palveluja. Leasingkulut on sisällytetty kunkin toimialan käyttökuluihin.

Lomituspalvelut

Toiminnan kuvaus

Muhoksen kunta järjestää maatalousyrittäjien lomituspalvelulain ja turkistuottajien lomituspalvelulain mukaiset lomituspalvelut Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa tekemänsä toimeksiantosopimuksen mukaisesti lomituspalvelujen Pohjois-Suomen paikallisyksikön alueella: Enontekiön, Hailuodon, Hyrynsalmen, Iin, Inarin, Keminmaan, Kempeleen, Kittilän, Kolarin, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Muonion, Paltamon, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Puolangan, Pyhännän, Ranuan, Ristijärven, Sallan, Savukosken, Siikajoen, Siikalatvan, Simon, Sodankylän, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tervolan, Tyrnävän, Utajärven, Utsjoen, Vaalan ja Ylitornion kunnan sekä Kajaanin, Kemin, Kemijärven, Kuhmon, Kuusamon, Oulun, Pudasjärven, Rovaniemen ja Tornion kaupungin alueella.

Keskeisenä tavoitteena on järjestää maatalousyrittäjien lomituspalvelulain ja turkistuottajien lomituspalvelulain mukaiset lomituspalvelut laadukkaasti, taloudellisesti, asiakaslähtöisesti ja

tasapuolisesti maatalousyrittäjien tarpeista lähtien. Lomituspalvelutoiminta tukee maatalousyrittäjien ammatissa jaksamista ja edesauttaa maaseudun elinvoimaisena pysymistä. Lomituspalvelujen toimintaympäristöön vaikuttaa maatalousyrittäjien ja turkistarhaajien määrän väheneminen, alkutuotannon taloudellisten haasteiden vuoksi.

Lomituspalveluhenkilöstön osaamista, ammattitaitoa ja yhteishenkeä kehitetään ja huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista. Lomituspalvelujen käytännön järjestäminen on jaettu kolmen toiminnallisen tiimin tehtäväksi; pohjoinen, läntinen ja itäinen tiimi. Tiimit tekevät myös kiinteää yhteistyötä keskenään yli tiimirajojen. Maatalousyrittäjiä ohjataan käyttämään lomitusnettiä ja keskitettyä asiakaspalvelua lomahakemusten ja lomituspyyntöjen tekemiseen.

Vuoden 2026 aikana osallistumme lomituksen järjestelmä uudistuksen hallittuun läpivientiin ja uuden järjestelmä ratkaisun käyttöönottoon yhdessä Melan kanssa.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet:

- Lomituspalvelujen tavoitteena on vapauttaa maatalousyrittäjät lomalle tarjoamalla lomituspalvelut asiakaslähtöisesti, luotettavasti ja tasapuolisesti. Paikallisyksikkö toimii siten, että lomitusta koskevan lainsäädännön, asetusten ja muun ohjeiston sekä paikallisyksikköä sitovien sopimusten tarkoitus toteutuu hyvin.
- Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen maksama hallintoraha riittää hyviin hallintopalveluihin.

Lautakunnan (hallituksen) hyväksymät tavoitteet:

- Maatalousyrittäjät saavat lakisääteiset lomituspalvelut ja palvelut toteutetaan asiakaslähtöisesti
- Maatalousyrittäjät ovat tyytyväisiä lomituspalveluihin
- Lomituspalveluja hoitaa ammattitaitoinen ja työhönsä sitoutunut henkilöstö
- Paikallisyksikkö järjestää lomituspalvelut tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti

Henkilöstösuunnitelma konsernipalvelut

Määrät ilmoitettu henkilötyövuosina

Sitovuustaso	HTV							TA 2026 Yhteensä	TA 2025 Yhteensä	Muutos
	Vakinainen koko-aika	Määräaik. koko-aika	Vakinainen osa-aika	Määräaik. osa-aika	Vakinainen sivutoimi	Määräaik. sivutoimi	Työllist.			
Konsernihallinto	10	0	0	0	0	0	0	10	10	0
Hallintopalvelut	6	2	0	0	0	0	0,85	8,85	6,85	2
Lomituspalvelut	47	0	133,5	35,5	0	0	0	216	221,5	-5,5
· hallinto	18	0	2,5	0,5	0	0	0	21	22,5	-1,5
· lomittajat	29	0	131	35	0	0	0	195	199	-4
Vaalit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tarkastusltk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	63	2	133,5	35,5	0	0	0,85	234,85	238,35	-3,5

Perustettavat, muutettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Vakinainen henkilöstö

- Talousjohtajan virka perustettiin, ja henkilöstöpäällikön virka lakkautettiin ja siihen liittyvä toimivalta siirrettiin hallintojohtajan toimivaltaan.

4.2 Opetus- ja kasvatustalautakunta ja hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta – sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tiliryhmittäin ulkoinen					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	1 513 814	1 311 144	1 440 742	129 598	9,9 %
Myyntituotot	491 916	459 165	599 890	140 725	30,6 %
Maksutuotot	463 519	526 061	496 945	-29 116	-5,5 %
Tuet ja avustukset	451 134	170 818	244 726	73 908	43,3 %
Muut toimintatuotot	107 244	155 100	99 181	-55 919	-36,1 %
Vuokratuotot	105 749	152 900	96 781	-56 119	-36,7 %
Muut tuotot	1 496	2 200	2 400	200	9,1 %
TOIMINTAKULUT	-18 846 419	-19 204 209	-19 787 902	-583 693	3,0 %
Henkilöstökulut	-15 312 706	-15 602 733	-16 087 253	-484 520	3,1 %
Palkat ja palkkiot	-12 670 065	-12 807 782	-13 134 033	-326 251	2,5 %
Henkilösivukulut	-2 642 641	-2 794 951	-2 953 220	-158 269	5,7 %
Eläkekulut	-2 358 080	-2 405 309	-2 477 023	-71 714	3,0 %
Muut henkilösivukulut	-284 561	-389 642	-476 197	-86 555	22,2 %
Palvelujen ostot	-2 256 773	-2 576 769	-2 619 294	-42 525	1,7 %
Asiakaspalvelujen ostot	-803 417	-1 164 788	-1 270 963	-106 175	9,1 %
Muiden palvelujen ostot	-1 453 356	-1 411 981	-1 348 331	63 650	-4,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-448 501	-427 426	-457 666	-30 240	7,1 %
Avustukset	-540 225	-401 950	-397 300	4 650	-1,2 %
Muut toimintakulut	-288 214	-195 331	-226 389	-31 058	15,9 %
Vuokrat	-156 187	-140 987	-174 424	-33 437	23,7 %
Muut toimintakulut	-132 027	-54 344	-51 965	2 379	-4,4 %
TOIMINTAKATE	-17 332 605	-17 893 066	-18 347 160	-454 094	2,5 %
Suunnitelman muk.poistot	-226 685	-246 927	-180 455	66 472	-26,9 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-17 574 447	-18 139 993	-18 527 615	-387 622	2,1 %

**Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tiliryhmittäin ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät
(vyörytykset)**

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tiliryhmittäin U+S+V					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	1 562 763	1 386 294	1 468 310	82 016	5,9 %
Myyntituotot	526 032	483 765	621 588	137 823	28,5 %
Maksutuotot	466 469	526 061	496 945	-29 116	-5,5 %
Tuet ja avustukset	451 134	170 818	244 726	73 908	43,3 %
Muut toimintatuotot	119 127	205 650	105 051	-100 599	-48,9 %
Vuokratuotot	117 632	165 450	102 651	-62 799	-38,0 %
Muut tuotot	1 496	40 200	2 400	-37 800	-94,0 %
TOIMINTAKULUT	-25 903 614	-26 539 219	-27 472 753	-933 534	3,5 %
Henkilöstökulut	-15 312 706	-15 602 733	-16 087 253	-484 520	3,1 %
Palkat ja palkkiot	-12 670 065	-12 807 782	-13 134 033	-326 251	2,5 %
Henkilösivukulut	-2 642 641	-2 794 951	-2 953 220	-158 269	5,7 %
Eläkekulut	-2 358 080	-2 405 309	-2 477 023	-71 714	3,0 %
Muut henkilösivukulut	-284 561	-389 642	-476 197	-86 555	22,2 %
Palvelujen ostot	-4 495 158	-4 931 313	-4 977 251	-45 938	0,9 %
Asiakaspalvelujen ostot	-806 937	-1 164 788	-1 270 963	-106 175	9,1 %
Muiden palvelujen ostot	-3 688 221	-3 766 525	-3 706 288	60 237	-1,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-456 580	-427 426	-457 666	-30 240	7,1 %
Avustukset	-540 225	-401 950	-397 300	4 650	-1,2 %
Muut toimintakulut	-5 098 946	-5 175 797	-5 553 283	-377 486	7,3 %
Vuokrat	-4 966 919	-5 121 453	-5 501 318	-379 865	7,4 %
Muut toimintakulut	-132 027	-54 344	-51 965	2 379	-4,4 %
TOIMINTAKATE	-24 340 852	-25 152 925	-26 004 443	-851 517	3,4 %
Suunnitelman muk.poistot	-226 685	-246 927	-180 455	66 472	-26,9 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
Lskennalliset erät	-1 037 604	-1 019 373	-996 963	22 409	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-25 620 298	-26 419 225	-27 181 861	-762 636	2,9 %

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut sitovuustasoinnain ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut sitosuustasoinnain U+S+V					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut yhteensä					
Toimintatuotot	1 562 763	1 386 294	1 468 310	82 016	5,9 %
Toimintakulut	-25 903 614	-26 539 219	-27 472 753	-933 534	3,5 %
Toimintakate	-24 340 852	-25 152 925	-26 004 443	-851 517	3,4 %
Suunnitelman muk.poistot	-226 685	-246 927	-180 455	66 472	-26,9 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-1 037 604	-1 019 373	-996 963	22 409	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-25 620 298	-26 419 225	-27 181 861	-762 636	2,9 %
Opetuksen ja kasvatuksen halli	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	254 673	113 360	161 200	47 840	42,2 %
Toimintakulut	-627 141	-406 451	-436 988	-30 537	7,5 %
Toimintakate	-372 468	-293 091	-275 788	17 303	-5,9 %
Suunnitelman muk.poistot	-266	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-24 108	-15 301	-16 209	-908	5,9 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-396 843	-308 392	-291 997	16 395	-5,3 %
Varhaiskasvatus	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	374 126	266 158	281 039	14 881	5,6 %
Toimintakulut	-6 222 224	-6 783 799	-7 239 264	-455 465	6,7 %
Toimintakate	-5 848 098	-6 517 642	-6 958 225	-440 583	6,8 %
Suunnitelman muk.poistot	-6 733	-46 382	-21 757	24 626	-53,1 %
Laskennalliset erät	-243 605	-249 559	-246 444	3 115	-1,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 098 436	-6 813 583	-7 226 425	-412 842	6,1 %
Kirkonkylän koulu	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	26 801	33 400	44 000	10 600	31,7 %
Toimintakulut	-3 690 167	-3 684 251	-3 621 087	63 164	-1,7 %
Toimintakate	-3 663 366	-3 650 851	-3 577 087	73 764	-2,0 %
Suunnitelman muk.poistot	-44 372	-3 219	-18 005	-14 786	459,3 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-149 693	-143 166	-134 317	8 849	-6,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 872 588	-3 797 236	-3 729 408	67 828	-1,8 %
Muu perusopetus	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	283 349	283 752	374 529	90 777	32,0 %
Toimintakulut	-3 841 729	-3 843 130	-3 921 384	-78 254	2,0 %
Toimintakate	-3 558 381	-3 559 378	-3 546 855	12 523	-0,4 %
Suunnitelman muk.poistot	-5 425	-7 172	-3 631	3 541	-49,4 %
Laskennalliset erät	-153 001	-148 758	-145 456	3 302	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 716 807	-3 715 308	-3 695 942	19 366	-0,5 %
Yläkoulu	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	-240	4 900	15 000	10 100	206,1 %
Toimintakulut	-4 136 645	-4 276 507	-4 450 099	-173 592	4,1 %
Toimintakate	-4 136 885	-4 271 607	-4 435 099	-163 492	3,8 %
Suunnitelman muk.poistot	-36 767	-34 555	-13 470	21 084	-61,0 %
Laskennalliset erät	-169 548	-168 786	-165 067	3 719	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 343 200	-4 474 948	-4 613 637	-138 688	3,1 %
Erityisopetus/Laitoskoulut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	114 397	125 000	117 000	-8 000	-6,4 %
Toimintakulut	-2 116 946	-2 179 656	-2 235 719	-56 063	2,6 %
Toimintakate	-2 002 549	-2 054 656	-2 118 719	-64 063	3,1 %
Laskennalliset erät	-81 306	-84 518	-82 929	1 589	-1,9 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 083 855	-2 139 174	-2 201 648	-62 474	2,9 %
Lukiokoulutus	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	25 807	400	0	-400	-100,0 %
Toimintakulut	-1 875 492	-1 914 858	-2 080 600	-165 742	8,7 %
Toimintakate	-1 849 686	-1 914 458	-2 080 600	-166 142	8,7 %
Suunnitelman muk.poistot	-5 969	-302	0	302	-100,0 %
Laskennalliset erät	-77 683	-73 640	-77 176	-3 536	4,8 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 933 338	-1 988 400	-2 157 776	-169 375	8,5 %
Oulujoki-opisto	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	153 621	172 100	165 500	-6 600	-3,8 %
Toimintakulut	-571 639	-605 365	-624 212	-18 847	3,1 %
Toimintakate	-418 018	-433 265	-458 712	-25 447	5,9 %
Laskennalliset erät	-24 895	-23 893	-23 154	739	-3,1 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-442 913	-457 158	-481 866	-24 708	5,4 %

Hyvinvoin ja vapaa-ajan hallin	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	3 848	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-113 939	-68 188	-78 569	-10 381	15,2 %
Toimintakate	-110 091	-68 188	-78 569	-10 381	15,2 %
Laskennalliset erät	-5 515	-2 725	-2 914	-190	7,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-115 606	-70 913	-81 483	-10 571	14,9 %
Kirjastopalvelut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	40 906	13 100	7 100	-6 000	-45,8 %
Toimintakulut	-671 282	-716 139	-707 698	8 441	-1,2 %
Toimintakate	-630 376	-703 039	-700 598	2 441	-0,3 %
Suunnitelman muk.poistot	-51 076	-82 935	-48 851	34 083	-41,1 %
Laskennalliset erät	-27 260	-28 277	-26 251	2 026	-7,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-708 712	-814 250	-775 700	38 550	-4,7 %
Kulttuuripalvelut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	35 106	69 466	50 151	-19 315	-27,8 %
Toimintakulut	-248 909	-303 347	-323 467	-20 120	6,6 %
Toimintakate	-213 803	-233 881	-273 316	-39 435	16,9 %
Suunnitelman muk.poistot	-3 250	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-10 084	-11 351	-11 998	-647	5,7 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-227 137	-245 232	-285 315	-40 082	16,3 %
Nuorisopalvelut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	50 008	48 513	48 393	-120	-0,2 %
Toimintakulut	-162 918	-148 550	-147 185	1 365	-0,9 %
Toimintakate	-112 909	-100 037	-98 792	1 245	-1,2 %
Laskennalliset erät	-6 616	-5 877	-5 459	417	-7,1 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-119 526	-105 914	-104 252	1 662	-1,6 %
Liikuntapalvelut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	200 362	256 145	204 398	-51 747	-20,2 %
Toimintakulut	-1 624 584	-1 608 976	-1 606 480	2 496	-0,2 %
Toimintakate	-1 424 222	-1 352 831	-1 402 082	-49 251	3,6 %
Suunnitelman muk.poistot	-72 827	-72 363	-74 741	-2 379	3,3 %
Laskennalliset erät	-64 289	-63 522	-59 589	3 933	-6,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 561 338	-1 488 716	-1 536 413	-47 697	3,2 %

Opetus- ja kasvatustalautakunta

Opetus- ja kasvatustalautakunta tiliryhmittäin ulkoiset					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	1 235 237	994 370	1 158 268	163 898	16,5 %
Myyntituotot	478 180	449 832	557 490	107 658	23,9 %
Maksutuotot	410 323	427 778	404 445	-23 333	-5,5 %
Tuet ja avustukset	345 765	115 760	195 333	79 573	68,7 %
Muut toimintatuotot	969	1 000	1 000	0	0,0 %
Vuokratuotot	309	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	661	1 000	1 000	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-17 436 835	-17 879 322	-18 427 977	-548 655	3,1 %
Henkilöstökulut	-14 368 899	-14 646 493	-15 104 843	-458 350	3,1 %
Palkat ja palkkiot	-11 884 596	-12 021 382	-12 330 395	-309 013	2,6 %
Henkilösivukulut	-2 484 304	-2 625 111	-2 774 448	-149 337	5,7 %
Eläkekulut	-2 214 078	-2 259 111	-2 327 054	-67 943	3,0 %
Muut henkilösivukulut	-270 225	-366 000	-447 394	-81 394	22,2 %
Palvelujen ostot	-1 993 384	-2 342 062	-2 406 872	-64 810	2,8 %
Asiakaspalvelujen ostot	-768 731	-1 132 647	-1 258 863	-126 216	11,1 %
Muiden palvelujen ostot	-1 224 653	-1 209 415	-1 148 009	61 406	-5,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-341 914	-346 452	-345 895	557	-0,2 %
Avustukset	-502 029	-379 650	-366 000	13 650	-3,6 %
Muut toimintakulut	-230 609	-164 665	-204 367	-39 702	24,1 %
Vuokrat	-147 368	-131 391	-171 127	-39 736	30,2 %
Muut toimintakulut	-83 242	-33 274	-33 240	34	-0,1 %
TOIMINTAKATE	-16 201 598	-16 884 953	-17 269 709	-384 756	2,3 %
Suunnitelman muk. Poistot	-114 689	-91 630	-56 863	34 767	-37,9 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-16 316 287	-16 976 583	-17 326 572	-349 989	2,1 %

Opetus- ja kasvatuspalvelut tiliryhmittäin U+S+V					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	1 232 533	999 070	1 158 268	159 198	15,9 %
Myyntituotot	472 001	454 532	557 490	102 958	22,7 %
Maksutuotot	413 273	427 778	404 445	-23 333	-5,5 %
Tuet ja avustukset	345 765	115 760	195 333	79 573	68,7 %
Muut toimintatuotot	1 494	1 000	1 000	0	0,0 %
Vuokratuotot	834	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	661	1 000	1 000	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-23 081 983	-23 694 018	-24 609 353	-915 335	3,9 %
Henkilöstökulut	-14 368 899	-14 646 493	-15 104 843	-458 350	3,1 %
Palkat ja palkkiot	-11 884 596	-12 021 382	-12 330 395	-309 013	2,6 %
Henkilösivukulut	-2 484 304	-2 625 111	-2 774 448	-149 337	5,7 %
Eläkekulut	-2 214 078	-2 259 111	-2 327 054	-67 943	3,0 %
Muut henkilösivukulut	-270 225	-366 000	-447 394	-81 394	22,2 %
Palvelujen ostot	-4 049 103	-4 457 714	-4 571 991	-114 277	2,6 %
Asiakaspalvelujen ostot	-772 251	-1 132 647	-1 258 863	-126 216	11,1 %
Muiden palvelujen ostot	-3 276 851	-3 325 067	-3 313 128	11 939	-0,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-347 240	-346 452	-345 895	557	-0,2 %
Avustukset	-502 029	-379 650	-366 000	13 650	-3,6 %
Muut toimintakulut	-3 814 712	-3 863 709	-4 220 624	-356 915	9,2 %
Vuokrat	-3 731 471	-3 830 435	-4 187 384	-356 949	9,3 %
Muut toimintakulut	-83 242	-33 274	-33 240	34	-0,1 %
TOIMINTAKATE	-21 849 450	-22 694 949	-23 451 085	-756 136	3,3 %
Suunnitelman muk. Poistot	-114 689	-91 630	-56 863	34 767	-37,9 %
Laskennalliset erät	-923 839	-907 621	-890 752	16 870	-1,9 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-22 887 979	-23 694 200	-24 398 699	-704 499	3,0 %

Opetus- ja kasvatuspalvelut sitovuustasoinen ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

Opetus- ja kasvatuspalvelut sitovuustasoinen U+S+V					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Opetus- ja kasvatuspalvelut yhteensä					
Toimintatuotot	1 232 533	999 070	1 158 268	159 198	15,9 %
Toimintakulut	-23 081 983	-23 694 018	-24 609 353	-915 335	3,9 %
Toimintakate	-21 849 450	-22 694 949	-23 451 085	-756 136	3,3 %
Suunnitelman muk.poistot	-99 532	-91 630	-56 863	34 767	-37,9 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-923 839	-907 621	-890 752	16 870	-1,9 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-22 887 979	-23 694 200	-24 398 699	-704 499	3,0 %
Opetuksen ja kasvatuksen halli	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	254 673	113 360	161 200	47 840	42,2 %
Toimintakulut	-627 141	-406 451	-436 988	-30 537	7,5 %
Toimintakate	-372 468	-293 091	-275 788	17 303	-5,9 %
Suunnitelman muk.poistot	-266	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-24 108	-15 301	-16 209	-908	5,9 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-396 843	-308 392	-291 997	16 395	-5,3 %
Varhaiskasvatus	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	374 126	266 158	281 039	14 881	5,6 %
Toimintakulut	-6 222 224	-6 783 799	-7 239 264	-455 465	6,7 %
Toimintakate	-5 848 098	-6 517 642	-6 958 225	-440 583	6,8 %
Suunnitelman muk.poistot	-6 733	-46 382	-21 757	24 626	-53,1 %
Laskennalliset erät	-243 605	-249 559	-246 444	3 115	-1,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 098 436	-6 813 583	-7 226 425	-412 842	6,1 %
Perusopetus	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	424 306	447 052	550 529	103 477	23,1 %
Toimintakulut	-13 785 487	-13 983 545	-14 228 289	-244 744	1,8 %
Toimintakate	-13 361 181	-13 536 493	-13 677 760	-141 267	1,0 %
Suunnitelman muk.poistot	-86 564	-44 946	-35 106	9 840	-21,9 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-553 547	-545 228	-527 769	17 459	-3,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 016 449	-14 126 667	-14 240 635	-113 968	0,8 %
Kirkonkylän koulu	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	26 801	33 400	44 000	10 600	31,7 %
Toimintakulut	-3 690 167	-3 684 251	-3 621 087	63 164	-1,7 %
Toimintakate	-3 663 366	-3 650 851	-3 577 087	73 764	-2,0 %
Suunnitelman muk.poistot	-44 372	-3 219	-18 005	-14 786	459,3 %
Kertaluonteiset poistot	-15 157	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-149 693	-143 166	-134 317	8 849	-6,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 872 588	-3 797 236	-3 729 408	67 828	-1,8 %
Muu perusopetus	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	283 349	283 752	374 529	90 777	32,0 %
Toimintakulut	-3 841 729	-3 843 130	-3 921 384	-78 254	2,0 %
Toimintakate	-3 558 381	-3 559 378	-3 546 855	12 523	-0,4 %
Suunnitelman muk.poistot	-5 425	-7 172	-3 631	3 541	-49,4 %
Laskennalliset erät	-153 001	-148 758	-145 456	3 302	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 716 807	-3 715 308	-3 695 942	19 366	-0,5 %
Yläkoulu	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	-240	4 900	15 000	10 100	206,1 %
Toimintakulut	-4 136 645	-4 276 507	-4 450 099	-173 592	4,1 %
Toimintakate	-4 136 885	-4 271 607	-4 435 099	-163 492	3,8 %
Suunnitelman muk.poistot	-36 767	-34 555	-13 470	21 084	-61,0 %
Laskennalliset erät	-169 548	-168 786	-165 067	3 719	-2,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 343 200	-4 474 948	-4 613 637	-138 688	3,1 %
Erityisopetus/Laitoskoulut	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	114 397	125 000	117 000	-8 000	-6,4 %
Toimintakulut	-2 116 946	-2 179 656	-2 235 719	-56 063	2,6 %
Toimintakate	-2 002 549	-2 054 656	-2 118 719	-64 063	3,1 %
Laskennalliset erät	-81 306	-84 518	-82 929	1 589	-1,9 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 083 855	-2 139 174	-2 201 648	-62 474	2,9 %
Lukiokoulutus	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	25 807	400	0	-400	-100,0 %
Toimintakulut	-1 875 492	-1 914 858	-2 080 600	-165 742	8,7 %
Toimintakate	-1 849 686	-1 914 458	-2 080 600	-166 142	8,7 %
Suunnitelman muk.poistot	-5 969	-302	0	302	-100,0 %
Laskennalliset erät	-77 683	-73 640	-77 176	-3 536	4,8 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 933 338	-1 988 400	-2 157 776	-169 375	8,5 %
Oulujoki-opisto	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	153 621	172 100	165 500	-6 600	-3,8 %
Toimintakulut	-571 639	-605 365	-624 212	-18 847	3,1 %
Toimintakate	-418 018	-433 265	-458 712	-25 447	5,9 %
Laskennalliset erät	-24 895	-23 893	-23 154	739	-3,1 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-442 913	-457 158	-481 866	-24 708	5,4 %

Toiminnan kuvaus

Opetuksen ja kasvatuksen hallinnon menot sisältävät opetus- ja kasvatustalouden sekä toimialajohtajan, toimistonhoitajan ja johtavan koulunkäynninohjaajan (50 %) sekä esi- ja perusopetuksen projektit. Opetus- ja kasvatustalouden alle kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio ja vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut.

Toimialan tulosalueita on 8: opetuksen ja kasvatuksen hallinto, varhaiskasvatus, Kirkonkylän koulu, muu perusopetus (Huovilan koulu, Hyrkin koulu, Korivaaran koulu ja Laitasaaren koulu), erityisopetus/laitoskoulut, yläkoulu, lukiokoulutus ja Oulujoki-Opisto (yleissivistävä opetus Muhos ja Utajärvi sekä kuvataide- ja musiikkikoulu). Oulujoki-Opiston vapaalla sivistystyöllä ja taiteen perusopetuksella on Muhoksen ja Utajärven kunnissa keskeinen rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin luojana.

Muhoksen kunnassa on viisi vuosiluokkien 0-6 koulua (Huovila, Hyrki, Kirkonkylä, Korivaara ja Laitasaari), yksi vuosiluokkien 7-9 peruskoulu, yksi vuosiluokkien 0-9 erityiskoulu (Oulujoen koulu, hallinnollisesti kuuluu yläkoulun alaisuuteen) ja lukio. Varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan kolmessa päiväkodissa (Koivulehdon päiväkotitoiminta (avoin varhaiskasvatus ja vuorohoito), Kuusikon päiväkotitoiminta ja Päivärinteen päiväkotitoiminta) ja perhepäivähoidossa.

Opetus- ja kasvatustalouden tavoitteena on turvata laadukkaat ja tasa-arvoiset varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiopalvelut kuntalaisille ja Muhokselle sijoitetuille lapsille ja nuorille. Opetus- ja kasvatustaloutta asettaa keskeiset tavoitteet toiminnalle hyväksyessään kuntakohtaisen opetussuunnitelman ja koulukohtaiset opetussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat toimintasuunnitelmat ja muut hallintokunnan toimintaa ohjaavat asiakirjat.

Muhoksen kunnanvaltuusto vahvistaa valtuustokausittain kuntakohtaisen strategian, jonka pohjalta taloutta laativat sivistys- ja hyvinvointipalvelujen strategian. Strategia ja hallintokunnan asettamat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan ylös. Strategian toteutumista tarkastellaan osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Opetus- ja kasvatustalouden tuottavuutta parannetaan noudattamalla hallintokunnassa tarkkaa talouden seuranta- ja annettujen resurssien tehokasta käyttöä. Talouttuotantoa kehitetään kunnanvaltuuston asettaman talousarvioraamin rajoissa. Mahdolliset lisämäärärahatarpeet tuodaan esille heti tarpeen ilmaantuessa. Talousarvion 2026 suurimpia epävarmuustekijöitä on mm. varhaiskasvatuksen päivähoitopaikkojen järjestäminen. Tilanne ei näytä helpottuvan, vaikka kunnassa on otettu varhaiskasvatuksen palveluseteli käyttöön elokuussa 2024; kuntaan on perustettu Kuusikon päiväkotitoiminta elokuussa 2024 ja Päivärinteen päiväkodin laajennus on valmistunut elokuussa 2025. Oppimisen tuki on uudistunut 1.8.2025 alkaen esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Kaikilla oppijoilla on oikeus oppia ja saada tukea koko opinpolun ajan. Tukea annetaan varhaisessa vaiheessa ja ennakoivasti. Oppimisen tukea järjestetään ensisijaisesti ryhmäkohtaisena. Siihen on oikeus kaikilla oppilailta. Ryhmässä järjestetyn tuen lisäksi oppilas voi saada oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppimisen tuen uudistus tarkoittaa lisääntyvää resurssitarvetta ja uusia haasteita opetus- ja kasvatustalouden toimintaan. Uuden toimintatavan omaksuminen ja toiminnan kehittäminen ovat keskeinen osa palveluiden täytäntöönpanoa. Lasten ja oppilaiden tuen tarve on lisääntynyt varhaiskasvatuksesta alkaen. Oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen vähentää myöhemmän tuen tarvetta. Muhokselle Pohteen perustama

lastensuojeluyksikkö on tuonut omat haasteet myös kustannusten osalta. Henkilöstön saatavuudessa on vaikeuksia, varsinkin varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin.

Opetus- ja kasvatuspalvelujen painopiste vuonna 2026 tulee edelleen olemaan henkilöstön jaksaminen, työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistäminen. Yhdessä henkilökunnan kanssa on löydettävä keinoja työhyvinvoinnin kehittämiseen. Tyky-toiminnalla voidaan merkittävästi vaikuttaa työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin

Projektit

Projekteilla toteutetaan opetuksen ja kasvatuksen kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Kasvatus- ja opetuslautakunta asettaa kunkin projektin kehittämistavoitteet projektisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Perusopetuksen projektit on toteutettu siten, että ne on sijoitettu opetustoimen hallinnon talousarvion alaisuuteen.

Vuonna 2026 opetus- ja kasvatuspalvelut toteuttavat seuraavia kehittämisprojekteja:

- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 149 000 euroa vuosille 2024-2027, omarahoitusosuus 18 625 euroa.
- Hankeavustukset koulun kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen 8 000 euroa ajalle 20.5.2025- 31.12.2026, omarahoitusosuus 2 400 euroa.

Projektien/hankkeiden tuomat määrärahat avustuksina ovat tärkeitä toimialan palveluiden kehittämisessä ja laadun parantamisessa, koska varsinaiseen talousarvioon ei ole mahdollista sisällyttää riittävässä laajuudessa määrärahaa toiminnan kehittämiseen. Erityisesti tasa-arvorahalla on pystytty lisäämään erityisopetuksen resursseja.

Kirkonkylän koulu

Toiminnan kuvaus

Kirkonkylän koulussa annetaan esiopetusta, perusopetusta vuosiluokilla 1-6 sekä erityisopetusta neljässä alueellisessa pienluokassa; PL1 (1-3) , PL2 (1-6), PL3 (3-6) ja PL4 (4-6). Pienluokat ovat alakoulujen yhteisiä kunnallisia erityisopetusryhmiä. Koululla on 437 oppilasta (tilanne 20.9.2025), 1 esiopetusluokka ja 22 yleisopetuksen luokkaa.

Kirkonkylän koulun toiminnan ytimessä on turvallisen, motivoivan ja viihtyisän oppimisympäristön luominen. Koulun arkea ohjaa henkilökunnan ja oppilaiden yhdessä rakentama myönteinen ja kannustava oppimisilmapiiri. Oppilaita rohkaistaan aktiivisuuteen, itseohjautuvuuteen, luovuuteen ja oman toiminnan arviointiin. Heille tarjotaan mahdollisuuksia sekä itsenäiseen että yhteisölliseen oppimiseen. Kirkonkylän koulussa oppilaat ovat aktiivisia, yhteistyökykyisiä ja vastuuntuntoisia – he viihtyvät oppimisympäristössään, jossa oppimistilanteet on huolellisesti suunniteltu ja tavoitteellisesti toteutettu. Avoin ja joustava toimintakulttuuri tukee koko kouluyhteisön hyvinvointia ja edistää työssä jaksamista. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimistavat, ja heitä tuetaan heidän henkilökohtaisten tarpeidensa mukaisesti. Koulun kasvatustyössä ja

oppimisympäristön kehittämisessä kiinnitetään erityistä huomiota oppilaiden fyysiseen ja psyykkiseen turvallisuuteen sekä heidän yksilölliseen kasvuun ja hyvinvointiin.

Palvelusuunnitelma

Koulun palvelujen ja rakenteiden kehittämisen perustana ovat Muhoksen kunnan strategiset linjaukset sekä velvollisuus järjestää laadukasta opetusta kaikille oppilaille. Muhoksen opetus- ja kasvatustalokunta on asettanut toiminnan keskeisiksi painopisteiksi koulutusmyönteisyyden vahvistamisen ja erinomaisten koulutuspalvelujen tarjoamisen.

Kunnan opetussuunnitelma asettaa oppilaan edun toiminnan keskiöön. Jokaisen oppilaan opiskelu järjestetään hänen omien edellytystensä mukaisesti, ja kaikille taataan tasa-arvoinen mahdollisuus saada tukea, riippumatta asuinpaikasta tai koulusta. Oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen ehkäisee syrjäytymistä ja vähentää myöhemmän tuen tarvetta. Koulun toimintaa ja opetusta ohjaa opetussuunnitelma, jonka tavoitteina ovat oppilaan aktiivisuuden vahvistaminen, opiskelun merkityksellisyyden lisääminen sekä onnistumisen kokemusten mahdollistaminen jokaiselle oppilaalle. Oppilaita ohjataan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan, asettamaan tavoitteita ja arvioimaan omaa edistymistään. Oppilaan tunteet, kokemukset, kiinnostuksen kohteet ja vuorovaikutus toisten kanssa muodostavat oppimisen perustan. Opettajan tehtävänä on ohjata oppilaita elinikäiseen oppimiseen, huomioiden yksilölliset oppimistyyli- ja -tarpeet. Opetussuunnitelma toimii ensisijaisesti opettajien työn ohjaajana, mutta se on myös tärkeä tietolähde koulun sidosryhmille, kuten oppilaiden huoltajille, jotka voivat sen avulla tutustua koulutyön sisältöihin ja tavoitteisiin. Kirkonkylän koulun esi- ja perusopetuksen strateginen visio on olla arvostettu, koulutusmyönteisyyttä edistävä koulu, joka tarjoaa korkealaatuisia koulutuspalveluja. Koulun toimintaajatuksena on turvata jokaiselle oppijalle mahdollisuus kasvaa ja oppia henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti, varmistaen oppivelvollisuuden suorittamisen ja riittävät valmiudet mm. jatko-opintoihin.

Koulussa painotetaan oppimisympäristöjen ja työtapojen kehittämistä. Oppimisympäristön tulee olla turvallinen, innostava ja monimuotoinen. Luokkahuoneiden ohella hyödynnetään yhä enemmän ulkopuolisia oppimisympäristöjä, kuten luontoa, museoita, kirjastoja ja muita opintokohteita. Myös teknologian hyödyntäminen on tärkeä osa koulun arkea ja sen hyödyntäminen opetuksessa osa nykyaikaista oppimista. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja, jotka tukevat erilaisten taitojen oppimista eri oppiaineissa ja vahvistavat oppilaiden kokonaisvaltaista osaamista. Opetus- ja kasvatustalokunta hyväksyy Muhoksen kunnan esi- ja perusopetuksen paikalliset opetussuunnitelmat, jotka ohjaavat koulujen ja päiväkotien toimintaa. Nämä asiakirjat ovat keskeisiä välineitä kunnan koulutuspalvelujen tuottamisessa ja kehittämisessä. Opetus- ja kasvatustalokunta on hyväksynyt Kirkonkylän koulun työsuunnitelman lukuvuodelle 2025–2026 kokouksessaan 3.9.2025.

Toimenpiteet

1. Liikuntasalin rakentaminen saatetaan päätökseen suunnitellusti 31.7.2026 mennessä. Liikuntasalin välineistö ja kalusto uusitaan ns. ensikertaisvälineistönä. Palloilusalissa olevaa sisäilmavaurioitunutta välineistöä ja kalustoa ei siirretä uuteen saliin.

2. Opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain vähintään 0,122 opetustuntia viikossa koulun oppilasta kohden ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamista varten (yleinen tukiopetus, opetuskielen tukiopetus, erityisopettajan opetus muun opetuksen yhteydessä).
3. Opetusryhmien koon suunnittelussa tulee varmistaa, että luokkien ryhmäkoot muodostetaan oppimisen tuen lain velvoittamalla tavalla. Opetuksen järjestäjän tulee huolehtia, että ryhmäkoot ja tukimuodot täyttävät nämä edellytykset.
4. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa. Riittävä laitteisto on taattava kaikille oppilaille, ja koulussa jokaisella oppilaalla on oltava käytössään päätelaitteita riittävästi. Opettajien pedagogista ICT-osaamista tuetaan jatkuvasti järjestämällä koulutuksia tarpeen mukaan.
5. Henkilökunnan työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan systemaattisesti. Työkykyä ylläpitävään toimintaan (Tyky) varataan riittävästi resursseja. Opettajien tyky-toiminnalla voidaan merkittävästi vaikuttaa työssä jaksamiseen, työhyvinvointiin ja sen kautta koulun tuloksellisuuteen ja sairaspotilaaloihin.
6. Opettajien ammatillista kehitystä tuetaan tarjoamalla mahdollisuuksia täydennyskoulutukseen ja ammatilliseen kasvuun.
7. Erityisopetuksen tukipalvelut resursoidaan niin, että tukea tarvitsevat oppilaat voivat opiskella ryhmäkohtaisella tai oppilaskohtaisella tuella yleisopetusluokassa. Lisäksi tarjolla tulee olla kunnallisia erityisopetuksen pienluokkia niille oppilaille, jotka hyötyvät pienluokassa opiskelusta tai tarvitsevat sitä erityisistä syistä.

Yläkoulu

Toiminnan kuvaus

Muhoksen yläkoulu tarjoaa perusopetuslain ja -asetuksen sekä valtakunnallisen että kunnallisen opetussuunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokilla 7. – 9.

Muhoksen yläkoulun hallinnolliseen alaisuuteen kuuluu Oulujoen koulu ja Muhoksen yläkoulun rehtori toimii myös Oulujoen koulun rehtorina. Oulujoen koulun toimistosihteerinä toimii Muhoksen yläkoulun ja lukion yhteinen toimistosihteerini. Oulujoen koululla on kaksi opetusryhmää. Toinen Oulujoen koulun opetusryhmistä toimii Oulujoen perhekodin tiloissa, toinen Muhoksen yläkoululla.

Muhoksen kunnassa sijaitsevien perhekotien oppilaille annetaan perusopetusta Oulujoen koulun lisäksi myös yleisopetuksen ryhmissä tai pienryhmissä Muhoksen yläkoululla. Oulujoen perhekotiin sijoitetun nuoren koulupaikasta neuvotellaan tarvittaessa Nuorten Ystävien kanssa.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on antaa muhoslaisille ja Muhokselle sijoitetuille oppivelvollisille mahdollisimman hyvä lähtökohta toisen asteen koulutukseen ja elämään suomalaisessa yhteiskunnassa. Oppilaille tarjotaan virikkeitä antava ja turvallinen kouluympäristö. Koulutuksen kehittämisessä huomioidaan mahdollisimman pitkälle oppivelvollisen henkilökohtaiset tarpeet mm. erityistä tukea ja muita tukitoimia kehittämällä.

Muhoksen yläkoululla ja Oulujoen koululla on käytössä ns. joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintamalli. Toimintamallin avulla kehitetään perusopetukseen yksilöllisiä, oppilaiden erilaiset tarpeet huomioivia toimintatapoja ja opetusmenetelmiä. Joustavassa perusopetuksessa korostuvat

toiminnallisuus, erilaisten oppimisympäristöjen käyttö ja työpaikkaopiskelu. Toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä nuorten syrjäytymistä perusopetuksen jälkeen.

1.8.2025 voimaan astuneen oppimisen tuen muutoksen toimeenpano tuo mukanaan haastetta koulun toimintaan. Uuden toimintatavan omaksuminen ja toiminnan kehittäminen ovat keskeinen osa perusopetuksen palveluiden täytäntöönpanoa. Haasteen vaativuutta lisää muutoksen toteuttamiseen osoitettujen resurssien niukkuus.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat edellisen kerran 15.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tarjoamaa esi- ja perusopetusta. Opetussuunnitelma on keskeinen ko. palvelujen tuottamista ohjaava asiakirja. Tämän lisäksi koulun vuosittaista toimintaa ohjaava keskeinen asiakirja on koulun työsuunnitelma, jossa on kirjattuna lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja kasvatuslautakunta on hyväksynyt sekä Muhoksen yläkoulun että Oulujoen koulun työsuunnitelman kokouksessaan 3.9.2025 (§:t 108 ja 109).

Toimenpiteet

1. Henkilöstökoulutuksen kehittäminen (koulun sisäiset koulutukset ja kunnan yhteiset koulutukset)
2. Henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat ja –keskustelut koulun sisällä
3. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tehostaminen
4. Työkykyä ylläpitävät toimenpiteet
5. Perusopetuksen järjestäminen vuosiluokille 7–9
6. Oppilaiden yksilö- ja ryhmäkohtaisen tuen varmistaminen

Muu perusopetus

Toiminnan kuvaus

Huovilan koulun, Hyrkin koulu, Korivaaran koulu ja Laitasaaren koulu ovat perusopetusta 0-6 luokilla antavia Muhoksen kunnan kouluja. Koululaisille tarkoitettua iltapäivätoimintaa järjestetään 1. ja 2. vuosiluokkien oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisoppilaille. Muhoksen kunnanvaltuusto on 24.6.2008 (§ 50) päättänyt vakiinnuttaa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja sijoittaa ko. toiminta opetuspalvelujen päävastuualueelle. Iltapäivätoimintaa annetaan lukuvuonna 2025 – 2026 Kirkonkylän koululla. Talousarviossa on varauduttu siihen, että iltapäivätoiminta jatkuu nykyisessä laajuudessaan vuonna 2026 lukuvuoden loppuun.

Palvelusuunnitelma

Koulut antavat laadukasta perusopetusta, joka tukee oppilaan kasvua tasapainoiseksi, terveen itsetunnon omaavaksi ihmiseksi sekä kriittisesti ympäristöään arvioivaksi yhteiskunnan jäseneksi. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen hyvinvointia ja terveyttä. Lapselle tarjotaan ennen ja /tai jälkeen koulupäivän turvallinen ympäristö, jossa hän voi aikuisen ohjauksessa osallistua monipuoliseen ja virkistävään toimintaan. Toiminnassa tulee tukea kodin ja koulun kasvatustyötä, lapsen tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä sekä eettistä kasvua. Sillä lisätään tasa-arvoa, edistetään osallisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä. Opetus- ja kasvatuslautakunta asettaa aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet hyväksyessään ko. toiminnan toimintasuunnitelman.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 3.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja.

Koulujen vuosittaista palvelutuotantoa ohjaava keskeinen asiakirja on puolestaan koulun työsuunnitelma, jossa asetetaan koululle lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja kasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt muun perusopetuksen koulujen työsuunnitelmat kokouksessaan 3.9.2025 §:t 102 – 103 ja 105-106.

Toimenpiteet

1. Henkilöstökoulutuksen kehittäminen (koulun sisäiset koulutukset)
2. Oppimisen tuen toteuttaminen, varmistaminen ja kehittäminen
3. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tehostaminen
5. Henkilökunnan työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan.
6. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa.

Erityisopetus

Toiminnan kuvaus

Perusopetuslain 3 §:n mukaisesti oppilaan opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Säännös on pohjana kaikelle opetuksen ja opetukseen liittyvien järjestelyjen ja tukitoimenpiteiden suunnittelulle ja toteuttamiselle. Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja järjestettävä ryhmäkohtaisia tukimuotoja sekä oppilaskohtaista tukea osana sen perustoimintaa.

Perusopetuslain (1.8.2025) muutoksen myötä oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukena erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antamaa ryhmäkohtaisia tukea muun opetuksen yhteydessä. Oppilaalla, jonka opinnot eivät ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta etene, tai jolla on ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta vaikeuksia osallistua opetukseen, on oikeus oppilaskohtaisiin tukitoimiin. Oppilaskohtaista tukea tarvitsevien oppilaiden opetus voidaan järjestää yleisopetuksen yhteydessä, erityisluokanopettajan opettamassa pienryhmässä tai erityisluokalla. Jos oppilaan opiskelu yleisopetuksessa ei ole mahdollista tai se ei ole oppilaan kehityksen kannalta tarkoituksenmukaista, järjestetään opetus osittain tai kokonaan erityisluokalla.

Erityisopettajan antamaa ryhmämuotoista ja oppilaskohtaista tukea annetaan kaikissa Muhoksen esi- ja perusopetusta tarjoavissa yksiköissä. Erityisluokkia on lukuvuonna 2025-2026 Hyrkin ja Kirkonkylän alakouluilla sekä Muhoksen yläkoululla.

Erityisopetuksen ja oppimisen tuen käytänteisiin ja linjauksiin liittyviin asiantuntija- ja kehittämistehtäviin Muhoksella on käytettävissä myös kunnallisen erityisopetuksen koordinaattorin palveluja.

Oulujoen koulu

Erityisopetuksen sitovuustason sisällä on yksi perusopetusta antava erityiskoulu eli Oulujoen koulu. Oulujoen koulu antaa opetusta pääasiassa Muhokselle sijoitetuille oppilaille. Koulu toimii lukuvuonna 2025–2026 Oulujoen perhekodilla, ja yksi sen luokista on sijoitettu Muhoksen yläkoululle. Osa Oulujoen perhekodilla annettavasta opetuksesta toteutetaan käyttäen joustavan

perusopetuksen (JOPO) toimintamallia. Muu erityisopetus annetaan osana muiden Muhoksella toimivien koulujen opetusta.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen hyvinvointilautakunta on esi- ja perusopetuksen kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellyt opetuksen järjestämisen lähtökohdissa tärkeiksi asioiksi koulutusmyönteisyyden ja erinomaiset koulutuspalvelut. Kunnan opetussuunnitelmassa oppilaan etu asetetaan toiminnan lähtökohdaksi. Opiskelun tulee tapahtua oppilaan omien edellytysten mukaisesti. Oppilailla on oikeus saada asuinpaikasta ja koulusta riippumatta tasa-arvoisesti tukea oppimiseensa.

Oppimisen ja opiskelun vaikeuksien mahdollisimman varhainen havaitseminen ja niihin puuttuminen ehkäisevät syrjäytymistä ja vähentävät myöhempää esim. erityissairaanhoidon tuen tarvetta. Kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellyt toimintaperiaatteita sovelletaan sekä esiopetusta että perusopetusta antavissa yksiköissä.

Erityisopettajan antama opetus suunnitellaan tavoitteelliseksi, yksilölliset opiskeluedellytykset huomioivaksi ja nivelletään oppilaan saamaan muuhun opetukseen soveltuvaksi. Tarvittaessa oppilaalle voidaan laatia oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi ja suunnitelma yhteistyössä vanhempien, opettajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Oppilasta autetaan oppimisen ja opiskelun vaikeuksissa eri tukimuodoin, jotka määräytyvät yksilöllisesti vaikeuksien laadun ja laajuuden mukaan.

Erityisopetuksen tukimuotoja ovat ryhmäkohtainen erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä, oppilaskohtainen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä ja erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa. 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle on annettava tarvittavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet. Muhoksen kunnan koulutoimi vastaa koulu- ja luokkakohtaisista apuväline- ja ohjaajapalveluista. Oppilaiden kuntoutus- ja muut henkilökohtaiset ohjaus- ja tukipalvelut toteutetaan yhteistyössä Pohteen kanssa.

Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 15.6.2016 §:t 90 ja 91, jonka jälkeen opetussuunnitelmaa on päivitetty säännöllisesti vuosittain. Vuonna 2025 Opetussuunnitelman Oppimisen tuen osuus on lakimuutoksen takia uudistettu täysin.

Toimenpiteet

Oppimisen tukea kehitetään edelleen. Lähikouluperiaatetta ja integraation toteuttamista jatketaan. Oppimisen tuen ohjausryhmä ohjaa ja tukee kouluja uuden lain mukaista oppimisen ja opiskelun tukea suunniteltaessa, toteutettaessa ja arvioitaessa.

Edellyttää:

1. riittävä määrä henkilöstöä lain edellyttämän ryhmämuotoisen ja oppilaskohtaisen tuen toteuttamiseen sekä koulunkäynnin ohjaukseen
2. henkilöstön työssä jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta huolehtiminen
3. käyttäytymisen ja tarkkaavaisuuden pulmista kärsivien oppilaiden sekä heidän luokkiensa muiden oppilaiden opiskelun ja oppimisen turvaaminen
4. oppilaiden henkinen pahoinvointi havaitaan ja siihen puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa

5. vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden koulunkäynnin turvaaminen oman kunnan palveluna
6. koulusta paljon poissaolevien oppilaiden opetusjärjestelyjen kehittäminen
7. oppimisvaikeuksisten esim. lukivaikeuksisten oppilaiden opiskelun turvaaminen
8. oppimisympäristöjen kehittäminen ja teknologian hyväksikäyttö erityisopetuksessa
9. erityisopetuksen kehittämisen puitteissa osallistutaan aktiivisesti esim. opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeisiin ja verkostoihin

Lukio

Muhoksen lukiossa laskentapäivänä 20.9.2025 opiskelijoita oli 207: 25-ryhmät 74, 24-ryhmät 63, 23-ryhmät 62 ja 4. vuoden opiskelijoita 8. Lisäksi opiskelijoiksi on hyväksytty 5 aasialaista nuorta, joten opiskelijamäärä heidän aloittaessaan kesken lukuvuotta on 212. Seuraava valtionosuuksien tarkistuslaskentapäivä on 20.1.2026.

Lukion opiskelijamäärä elää hieman koko lukuvuoden ajan opiskelijoiden valmistuessa tai vaihtaessa opiskelupaikkaa. Muhoksen lukiossa keskeyttäminen on vähäistä. Kaikki lukion opiskelijat ovat nyt maksuttomuuden piirissä, jolloin heille koulu tarjoaa tietokoneet, kuulokkeet, oppimateriaalit ja pakolliset 5 ylioppilaskoetta. Alle 18-vuotiaat opiskelijat ovat oppivelvollisia, mutta maksuttomuus koskee koko lukioaikaa.

Kevään 2025 yhteishaussa näkyi, että aloituspaikkoja pitää lisätä avaamalla jatkuva haku. Muhoksen opetus- ja kasvatuslautakunta hyväksyi kokouksessaan 9.4.2025 § 41 jatkuvan haun avaamisen lisäämällä aloituspaikkamäärän kuudestakymmenestä viidestä kahdeksaankymmeneen. Tämän takia myös tuntikehystä nostettiin kokouksessa 7.5.2025 § 51 ja lukuvuodelle 2025-2026 se on 298,7. Ennestään lukiossa oli neljä opiskelijaa, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Koska syyslukukauden aikana tulee viisi lisää, tarvitaan kevätlukukaudelle 2026 2 opintojaksoa S2:sta edellä mainitun tuntikehysten lisäksi.

Aloittavan ikäluokan paikkamäärän kasvattamisesta ja siihen liittyvistä hankinnoista huolimatta lisätalousarviota ei haettu kesällä, vaan jäätiin odottamaan elokuun todellisen opiskelijamäärän selviämistä. Huomioitavaa on, että alun perin lukuvuodelle 2025-2026 tehty tuntikehys oli säästötuntikehys, jossa kertaluonteisesti oli tauolla mm. taito- ja taideaineiden opintojaksoja.

Jokainen lukiolainen tuo kuntaan valtionosuutta 8165,62 € (vuoden 2025 luku). Suomen lukioissa valtionosuudet kattavat lukiokoulutuksesta 70-90%. Toki paikallisesti prosenttiin vaikuttaa kunnassa ratkaisevasti myös teknisen puolen veloittaman vuokran suuruus. Valtionosuudet tulevat kunnalle ilman ns. korvamerkkiä, joten lukiokoulutuksen talousarviota tarkastellessa pitää muistaa, että kaikki kunnat maksavat toisen asteen koulutuksen kustannuksia valtiolle asukasmääränsä mukaan, mutta lukioluvan omaavat kunnat saavat valtionosuudet. Valtionosuus ei tule ohjattuna oppilaitokselle, vaan maksetaan kunnalle omana tulorahoituseränä.

Ylioppilastutkinto on jälleen muuttumassa. Elokuussa 2026 lukio-opinnot aloittava ikäluokka voi kirjoittaa taito- ja taideaineista kuvataiteen, musiikin tai liikunnan ylioppilaskokeen, jos opiskelee 3,5 vuoden ohjelmalla tai täydentää tutkintoa. Tämä aiheuttaa tilanteen, että säästövuoden 2025 jälkeen taito- ja taideaineista ei voi säästää. Lisäksi opetushallituksessa suunnitellaan uusia lukiodiplomeja: sanataide, yrittäjyys sekä tiede ja teknologia. Toteutuessaan diplomit edellyttävät aiheeseensa liittyviä opintoja alle, joita jo Muhoksen lukiossa on. Uudet diplomit eivät kuitenkaan tule voimaan vielä vuonna 2026.

Ylioppilastutkinto on muuttumassa ohjelmistorakenteeltaan selainpohjaiseksi. Tätä Abitti2 koejärjestelmää käytetään ensin kurssikoejärjestelmänä ja syksyllä 2026 se on

ylioppilastutkintokäytössä. Abitti2 koejärjestelmän ylläpito vaatii tehokkaat palvelinkoneet, jotka ovat melko arvokkaita ja ne hankitaan koulun käyttöön vuokrattuina. Näin koneet eivät vanhene, vaan ne voidaan uusia tarvittaessa helposti.

Hyvät toisen asteen koulutuspalvelut toimivat kunnan vetovoimatekijänä. Muhoksen lukio on ollut perinteisesti hyvä oppilaitos, jossa on sitoutunut henkilöstö, yhteisöllinen huolehtiva toimintakulttuuri sekä tarkkaan harkittu houkutteleva opintojaksotarjonta. Ylioppilaskirjoitusten tulosten perusteella Muhoksen lukio on erottunut positiivisesti Oulun seudun lukiokartalla, ja työpaikkana sillä on ollut pitovoimaa. Opettajavaihtuvuus on ollut vähäistä.

Lukion vetovoimaisuus yhteishaussa (=opiskelijamäärä suhteessa aloituspaikkoihin) on paljolti kiinni opiskelutarjonnan monipuolisuudesta. Lukion tuntikehysten laajuus on osalukion markkinointia. Korkeakoulujen tutkintovalinta on lisännyt ylioppilastutkinnon painoarvoa jatko-opintoihin pääsemisen kannalta. Tämä on lisännyt opettajien valmennusvastuuta ja toisaalta ylioppilaskokeiden korottajien määrää. Riittävä tuntikehys on osa tätä vastuun kantamista ja toisaalta yhteishaussa hakijoille valintakohteen yksi tärkeä valintaperuste.

Lukiossa tuntikehystä tulee tarkastella yhtenäisenä kokonaisuutena eikä opetusryhminä, koska luokattomassa lukiossa opiskelijat voivat valita opintoja vapaasti. Opetussuunnitelmassa opintojaksot muodostuvat yhdestä tai useammasta 1-3 opintopisteen moduulista. Tuntikehystä kuvaillaan vuosiviikkotunneilla: 1 vvt vastaa opiskelijalla 2 opintopisteen kokonaisuutta. 1.8.2025 alkaen ylioppilaskokeiden alustava arviointi ei ole enää tuntikehyksessä vaan maksetaan OVTES:n mukaisesti europaustaisesti, mutta samaan aikaan opiskeluhuoltolaki muuttui ja edellyttää riittävää etenkin ennaltaehkäisevää tukea, ts. riittävää erityisopetusta ja tukiovetusta.

Lukiolaki edellyttää, että lukio tarjoaa opinto-ohjausta opiskelijoille vielä vuosi valmistumisen jälkeen. Opinto-ohjaaja on vuosityöajassa, jolloin hän on käytettävissä myös koulun kesäloman aikana sovitusti. Tuen osalta Muhoksen lukio tarjoaa 11 vuosiviikkotunnin verran laaja-alaisen erityisopettajan palveluita. Opetushenkilöstöstä 12 pääkoulu on lukio. Lisäksi opetusta antaa 5 opettajaa, joiden pääkoulu on yläkoulu. Tarvittaessa ortodoksisen uskonnon opetuksen hoitaa perusopetuksen opettaja. Jonkin verran opetusta ostetaan Oulun Aikuislukiolta pienten valintojen opintojaksoihin, kuten mm. elämäntutkimustietoon, sekä laajennetaan kielitarjontaa.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen lukio on yleissivistystä painottava yleislukio ja se jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukion tehtävänä on antaa opiskelijoille laaja-alainen yleissivistys ja riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla vastaavilla näytöillä.

Korkeakoulujen tutkintovalinnan kannalta on suuri merkitys, miten opiskelijat onnistuvat lukio-opinnoissaan. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoa tarkastella asioita eri näkökulmista. Opiskelijaa ohjataan toimimaan vastuuntuntoisena ja velvollisuuksistaan huolehtivana kansalaisena yhteiskunnassa ja tulevaisuuden työelämässä. Lukio-opetus tukee opiskelijan itsetuntemuksen kehittymistä ja hänen myönteistä kasvuaan aikuisuuteen sekä kannustaa opiskelijaa elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen. Muhoksen lukion toimintakulttuuria on hiottu niin, että se tukee näitä tavoitteita ja arvoja. Koulua kehitetään yhteisöllisesti, ja onnistumista mitataan valtakunnallisten mittareiden lisäksi myös koulun omilla kyselyillä.

Opetus- ja kasvatustalukunta on hyväksynyt 3.9.2025 §107 Muhoksen lukion lukuvuoden 2025-2026 työsuunnitelman. Muhoksen lukion opetussuunnitelman ja toiminnan keskeisinä painopisteinä

ovat: kestävä tulevaisuus, yrittäjyys, teknologia sekä paikallisena painopisteenä Geopark. Muhoksen lukion toimintakulttuurissa pyritään noudattamaan kestävää kehitystä, opiskelijoita ohjataan yritteliäisyyteen, tarjotaan robotiikka ja ohjelmointi osaamista ja pidetään yllä geopark-tietoutta. Lukuvuoden 2025-2026 teemana on Lukeva, liikkuva ja luova lukio. Muhoksen lukion keskeisenä Erasmus+ -teema on kestävä kehitys, johon liittyen myös selvitetään kansallisen kestävä kehitys sertifikaatin saamista.

Toimenpiteet

- Lukiossa on ammattitaitoinen henkilökunta, joka antaa lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta laajennettuna koulukohtaisin opintojaksoin ja painotuksin. Opettajien ammatillista kasvua tuetaan koulutuksilla budjetin sallimissa puitteissa ja hyödyntäen etenkin ilmaisia koulutuksia.
- Henkilökunnan ja opiskelijoiden jaksamiseen ja koulu-/työviihtyvyyteen kiinnitetään edelleen erityistä huomiota, jolloin poissaolot mahdollisesti vähenevät ja työskentely on tehokkaampaa. Opiskelijahuollon käytössä ovat opetus- ja kasvatuslautakunnan hyväksymät poissaoloihin puuttumisen mallit.
- Lukiolla on käytössä hyvinvoinnin vuosikello. Lukiolla on School to belong -sertifikaatti ja kunnalle ilmaisen hankkeen materiaalit, tavoitteena on yksinäisyyden vähentäminen. Lisäksi lukio on kunnalle ilmaisessa Onnikka-hankeessa. Aiemman laajemman hyvinvointihankkeen toimenpiteitä jatketaan, jolloin palkkaus tulee nyt lukioresurssista (OVTES).
- Tieto- ja viestintäteknologian vahvaan osaamiseen kiinnitetään huomiota: lukiossa on opettajien ICT-tiimi ja osaamista jaetaan yhteisöllisesti, opiskelijoille tarjotaan TVT- opetusta. Lukiossa kokeet, osa oppimateriaaleista sekä kokonaisuudessaan ylioppilastutkinto ovat digitaalisia.
- Yrittäjyyskasvatus toteutuu monipuolisesti koulun arjessa läpäisyperiaatteella kaikille, lisäksi tarjolla on yrittäjyysopintoja. Yhteistyö yrittäjien kanssa.
- Vahvistetaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa jo lukioaikana mm. siltaopintoja Oulun ammattikorkeakouluun sekä kursseja yliopistoihin, jolloin lukiolainen voi saada jatko-opiskelupaikan odottamaan jo lukioaikana.
- Kansainvälinen toiminta: kotikansainvälisyys ja mm. Erasmus+ -projektit. Geopark-oppilaitoksena jatketaan yhteistyötä saksalaisen geopark-oppilaitoksen kanssa.
- Lukion näkyvyys on myös kuntamarkkinointia ja lisää lukion vaikuttavuutta alueella. Lukion näkyvyyttä pidetään yllä aktiivisten somekanavien kautta.
- Tarvittaessa laajennetaan kielitarjontaa Oulun Aikuislukion kautta, josta voidaan ostaa myös opetusta tilanteessa, että opintojaksoon on vain yksittäisiä valintoja.

Talouden tasapainottamisohjelman edellyttämät toimenpiteet:

1. yhteishaussa Muhoksen lukion sisäänottomääräksi on vakiintunut 65 paikkaa. Kuitenkin vuoden 2025 yhteishaussa avattiin jatkuva haku ja aloituspaikkamäärä nostettiin kahdeksaankymmeneen, jotta opiskelijoita ei jäisi ilman opiskelupaikkaa. Huomioitavaa on, että lukuvuonna 2026-2027 aloituspaikkamäärä ollaan palauttamassa 65 paikkaan.
2. sijaisia ei oteta kuin pidempiin opettajien poissaolopätkiin.
3. materiaali ja kalustemäärärahat ovat minimissä.
4. koulurakennus on kooltaan kompakti ja säästä lämmityskustannuksia. Valaistuksen automatiikka säästää energiaa.
5. lukion toimintakulttuurissa toteutetaan kestävää kehitystä huomioiden kaikki neljä kestävä kehityksen osa-alue: ekologinen kestävyys (tekojen ja hankintojen ympäristövaikutusten huomioiminen), sosiaalinen kestävyys (yhteisöllisyys ja hyvinvointi, jaksaminen), kulttuurinen kestävyys (suvaitsevaisuus ja erilaisuuden ymmärtäminen) ja taloudellinen kestävyys (taloudellinen vastuu ja kestävät hankinnat).
6. lukio pyrkii minimoimaan sekajätteen eli aktiivisesti lajittelee ja kierrättää sekä pyrkii säästämään esim. paperinkulutuksessa.

7. lukiolaisten käyttämät opiskelijakoneet ovat leasing-hankittuja käytettyjä kannettavia tietokoneita.
8. oppimateriaalien suhteen on osittain siirrytty digitaalisista kirjalisensseistä paperikirjoihin. Paperiset oppikirjat voidaan käyttää moneen kertaan. Digitaaliset oppikirjalisenssit ovat käytössä kielissä, matematiikassa sekä osassa reaaliaineita. Kokeet ja ylioppilaskirjoitukset ovat kaikki digitaalisia.
9. hyvän opiskelijahuollon lisäksi huolehditaan henkilöstön jaksamisesta sekä sosiaalisesta ja fyysisestä työympäristöstä. Pidetään huolta niin kouluyhteisöstä, yksilöistä kuin koulurakennuksen kunnossa pysymisestä.

Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on sekä tukea lasten kotihoitoa että järjestää varhaiskasvatuspalveluita päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa kerhotoiminnassa. Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on tuottaa suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksessa lapsen hyvinvointia tuetaan lapsen edun näkökulmasta hänen yksilöllisten tarpeidensa, vahvuksiensa ja mielenkiintonsa kohteista käsin.

Vanhempainvapaan jälkeen, kun lapsi on noin 9 kuukauden ikäinen, huoltajat voivat järjestää lapsen hoidon eri tavoin. Lapsi voi mennä kunnalliseen tai yksityiseen varhaiskasvatukseen tai lasta voidaan hoitaa kotona.

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluiden osa-alueet:

- 1) Päiväkodit
- 2) Perhepäivähoito
- 3) Esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus
- 4) Vuorohoito
- 5) Avoin varhaiskasvatus
- 6) Varhaiserityiskasvatus (sisältyy varhaiskasvatuspalveluihin)
- 7) Lastenhoidon tuet (kotihoitoon tuki)
- 8) Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli 30.9.2025 451 lasta, joista päiväkodeissa 370 lasta, perhepäivähoidossa 81 lasta ja avoimessa varhaiskasvatuksessa 25 lasta. Avointa varhaiskasvatusta ei enää järjestetä 1.6.2026 alkaen. Lasten vuorohoitoa järjestetään Koivulehdon päiväkodissa. Esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Koivulehdon ja Päivärinteen päiväkodeissa.

Palvelusetelillä tuotetussa yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 30.9.2025 40 lasta.

Kotihoitoon tukea sai elokuussa 2025 98 lasta ja yksityisen hoidon tukea ei tällä hetkellä makseta yhdestäkään lapsesta. Varhaiskasvatuspalveluissa ennustetaan palvelujen piirissä olevien lasten määrän säilyvän lähes ennallaan, vaikka 0–6-vuotiaiden lasten kokonaismäärän ennustetaan vähenevän.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen varhaiskasvatuspalvelut toteuttavat varhaiskasvatusta opetuksen, kasvatuksen ja hoidon kokonaisuutena korostaen lapsen ja huoltajan osallisuutta pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalvelut huolehtivat siitä, että varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät lasten vuorohoitoa Muhoksen vuorohoidon linjausten mukaisesti sekä tarjoavat avointa varhaiskasvatuspalvelua.

Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatuksessa tulee huomioida lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen. Lapsen tukemisessa tulee huomioida tuen eri tasot, tuen toteutus, tuen muodot, annettavat tukipalvelut ja tuen tarpeen arviointi. Varhaiskasvatuksen tehtävä on lapsen varhaisen tuen varmistaminen sekä antaa lapselle mahdollisimman hyvät kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytykset.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleman perusopetuslain muutoksen seurauksena oppimisen tuki on uudistunut esi- ja perusopetuksessa. Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) hyväksyttiin 30.12.2024 ja lainsäädännön muutos on tullut pääosin voimaan 1.8.2025. Oppimisen tuen uudistus ei muuta varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea.

Oppimisen tuen uudistuksen keskeisimpänä tavoitteena on kohdentaa tuen painopistettä ennaltaehkäiseviin toimiin. Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toimivien varhaiskasvatuksen erityisopettajien (2) tehtäväkenttä on ollut laaja ja nykyinen resurssi on mahdollistanut lähinnä konsultatiivisen työn toteuttamisen. Huomionarvoista on, että lasten erilaiset tuen tarpeet ovat kasvaneet ja myös varhaiskasvatuslaki (540/2018, 3 a luku) edellyttää riittävän tuen varmistamista varhaiskasvatuksessa ja tässä varhaiskasvatuksen erityisopettajalla on merkittävä rooli.

Varhaiskasvatuksen tulosalueella erityisopettajaresurssi ei ole riittävä uuden lain velvoittamiin toimiin ryhmä- ja lapsikohtaisen tuen toteuttamiseksi esiopetuksessa. Ryhmä- ja lapsikohtaisten tukitoimien toteuttaminen käytännössä tarkoittaa konsultaation lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan työn kohdentamista opetustyöhön lapsiryhmissä sekä suunnittelu yhteistyön vahvistamista päiväkodeissa eri tiimien sekä yksikön esihenkilön kanssa.

Tuen uudistuksesta johtuviin kuluihin ja erityisopettajaresurssin lisäämiseen on varauduttu opetus- ja kasvatustalouden talousarvion valmisteluvaiheessa siten, että varhaiskasvatuksen tulosalueelle voidaan perustaa yksi (1) uusi varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävää 1.4.2026 alkaen. Tehtävät tullaan kohdentamaan työsuhteen alkaessa pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatiotyön sekä ryhmä- ja lapsikohtaisen tuen toteuttamiseen Muhoksen kunnan päiväkodeissa niissä ryhmissä, joissa annetaan esiopetusta. Vuoden 2026 talousarvioon arvioitu kustannusvaikutus varhaiskasvatuksen erityisopettajan palkkaamiseksi on 31 000 € (9 kuukautta).

Varhaiskasvatuspalveluiden ja esiopetuksen järjestämistä ohjaavat varhaiskasvatuslaki, varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelma, Muhoksen esiopetussuunnitelma. Lisäksi varhaiskasvatuksen toteuttamista ohjaa varhaiskasvatuksen toimintakauden toimintasuunnitelma, lapsiryhmien pedagogiset toimintasuunnitelmat sekä lasten yksilölliset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat.

Hyvinvointilautakunta on hyväksynyt Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelman (2022) ja esiopetuksen opetussuunnitelman (2014), lisäksi opetus- ja kasvatustalouden lautakunta on hyväksynyt esiopetuksen opetussuunnitelman (2014) muutokset kokouksessaan 17.6.2025.

Varhaiskasvatuspalvelujen tulevaisuus

Alle kouluikäisten lasten syntyvyys ja muutto kuntaan ei ole merkittävästi lisääntynyt, mutta lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on lisääntynyt koko päiväisen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden myötä. Varhaiskasvatuksen järjestämistä säättää varhaiskasvatuslaki (2018/540). Kunnan tulee järjestää varhaiskasvatusta perheiden tarpeen mukaan (varhaiskasvatuslaki 2018/ 540 2 luku § 5). Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa perheille tarjotaan hoitoa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa (kerhotoiminta).

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan päivähoitopaikkojen kysynnän voidaan ennustaa Muhoksella olevan suhteellisen tasainen, mutta alueelle suuntautuva muuttoliike sekä yleinen työllisyystilanne voi lisätä varhaiskasvatuspaikkojen kysyntää. Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelman tavoitteena on päiväkotipaikkojen lisääminen.

Toimenpiteet

1. Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tuen toteuttaminen, varmistaminen ja kehittäminen. Kolmannen varhaiskasvatuksen erityisopettajan palkkaaminen kuntaan.
2. Henkilökunnan koulutus, henkilökunnan osaamisen lisääminen.
3. Esimiesten koulutus, työhyvinvointiin ja johtajuuteen liittyvää.
4. Työhyvinvoinnin ja vuorovaikutuksen kehittäminen varhaiskasvatuksessa.

Oulujoki-Opisto

Tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Vapaalla sivistystyöllä ja taiteen perusopetuksella on Muhoksen ja Utajärven kunnissa keskeinen rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin luojana. Opiston toimintaa kehitetään kokonaisuudessaan vastaamaan asukkaiden ja kunnan tarpeita ja suunnittelussa otetaan huomioon alueellinen kysyntä ja tarjonta. Kuntalaisia osallistetaan ja toiveita huomioidaan mahdollisuuksien mukaan kurssitarjonnan suunnittelussa. Uusia kursseja voidaan tarjota joustavasti myös lukuvuoden alkamisen jälkeen huomioiden taloudelliset reunaehdot.

Keskeisiä kehittämisen teemoja kansalaisopistokentällä ovat tällä hetkellä digitaitojen saavutettavuus ja osaaminen, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys, yhteistyö työllisyyspalvelujen kanssa sekä osaamisperusteisuuden kehittäminen. Oulujoki-Opisto edistää näitä teemoja toiminnallaan kehittämisohjelmansa mukaisesti myös vuonna 2026.

Oulujoki-Opistossa on tarjolla laajasti taiteen perusopetuksen (TPO) musiikin yleisen ja laajan sekä kuvataiteen yleisen oppimäärän mukaista opetusta. Opetuksella tuetaan tavoitteellista musiikin tai kuvataiteen harrastusta ja oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opintojen jälkeen oppilaalla on parempia valmiuksia hakeutua jatkokoulutuksiin tai jatkaa taiteen parissa harrastamista. Linjaa tukee osaamisperusteisen opiskelun kautta saatavat opintopistesuoritukset, jotka voivat käydä mm. hyväksiluettaviksi opinnoiksi oppilaitoksesta riippuen. Laadukkaat taideharrastusmahdollisuudet nähdään myös kunnan vetovoimatekijöinä.

Oulujoki-Opisto nosti kurssi- ja lukukausimaksujaan kauttaaltaan 5 % lukuvuodelle 2025-2026 perustuen palkkojen ja muiden kulujen nousuun. Hinnankorotuksella ei ollut vaikutusta osallistujamääriin, joten kurssimaksujen nosto pidetään mahdollisena toimenpiteenä myös lukuvuodelle 2026-2027. Opiston henkilössä on mahdollisesti odotettavissa muutoksia mm. eläköitymisten vuoksi vuoden 2026 aikana.

Opetustuntimäärä pyritään pitämään viime vuosien tasolla. Mikäli talousarvioon tehdään leikkauksia, on huomioitava, että opetustuntien vähetessä myös suoritteiden mukaan maksettavan valtionosuuden määrä pienenee.

Musiikkikoulu

Musiikkikoulu tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta klassisen ja kamarimusiikin painotuksella. Musiikkikoulun tulevaisuutta määrittää mm. taiteen perusopetuksen lakiuudistus, joka tulee voimaan vuoden 2027 alusta. Musiikkikoulun resurssien nähdään olevan riittävät uudistuksen lakiluonnokseen nähden. Vuoden 2026 aikana varaudutaan tarvittaviin muutoksiin, kun lakiuudistus hyväksytään. Haasteita aiheuttaa opintojen loppuun asti suoritettavien määrän vähäisyys ja näin ollen päättötodistusten saajien määrä, joka tulee todennäköisesti olemaan yksi rahoitukseen vaikuttavista kriteereistä lakiuudistuksen myötä.

Kuvataidekoulu

Kuvataidekoulussa voi opiskella taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaisesti. Kuvataidekoululla järjestetään myös vapaan sivistystyön kursseja mm. aikuisille ja erityisryhmille. Kuvataidekoululla on opetettu myös keramiikkaa, vaikka koululla ei ole omaa keramiikkauunia. Työt käydään tällä hetkellä polttamassa Muhoksen yläkoululla, mikä on varsin työlästä. Vuoden 2026 talousarvioon on budjetoitu 4 000 euroa käytetyn, mutta toimivan keramiikkauunin hankintaa varten Utajärven kunnalta. Taidetarvikemäärärahasta on vähennetty tätä kompensoimaan 2732 euroa.

Yleissivistävä opetus Muhos

Oulujoki-Opisto järjestää vapaan sivistystyön opetusta Muhoksen ja Utajärven kuntien alueella ja kustannuspaikoilla. Yleissivistävän opetuksen kustannuspaikkojen henkilöstökulut koostuvat pääsääntöisesti tuntiopettajien palkka- ja matkakuluista. Opetusta järjestetään kädentaidoissa, liikunnassa, digitaidoissa, taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaan musiikissa sekä tarpeen mukaan myös muissa aineissa. Lukuvuosittain suunniteltava kurssikattaus muodostuu kunnan tarpeen, kuntalaisten kiinnostusten sekä opettajien puolesta tarjottavien kurssien kokonaisuutena.

Yleissivistävä opetus Utajärvi

Utajärven kunta ostaa opistopalveluita Muhoksen kunnalta. Utajärvellä järjestetään vapaan sivistystyön opetusta kädentaidoissa, liikunnassa ja kuvataiteissa. Taiteen perusopetusta järjestetään yleisen oppimäärän mukaan musiikissa. Utajärven kunta ilmoittaa määrärahan suuruuden loppuvuoden aikana. Tähän saakka määrärahaa on jäänyt käyttämättä pääasiassa opettajien saatavuuden ja opetustilojen rajallisuuden vuoksi. Sopimus opistopalvelujen ostosta uusitaan syksyn 2025 aikana. Sopimusuudistuksella ei nähdä olevan talousvaikutuksia.

Opetus- ja kasvatuslautakunta perustettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Perustettavat toimet

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja 1.4.2026 alkaen.

Määräaikaiset toimet

Erityisluokanopettaja Huovilan koulu lukuvuosi 2026-2027.

Erityisluokanopettaja Laitasaaren koulu lukuvuosi 2026-2027.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut tiliryhmittäin ulkoinen					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eu	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	278 577	316 774	282 474	-34 300	-10,8 %
Myyntituotot	13 736	9 333	42 400	33 067	354,3 %
Maksutuotot	53 197	98 283	92 500	-5 783	-5,9 %
Tuet ja avustukset	105 369	55 058	49 393	-5 665	-10,3 %
Muut toimintatuotot	106 275	154 100	98 181	-55 919	-36,3 %
Vuokratuotot	105 440	152 900	96 781	-56 119	-36,7 %
Muut tuotot	835	1 200	1 400	200	16,7 %
TOIMINTAKULUT	-1 409 584	-1 324 887	-1 359 925	-35 038	2,6 %
Henkilöstökulut	-943 807	-956 240	-982 410	-26 170	2,7 %
Palkat ja palkkiot	-785 469	-786 400	-803 638	-17 238	2,2 %
Henkilösivukulut	-158 338	-169 840	-178 772	-8 932	5,3 %
Eläkekulut	-144 002	-146 198	-149 969	-3 771	2,6 %
Muut henkilösivukulut	-14 336	-23 642	-28 803	-5 161	21,8 %
Palvelujen ostot	-263 389	-234 707	-212 422	22 285	-9,5 %
Asiakaspalvelujen ostot	-34 686	-32 141	-12 100	20 041	-62,4 %
Muiden palvelujen ostot	-228 703	-202 566	-200 322	2 244	-1,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-106 587	-80 974	-111 771	-30 797	38,0 %
Avustukset	-38 196	-22 300	-31 300	-9 000	40,4 %
Muut toimintakulut	-57 605	-30 666	-22 022	8 644	-28,2 %
Vuokrat	-8 820	-9 596	-3 297	6 299	-65,6 %
Muut toimintakulut	-48 785	-21 070	-18 725	2 345	-11,1 %
TOIMINTAKATE	-1 131 007	-1 008 113	-1 077 451	-69 338	6,9 %
Suunnitelman muk.poistot	-127 153	-155 297	-123 593	31 704	-20,4 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 258 160	-1 163 410	-1 201 044	-37 634	3,2 %

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut tiliryhmittäin U+S+V					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	330 230	387 224	310 042	-77 182	-19,9 %
Myyntituotot	54 031	29 233	64 098	34 865	119,3 %
Maksutuotot	53 197	98 283	92 500	-5 783	-5,9 %
Tuet ja avustukset	105 369	55 058	49 393	-5 665	-10,3 %
Muut toimintatuotot	117 633	204 650	104 051	-100 599	-49,2 %
Vuokratuotot	116 798	165 450	102 651	-62 799	-38,0 %
Muut tuotot	835	39 200	1 400	-37 800	-96,4 %
TOIMINTAKULUT	-2 821 631	-2 845 201	-2 863 400	-18 199	0,6 %
Henkilöstökulut	-943 807	-956 240	-982 410	-26 170	2,7 %
Palkat ja palkkiot	-785 469	-786 400	-803 638	-17 238	2,2 %
Henkilösivukulut	-158 338	-169 840	-178 772	-8 932	5,3 %
Eläkekulut	-144 002	-146 198	-149 969	-3 771	2,6 %
Muut henkilösivukulut	-14 336	-23 642	-28 803	-5 161	21,8 %
Palvelujen ostot	-446 055	-473 599	-405 260	68 339	-14,4 %
Asiakaspalvelujen ostot	-34 686	-32 141	-12 100	20 041	-62,4 %
Muiden palvelujen ostot	-411 369	-441 458	-393 160	48 298	-10,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-109 340	-80 974	-111 771	-30 797	38,0 %
Avustukset	-38 196	-22 300	-31 300	-9 000	40,4 %
Muut toimintakulut	-1 284 233	-1 312 088	-1 332 659	-20 571	1,6 %
Vuokrat	-1 235 449	-1 291 018	-1 313 934	-22 916	1,8 %
Muut toimintakulut	-48 785	-21 070	-18 725	2 345	-11,1 %
TOIMINTAKATE	-2 491 402	-2 457 977	-2 553 358	-95 381	3,9 %
suunnitelman muk.poistot	-127 153	-155 297	-123 593	31 704	-20,4 %
Laskennalliset erät	-113 765	-111 751	-106 212	5 539	-5,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 732 319	-2 725 025	-2 783 162	-58 137	2,1 %

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut sitovuustasoin U+S+V					
	TP 2024	TA 2025(muut.)	TA 2026	Muutos eur	Muutos%
Hyvinvointi ja vapaa-aika yhteensä					
Toimintatuotot	330 230	387 224	310 042	-77 182	-19,9 %
Toimintakulut	-2 821 631	-2 845 201	-2 863 400	-18 199	0,6 %
Toimintakate	-2 491 402	-2 457 977	-2 553 358	-95 381	3,9 %
Suunnitelman muk.poistot	-127 153	-155 297	-123 593	31 704	-20,4 %
Laskennalliset erät	-113 765	-111 751	-106 212	5 539	-5,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 732 319	-2 725 025	-2 783 162	-58 137	2,1 %
Hyvinvoin ja vapaa-ajan hallinto					
Toimintatuotot	3 848	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-113 939	-68 188	-78 569	-10 381	15,2 %
Toimintakate	-110 091	-68 188	-78 569	-10 381	15,2 %
Laskennalliset erät	-5 515	-2 725	-2 914	-190	7,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-115 606	-70 913	-81 483	-10 571	14,9 %
Kirjastopalvelut					
Toimintatuotot	40 906	13 100	7 100	-6 000	-45,8 %
Toimintakulut	-671 282	-716 139	-707 698	8 441	-1,2 %
Toimintakate	-630 376	-703 039	-700 598	2 441	-0,3 %
Suunnitelman muk.poistot	-51 076	-82 935	-48 851	34 083	-41,1 %
Laskennalliset erät	-27 260	-28 277	-26 251	2 026	-7,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-708 712	-814 250	-775 700	38 550	-4,7 %
Kulttuuripalvelut					
Toimintatuotot	35 106	69 466	50 151	-19 315	-27,8 %
Toimintakulut	-248 909	-303 347	-323 467	-20 120	6,6 %
Toimintakate	-213 803	-233 881	-273 316	-39 435	16,9 %
Suunnitelman muk.poistot	-3 250	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset erät	-10 084	-11 351	-11 998	-647	5,7 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-227 137	-245 232	-285 315	-40 082	16,3 %
Nuorisopalvelut					
Toimintatuotot	50 008	48 513	48 393	-120	-0,2 %
Toimintakulut	-162 918	-148 550	-147 185	1 365	-0,9 %
Toimintakate	-112 909	-100 037	-98 792	1 245	-1,2 %
Laskennalliset erät	-6 616	-5 877	-5 459	417	-7,1 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-119 526	-105 914	-104 252	1 662	-1,6 %
Liikuntapalvelut					
Toimintatuotot	200 362	256 145	204 398	-51 747	-20,2 %
Toimintakulut	-1 624 584	-1 608 976	-1 606 480	2 496	-0,2 %
Toimintakate	-1 424 222	-1 352 831	-1 402 082	-49 251	3,6 %
Suunnitelman muk.poistot	-72 827	-72 363	-74 741	-2 379	3,3 %
Laskennalliset erät	-64 289	-63 522	-59 589	3 933	-6,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 561 338	-1 488 716	-1 536 413	-47 697	3,2 %

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinto

Toiminnan kuvaus

Toimialan tulosalueita on 5: hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinto, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Hyvinvoinnin ja vapaa-ajanpalveluihin kuuluu kirjasto, kulttuuri ja nuoriso- ja liikuntapalvelut.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen tavoitteena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti ja kysyntää vastaavasti monipuolisia ja laadukkaita elämänlaatua ja terveyttä edistäviä palveluita.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kulttuuripalvelujen, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelujen, kirjastopalvelujen ja nuorisopalvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Lisäksi se vastaa mm. hyvinvoinnin lakisääteisten palvelujen järjestämistehtävistä sekä osallisuudesta ja järjestöavustuksista.

Muhoksen kunnanvaltuusto vahvistaa vuosittain kuntakohtaisen strategian, jonka pohjalta lautakunnat laativat strategian. Strategia ja hallintokunnan asettamat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan ylös. Strategian toteutumista tarkastellaan osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Palvelujen tuottavuutta parannetaan noudattamalla hallintokunnassa tarkkaa talouden seuranta ja annettujen resurssien tehokasta käyttöä. Palvelutuotantoa kehitetään kunnanvaltuuston asettaman talousarvioraamin rajoissa. Mahdolliset lisämäärärahatarpeet tuodaan esille heti tarpeen ilmaantuessa.

Talousarvion 2026 suurimpia epävarmuustekijöitä on mm. säästötoimien vaikutus palvelutasoon, henkilöstön työssäjaksaminen ja henkilöstön saatavuus, Kirkonkylän koulun väestönsuojan/ liikuntasalin rakentaminen ja kiinteistöjen ja piha-alueiden turvallisuus.

Hyvinvointi- ja vapaa-ajan painopiste vuonna 2026 tulee edelleen olemaan henkilöstön jaksaminen, työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistäminen. Yhdessä henkilökunnan kanssa on löydettävä keinoja työhyvinvoinnin kehittämiseen.

Vuonna 2026 pyritään vahvistamaan ja vakiinnuttamaan edelleen kunnan hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen työtä. Vuonna 2025 perustetun liikunta- ja hyvinvointipäällikön viran tehtäviin kuuluu mm. vastata nuoris- ja liikuntatoimesta sekä kunnan hyvinvointityöstä yhteistyössä sivistys- ja hyvinvointijohtajan kanssa. Lisäksi liikunta- ja hyvinvointipäällikkö toimii hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnan esittelijänä sekä sivistys- ja hyvinvointijohtajan sijaisena.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotoimintaa monipuolisesti yhteistyökumppaneiden kanssa. Nuorisotilatoiminnan lisäksi palveluihin kuuluvat etsivä nuorisotyö, kerhotoiminta, nuorten kulttuuritoiminta, tapahtumat sekä leiri- ja retkitoiminta.

Kunnassa toimii nuorten oma vaikuttajaryhmä, nuorisovaltuusto, jonka toimikausi on kaksi vuotta. Nuorisovaltuustolla on oma määräraha, jonka käytöstä he päättävät itse.

Lisäksi kunnan nuorisopalveluilla, Muhoksen seurakunnalla ja Muhoksen 4H -yhdistyksellä on yhteinen nuorten vaikuttajaryhmä, Muhoksen nuoret vaikuttajat. Ryhmän tarkoituksena on ohjata sekä kehittää toimijoiden yhteistyötä. Vaikuttajaryhmän kantavana ideana on kehittää toimijoiden päivittäistä toimintaa sekä toteuttaa mahdollisuuksien mukaan yhdessä erilaisia pieniä tapahtumia ja projekteja.

Tavoitteet

Uuden nuorisovaltuuston toimikausi alkoi vuoden 2025 alussa, ja sen toimikausi jatkuu vuoden 2026. Nuorisovaltuuston merkitys kasvaa kuntalaisten kuulemisen ja osallisuusohjelman myötä.

Vuoden 2026 talousarvioon ei sisälly toisen nuoriso-ohjaajan palkkaaminen, mutta tulevaisuudessa Muhoksen kuntaan olisi toivottavaa saada toinen nuoriso-ohjaaja.

Nuorisopalveluiden toimialalla tilatoimintaa järjestetään Tähtiareenan yhteydessä olevissa tiloissa. Tila toimii koulupäivien aikana oppilaskunnan tilana ja iltaisin sekä viikonloppuisin nuorisotilana. Nuorisotilan aukioloaikoja pyritään lisäämään ostopalvelusopimuksella jonkun yhteistyötahon kanssa. Talousarvioon varataan määräraha ostopalvelusopimukseen, jolla taataan nuorisotilan säännölliset aukiolot ja viikonlopputoiminta. Osa toiminnoista järjestetään verkkonuorisotyönä.

Vuonna 2026 järjestetään päiväleiri- ja retkitoimintaa sekä erilaisia tapahtumia lapsille ja nuorille. Kerhotoimintaa järjestetään kouluvuoden aikana yhteistyössä seurakunnan nuorisotyön kanssa. Kerhoissa ohjaajina toimivat kerho-ohjaajakoulutuksen käyneet nuoret ohjaajat nuorisotyöntekijöiden valvonnassa. Kerhotoimintaa kehitetään siten, että koulut ja nuorisopalvelut tuottaisivat ainakin osan kerhoista yhteistyössä.

Etsivää nuorisotyötä jatketaan vakituksena toimintana. Etsivään nuorisotyöhön vakituksena toimintana on mahdollisuus saada valtionapua. Hankerahoitus etsivään nuorisotyöhön kattaa vuoden 2025 loppuun ja valtionapua haetaan myös vuodelle 2026.

Päihteiden käytön ennaltaehkäisytyötä jatketaan kunnan päihdetyöryhmän kanssa. Kaikki nuorten tapahtumat järjestetään ns. nollarajatilaisuuksina. Kiinnitetään myös huomiota uusien ongelmakohtien, kuten sähkötupakan ja nuuskan käytön ennaltaehkäisyyn nuorten keskuudessa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut tuottavat kuntalaisille, järjestöille ja muille liikuntatoimintaa järjestäville tahoille edellytyksiä harrastaa ja toteuttaa monipuolista liikuntaa erilaisilla liikuntapaikoilla sekä tuottaa monipuolisia liikuntapalveluja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa niitä tarvitseville. Liikuntapalveluihin kuuluvat liikunnanohjauspalvelut, tapahtumat, uimahallipalvelut sekä sisä- ja ulkoliikuntapaikat.

Liikunnanohjauspalveluissa tuotetaan ryhmäliikunnanohjauspalveluja yhteistyössä Oulujoki-Opiston kanssa mm. ikääntyvien liikunnanohjauspalvelujen osalta. Liikuntaneuvontapalvelu on vakiinnuttanut paikkansa palveluna ja sitä jatketaan ja laajennetaan 2026. Soveltavan liikunnan palveluiden tarvetta ja yhteistyökumppaneita kartoitetaan. Harrastamisen Suomen mallin ohjatut kerhot jatkuu 2026. Hankerahoitus Harrastamisen Suomen malliin kattaa vuoden 2026 kesään asti.

Tapahtumia järjestettiin yhteistyössä nuoriso- ja kulttuuripalveluiden sekä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa mm. uimahallilla, jäähallilla, Tähtiareenalla ja ulkoalueilla.

Uimahallipalveluissa normaalin uintitoiminnan lisäksi panostetaan lasten ja nuorten uimaopetukseen mm. kerhoilla ja kesäuimakouluilla.

Ulkoliikuntapaikat mm. ladut, jääalueet, tenniskentät ylläpidetään sekä terveysliikunnan, että kilpaurheilun tarpeisiin. Omaehtoista liikuntaa pyritään tukemaan laadukkailla ja helposti saavutettavilla liikuntapaikoilla. Omaehtoista liikuntaa tukee myös liikuntavälinelainaamo, joka toimii yhteistyössä kirjaston kanssa ja sen välineistöä on lisätty mahdollisuuksien mukaan.

Sisäliikuntapaikat mm. jäähalli, Tähtiareena, uimahalli, koulujen salit tarjoaa kuntalaisille, järjestöille ja muille liikuntatoimintaa järjestäville tahoille edellytyksiä harrastaa erilaista sisäliikuntaa. Sisäliikuntapaikkoja pääsee selamaan ja varamaan sähköisen tilanvarausjärjestelmän kautta 2026. Jäähallissa seurojen ja joukkueiden vakiovuorot jatkuu edellisten vuosien tapaan. Mailallisia ja Mailattomia yleisöluisteluvuoroja pyritään pitämään viikonloppuisin. Yleisövuorot näkyvät jäähallin

kalenterissa. Tähtiareenan toiminta on jatkuu edellisten vuosien tapaan harjoitus-, tapahtuma- ja ottelukäytössä.

Tavoitteet

Liikuntapalveluissa pyritään tuottamaan kuntalaisten hyvinvointia tukevia liikuntapalveluja.

Yhteistyötä liikuntapalveluiden, Muhoksen urheiluseurojen ja muiden järjestöjen kanssa jatketaan. Urheiluseuroja toimintaa tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksilla sekä alle 18 -vuotiaiden ilmaisilla harjoitusvuoroilla. Liikuntapalvelut jakavat stipendejä urheilsaavutuksista kunnassa hyväksytyn kriteeristön mukaan.

Tähtiareenan täysimittainen liikuntahalli mahdollistaa suurien liikuntatapahtumien järjestämisen. Suuria liikuntatapahtumia pyritään lisäämään 2026.

Kirkonkylän koulun uusi liikuntasali valmistuu elokuussa 2026. Sali mahdollistaa telinevoimistelun harrastamisen.

Oulujoki-Opiston ja liikuntapalveluiden yhteistyö ryhmäliikuntatuntien osalta jatkuu vuonna 2026. Pyritään perustamaan tarpeen mukaisia myös uusia ryhmiä Oulujoki-Opiston kurssitarjontaan.

Panostetaan ulkoliikuntapaikkojen kuntoon ja turvallisuuteen. Kunnostetaan kunnan hiihtoladut ja luistelukentät talousarvion sallimissa puitteissa. Jatketaan reaaliaikaisen hiihtolatujen ja luistelukenttien kunnossapidon seuranta kunnan www-sivuilla. Kannustetaan muhoslaisia hoitamaan kuntoaan erilaisilla terveystahtumatapahtumilla, mm. uimataitoviikolla, pyöräilykampanjoilla. Kehitetään sähköistä tilanvarausjärjestelmää.

Pyritään kehittämään ulkoliikuntapaikkoja talousarvion 2026 investointiohjelman mukaan.

Korkalanvaaran hiihtolatujen rakentamista ja parantamista koskeva reittisuunnitelma valmistuu 2026. Päivärinteen kuntoratojen kunnostukset on otettu huomioon teknisen toimen talousarvioesityksessä.

Jatketaan liikuntavälinelainaamon kehittämistä yhteistyössä kirjaston kanssa.

Kulttuuripalvelut

Tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Muhoksen kunnan kulttuuripalveluiden toimia johdattaa Muhoksen kunnan strategia ja laki kuntien kulttuuritoiminnasta. Muhos on merkittävä kulttuuri- ja matkailukohde Rokua Geopark -alueella sekä Oulujokilaakson keskus, jossa viihtyisyys ja yhteisöllisyys ovat avainasemassa. Vuonna 2026 juhlimme osana Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuotta.

Muhoksen kunnan kulttuuripalveluissa työskentelee 100 % kulttuurituottaja (KP 3600), 13 % päivävahtimestari (KP 3610) ja vuoden 2026 talousarvioon ehdotettava 50 % iltaja viikonloppuvahtimestari (KP 3610). Kulttuuripalveluista vastaa Oulujoki-Opiston rehtori. Kulttuuriasioita käsitellään useassa eri tiimissä kuten kunnan vapaa-aikatiimissä sekä kulttuurifoorumissa. Vapaa-aikatiimi vie kulttuuriasioita hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakuntaan.

Kunnan tehtävänä on tarjota taide- ja kulttuuripalveluita sosioekonomisesta taustasta, iästä ja asuinpaikasta riippumatta kuntalaisilleen ja taata täten kulttuuripalveluiden monipuolisuus ja saavutettavuus. Kunnan kulttuuripalvelut tukevat ja tuottavat palveluita yhteistyössä mm. luovien alojen yrittäjien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa siten, että se toiminnallaan vahvistaa ja lisää alueen elinvoimaisuutta, identiteetin rakentamista, sivistystä ja virkistystä.

Vuodelle 2026 valmistellaan syksyn 2025 aikana uusi kulttuuriohjelma, joka pohjautuu Muhoksen kunnan kuntastrategiaan, alueelliseen kulttuuriohjelmaan sekä mm. THL:n (TEA-viisari) hyvinvointitavoitteisiin. Kulttuuriohjelmaan sisältyy kulttuurikasvatussuunnitelma, jonka toteutumisesta edistetään kunnan kasvatusyksiköiden edustajista, kulttuurituottajasta ja Oulujoki-Opiston rehtorista koostuva kulttuurikasvatustyöryhmä. Kulttuurikasvatussuunnitelma Tähtireitti on osa Muhoksen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmia.

Kulttuuripalvelut tarjoaa laadukasta kulttuurisisältöä myös tapahtumien muodossa. Kulttuuripalveluiden päätapahtumina vuodelle 2026 ovat:

- Muhoksen Vappu, rahoitus: Muhoksen kunnan viestintä
- Tarinoiden virrassa –yhteistapahtuma Utajärven ja Vaalan kuntien kanssa elokuun lopulla, rahoitus: Löytöretki taiteeseen -hanke
- Lemmenpolun valot, rahoitus: Kulttuuripalvelut 8 000 €, Oulun kulttuurisäätiö 1 000 €

Vakiintuneeseen tapahtumien vuosikelloon kuuluvat myös mm. näyttelyiden avajaistapahtumat, Oulun kansainväliset lasten- ja nuortenelokuvien festivaali osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa sekä Vanhustenviikko. Koivu ja Tähti -kulttuurikeskuksen saliin tuotetaan vuoden varrelle useita maksullisia tapahtumia kuten konsertteja ja teatteria. Kulttuuripalvelut toimii tuotanto- ja konsultaatioapuna myös monelle muulle Muhoksen tapahtumalle kuten Muhos Muksulle. Muhoksen Musiikkipäivät jää toteutumatta vuonna 2026.

Musiikkitapahtuman konseptia kehitetään vastaamaan paremmin kuntalaisten ja alueellisen yleisön tarpeeseen.

Vuonna 2025 kulttuuripalvelut on kokeillut elokuvien esittämistä kunnan omana työnä, mitä varten palkattiin määräaikainen ilta- ja viikonloppuvahtimestari (50 % työaika) 31.12.2025 saakka. Elokuvatoiminnan tavoitteena on ollut kattaa tuotollaan vahtimestarin palkkakulut sekä elokuvien hankinta- ja markkinointikulut. Kulttuuripalvelut ehdottaa vuoden 2026 talousarvioon ilta- ja viikonloppuvahtimestarin 50 % toimen jatkamista joko määräaikaisesti tai vakinaistaen. Ilta- ja viikonloppuvahtimestarin palvelut ovat mahdollistaneet myös rikkaan tapahtumavuoden kulttuurikeskuksella.

Muhos on mukana Oulu2026-kulttuuripääkaupunkihankkeessa kunnanvaltuuston päätöksellä. Kulttuuripalvelut edistää yhdessä Humanpolis Oy:n kanssa Löytöretki taiteeseen –hankekokonaisuuden toteutumista. Tämän lisäksi kulttuuripalveluiden aiemmin mainittuja vuoden 2026 päätapahtumia on haettu osaksi Oulu2026-ohjelmaa.

Kulttuuripalvelut hakee vuonna 2026 ulkopuolista rahoitusta kulttuuripalveluiden, sidosryhmäyhteistyön ja tapahtumien kehittämiseen.

Koivu ja tähti -kulttuurikeskus

Kulttuuripalveluiden toimintatila Koivu ja Tähti -kulttuurikeskus jatkaa kehittymistään eläväksi kulttuurin keitaaksi vuonna 2026. Toimenpiteinä tätä kohti on tavoite jatkaa ilta- ja viikonloppuvahtimestarin tehtävää (50 % työaika) joko määräaikaisena tai vakituksena, kehittää kulttuuritilojen myyntiä ja markkinointia sekä toteuttaa ohjelmahankintaa kuratoiden sisältöjä vastaamaan kulttuuriohjelman tavoitteita. Vuosina 2023–2024 uudistettu kulttuurikeskus on yksi vahva toimija Oulu2026 -kulttuuripääkaupunkihankkeessa ja tarjoaa monipuolisen lähimatkailukohteen alueella.

Elokuvien hankintaan varataan 12 000 euroa ja niiden markkinointiin 1 500 euroa. Kulttuurikeskuksen tapahtumatuotantoon kuten artistihankintoihin varataan 2 000 euroa. Tuottoa elokuvista ja kulttuurikeskuksella järjestettävistä tapahtumista odotetaan kertyvän 32 000 euroa ja elokuvien yksityisnäytöksistä 4 000 euroa. Tuotot ovat sidonnaisia riittävään henkilökunnan määrään. Kulttuurikeskuksen aulassa toimiva ravintolayrittäjä tuottaa 4 781 euron vuokratuoton.

Kirjastopalvelut: pääkirjasto ja kirjastoauto

Palvelukuvaus

Muhoksen kirjasto tarjoaa asiakkailleen tasapuolisesti laadukasta, ajanmukaista ja asiantuntevaa kirjasto- ja tietopalvelua, mahdollisuuksia erilaisiin elämyksiin sekä tiedonhallintataitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen. Kirjasto panostaa myös oheistoimintaan ja sähköisten palveluiden opastukseen. Tärkein perustehtävä liittyy lukutaidon kehittämiseen ja lukemisharrastuksen tukemiseen. Uusin tehtävä liittyy yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistämiseen sekä aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämiseen. Kirjaston toimintaa tukee alueellinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen kirjastoverkko sekä muut yhteistyökumppanit.

Tärkeimmät erillistavoitteet ja toimenpiteet

OUTI-kirjastojen tiivis yhteistyö tuo mukanaan toiminnan kehittämismahdollisuuksia pienin, monille harteille jakaantuvien kustannuksin. Yhteishankinnat ovat kauttaaltaan edullisempia kuin yksittäiset hankinnat. Oulun kaupunginkirjasto yhtenä OUTI-kirjastona ja alueellisena kehittämiskirjastona on tärkeä asiantuntijaresurssi. Yhteistyötä tehdään myös kaikkien Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin kirjastojen kanssa mm. yhteisen e-kirjaston muodossa. Yhteinen avoimeen lähdekoodiin perustuva kirjastojärjestelmä tuo huomattavia kustannussäästöjä. Myös Muhoksen lukion kirjasto ja Kirkonkylän alakoulun kirjasto ja Hyrkin koulukirjasto kuuluvat myös samaan heille maksuttomaan Koha-kirjastojärjestelmään.

Palveluiden osalta yleisesti tavoitellaan 80% tyytyväisyysastetta, jota mitataan jatkuvalla palautteen keräämisellä. Kirjastotilojen korjaus- ja muutostyöt saatiin valmiiksi elokuussa 2024. Tilojen

uudelleenjärjestelyssä haluttiin ottaa huomioon erityisesti kirjaston merkitys tilana, yhteisöllisenä kokoontumispaikkana. Lasten ja nuorten palveluita haluttiin myös parantaa ja tarjota heille tiloja ajanviettoon. Kirjastossa on asiakasraati, joka koostuu eri ikäisistä kirjaston käyttäjistä, joiden osallistamisella saatiin arvokasta tietoa tilojen uudelleenjärjestelyn ja omatomikirjastopalveluiden suunnittelussa sekä muiden palveluiden kehittämisessä.

Kirjastotyön yksi perustavoite on lukutaidon kehittymisen ja lukemisharrastuksen tukeminen. Lasten ja nuorten kirjastotyön osalta ylläpidetään kirjaston ja koulujen välistä yhteistyötä. Alakouluissa on käytössä kirjastoreitti, jolla turvataan yhdenmukainen palvelu kaikille tietyn vuosiluokan oppilaille ja yläkoulussa on käytössä äidinkielen ja kirjallisuuden opettajien kanssa tehty yhteistyösopimus. Myös kunnan varhaiskasvatuspalveluiden kanssa on tehty yhteistyösopimus. Lisäksi kirjasto on mukana kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmassa.

Tietyt vuosiluokat kutsutaan vuosittain kirjastovierailulle, jolloin heille opetetaan tiedonhakua, kirjaston käyttöä ja vinkataan kirjallisuutta. Lisäksi henkilökunta tekee kouluvierailuja. Kirja-aineistoa tuodaan tutuksi kirjoihin liittyvien tietokilpailujen, lukukilpailujen sekä viikoittaisten satutuokioiden avulla. Satutuokioita järjestetään myös kirjastoautossa kahdella reitillä, joissa on yhteensä viisi tuokiota. MLL:n perhekahvilatoimintaa järjestetään kirjastossa ja kirjaston henkilökunta järjestää sinne lukemisen edistämiseen liittyvää toimintaa ja ohjelmaa. Myös erilaisilla tapahtumilla houkutellaan lapsia ja aikuisia lukemisen pariin. Kirjasto osallistuu mahdollisuuksien mukaan erilaisiin tapahtumiin pop-up kirjaston tai erilaisten lukemisen edistämiseen liittyvien ohjelmanumeroiden muodossa. Ikäihmisille esitellään kirjaston palveluja ja kirjasto osallistuu vuosittain vanhustenviikkoon digiopastuksen ym. muiden tapahtumien merkeissä. Kirjasto on osallistunut vuosittain lokakuussa järjestettävään kansainväliseen 24 tuntia sarjakuvaa tapahtumaan. Koululaisten talvi- ja syyslomaviikolle järjestetään joka vuosi ohjelmaa. Marraskuussa peliviikolla järjestetään vuosittain pelipäivä yhteistyössä 4H:n kanssa.

Kirjastolain uusimman tehtävän innoittamana on tarkoitus kehittää uudesta perusparannetusta kirjastosta päättäjien ja kuntalaisten kohtaamispaikka ja järjestää toimintaa, joka helpottaa kynnystä kuntalaisten vaikuttamiseen ja parantaa vaikuttamismahdollisuuksia kuntalaisia koskeviin asioihin.

Kirjaston toiminnan tavoitteena on kirjojen sisältöjen esille tuomisen lisäksi tarjota mahdollisuuksia viihtymiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Kirjastossa järjestetään kauno- ja tietokirjallisuuspiirejä sekä käsitöitä ja kirjallisuutta yhdistelevä Lankaklubi, joka toimii vapaaehtoisen vetäjän voimin. Paikalliset kirjailijat vierailevat kirjastossa esittelemässä teoksiaan mahdollisuuksien mukaan. E-aineistojen ja palveluiden opastamiseen panostetaan. Kirjastossa annetaan myös jatkuvaa digiopastusta.

Yhteistyötä tapahtumajärjestelyissä kulttuurifoorumin muodossa jatketaan kulttuuripalveluiden, nuoriso- ja liikuntapalveluiden, seurakunnan ja eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Toiminta on ollut hyvin hedelmällistä ja olemme yhdessä saaneet hienoja tapahtumia aikaan. Kirjasto osallistuu isompiin tapahtumiin jollain pienimuotoisella lukemisen edistämiseen ja kirjallisuuden esilletuomiseen liittyvällä ohjelmalla.

Kirjastoautotoimintaa on tuotettu Muhoksella vuonna 2025 50 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi haettiin aluehallintovirastolta valtionavustusta ”Kirjat kyydissä kylille hankkeeseen”. Hankkeen

tiimoilta on tehty asiakaskyselyjä auton asiakkaille, järjestetty lukukilpailu alakouluille ja Taiteiden yössä kaksi kirjallisuustapahtumaa Muhoksen kylillä. Vielä on tarkoitus järjestää nuorille suunnattu tapahtuma Päivärinteellä, satuvaalit kirjastoauton maskotin valitsemiseksi sekä hankkeen päätöstapahtuma.

Syksyllä 2025 haettiin valtionavustusta aikuisten lukutaitotyön kehittämiseksi yhteistyössä Utajärven ja Tyrnävän kirjastojen kanssa. Tarkoituksena on palkata vuodeksi hanketyöntekijä kehittämään aikuisten lukutaitotyötä tavoitteellisemmaksi, mikäli avustusta saadaan.

Kirjaston tuloja saadaan kotiseutuhuoneen tilavuokrasta silloin kun tila on kunnan ulkopuolisen toimijan käytössä eikä tilan käyttäjä ole yleishyödyllinen yhdistys. Kirjaston asiakasmaksuja ei Outi-kirjastojen yhteisellä päätöksellä koroteta, koska kirjaston tulee olla saavutettava palvelu kaikille varsinkin silloin, kun kaikki muut kustannukset nousevat. Myöhästymismaksuista saadaan nyt enemmän tuottoa, koska pankkikorttimaksupäätö on ollut käytössä.

Säästötoimien vaikutus palveluihin

- aukioloaikojen lyheneminen (omatoimi) (kirjastolaki 6§ 1. momentti: tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon) Omatoimipalvelu aikana em. palvelut eivät ole käytössä.
- aikuisten ja senioreiden lukemisen edistäminen (kirjastolaki 6§ 3. momentti: edistää lukemista ja kirjallisuutta), priorisointi on lasten ja nuorten lukemisen edistämässä, joten aikuisten kohdalla nämä palvelut vähenevät.
- lukemisen edistämiseen liittyvät tapahtumat (kirjastolaki 6§ 3. momentti: edistää lukemista ja kirjallisuutta). Ei ole aikaa tapahtumien järjestämiselle henkilökuntaresurssin vähenemisen vuoksi.
- yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen (kirjastolaki 6§ 6. momentti: edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.) Tätä tehtävää on hoidettu vuonna 2023 hankerahoilla ja saatu hieman toimintaa käynnistettyä, mutta jatkossa tämä on yksi tehtävistä, joka jää pois, mikäli henkilökuntaa vähennetään.
- Kehittäminen (hankkeet) (kirjastolaki 11§: Yleinen kirjasto toimii ja kehittää toimintaansa yhteistyössä muiden yleisten kirjastojen, Kansalliskirjaston, Varastokirjaston, Saavutettavuuskirjasto Celian sekä muiden korkeakoulukirjastojen, oppilaitoskirjastojen ja erikoiskirjastojen kanssa. Yleinen kirjasto voi tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi toimia yhteistyössä viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden, päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten sekä muiden yhteisöjen kanssa. Hankerahojen hakemiseen ja muuhun hankkeisiin liittyvään toimintaan ja yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa jäisi vähemmän aikaa jatkossa.
- Koulutuksiin ei voitaisi osallistua tarvittavaa määrää/vuosi.

Suosituksen mukaan kirjastossa tulisi olla henkilökuntaa vähintään 0,8 htv/1000 asukasta. Muhoksen kirjastossa tulisi olla siis suosituksen mukaan 7,2 työntekijää. Kirjastolain 1 momentissa tarkoitettua tehtävää hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjallisuusmäärärahan vähenemisen seurauksena vuonna 2025 hankittiin 850 uutuuskirjaa vähemmän. Koska toiminnan painopiste on lasten ja nuorten lukemisen edistämisessä niin suurin osa tuosta vähennyksestä suunnattiin aikuisten kirjallisuuteen. Tämän seurauksena uutuushyllyt ovat tyhjemmät ja kirjoja joutuu jonottamaan varausjonoissa aiempaa kauemmin, tietokirjallisuuden osalta tieto saattaa olla jo vanhentunutta, kun se vihdoin saavuttaa asiakkaan. Lisäksi tämä lisännyt muuta työtä, kun seutulainojen ja kaukolainojen määrät ovat kasvaneet. Lehtinimekkeitä jouduttiin vähentämään 23 kappaletta, eli kolmasosa vuonna 2024 tilatuista lehdistä on karsittu tarjonnasta pois. Lisäksi kansalaisen oikeus luotettavalle tiedonlähteelle pääsemiseksi heikkenee.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut perustettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Määräaikaiset

Kirjaston ja kulttuurin vahtimestari 50 % 1.1.- 31.12.2026.

Kirjastoautonkuljettaja 100 % 1.7.-31.12.2026

4.3 Yhdyskuntalautakunta – tekniset palvelut

Tekniset palvelut tiliryhmittäin ulkoinen					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	3 212 091	3 447 611	3 261 310	-186 301	-5,40
Myyntituotot	126 566	170 016	129 255	-40 761	-23,97
Maksutuotot	63 742	65 500	78 500	13 000	19,85
Tuet ja avustukset	106 163	70 307	14 000	-56 307	-80,09
Vuokratuotot	2 849 094	3 128 238	3 015 851	-112 387	-3,59
Muut tuotot	66 526	13 550	23 704	10 154	74,94
Valmistus omaan käyttöön	118 502	0	67 448	67 448	
TOIMINTAKULUT	-8 397 518	-8 345 090	-8 136 512	208 578	-2,50
Henkilöstökulut	-2 910 031	-2 917 386	-2 649 647	267 739	-9,18
Palkat ja palkkiot	-2 329 289	-2 338 675	-2 177 279	161 396	-6,90
Henkilösivukulut	-580 742	-578 711	-472 368	106 343	-18,38
Eläkekulut	-491 080	-483 449	-406 648	76 801	-15,89
Muut henkilösivukulut	-89 662	-95 262	-65 720	29 542	-31,01
Palvelujen ostot	-2 288 001	-2 160 882	-1 975 396	185 486	-8,58
Asiakaspalvelujen ostot	-732	-500	0	500	-100,00
Muiden palvelujen ostot	-2 287 269	-2 160 382	-1 975 396	184 986	-8,56
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 461 917	-2 625 430	-2 725 186	-99 756	3,80
Avustukset	-30 006	-30 000	-30 000	0	0,00
Muut toimintakulut	-707 564	-611 392	-756 283	-144 891	23,70
Vuokrat	-658 752	-588 892	-738 173	-149 281	25,35
Muut toimintakulut	-48 812	-22 500	-18 110	4 390	-19,51
TOIMINTAKATE	-5 066 925	-4 897 478	-4 807 754	89 725	-1,83
Poistot ja arvonalentumiset	-3 586 856	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Suunnitelman muk.poistot	-3 534 880	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	21 516	0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 632 265	-8 665 291	-8 765 786	-100 494	1,16

Tekniset palvelut tiliryhmittäin ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	9 846 768	11 237 716	11 367 407	129 690	1,15
Myyntituotot	2 338 882	2 443 283	2 554 160	110 877	4,54
Maksutuotot	63 742	65 500	78 500	13 000	19,85
Tuet ja avustukset	106 163	70 307	14 000	-56 307	-80,09
Vuokratuotot	7 268 664	8 645 076	8 697 042	51 966	0,60
Muut tuotot	69 318	13 550	23 704	10 154	74,94
Valmistus omaan käyttöön	118 502	0	67 448	67 448	
TOIMINTAKULUT	-9 075 110	-8 955 328	-8 794 788	160 540	-1,79
Henkilöstökulut	-2 910 031	-2 917 386	-2 649 647	267 739	-9,18
Palkat ja palkkiot	-2 329 289	-2 338 675	-2 177 279	161 396	-6,90
Henkilösivukulut	-580 742	-578 711	-472 368	106 343	-18,38
Eläkekulut	-491 080	-483 449	-406 648	76 801	-15,89
Muut henkilösivukulut	-89 662	-95 262	-65 720	29 542	-31,01
Palvelujen ostot	-2 383 257	-2 194 259	-2 091 287	102 972	-4,69
Asiakaspalvelujen ostot	-732	-500	0	500	-100,00
Muiden palvelujen ostot	-2 382 525	-2 193 759	-2 091 287	102 472	-4,67
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 465 180	-2 625 430	-2 725 186	-99 756	3,80
Avustukset	-30 006	-30 000	-30 000	0	0,00
Muut toimintakulut	-1 286 637	-1 188 253	-1 298 668	-110 415	9,29
Vuokrat	-1 237 825	-1 165 753	-1 280 558	-114 805	9,85
Muut toimintakulut	-48 812	-22 500	-18 110	4 390	-19,51
TOIMINTAKATE	890 160	2 282 389	2 640 067	357 678	15,67
Poistot ja arvonalentumiset	-3 586 856	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Suunnitelman muk.poistot	-3 534 880	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	21 516	0	0	0	
Laskennalliset erät	-329 996	-393 832	-332 445	61 387	-15,59
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 005 175	-1 879 256	-1 650 410	228 846	-12,18

Tekniset palvelut sitovuustasoilta ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Tekniset palvelut yhteensä					
Toimintatuotot	9 846 768	11 237 716	11 367 407	129 690	1,15
Toimintakulut	-9 075 110	-8 955 328	-8 794 788	160 540	-1,79
Toimintakate	890 160	2 282 389	2 640 067	357 678	15,67
Tuunnitelman muk.poistot	-3 534 880	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	21 516	0	0	0	
Laskennalliset erät	-329 996	-393 832	-332 445	61 387	-15,59
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 005 175	-1 879 256	-1 650 410	228 846	-12,18
Teknisten palv. hallinto	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	22 483	45 000	0	-45 000	-100,00
Toimintakulut	-405 008	-373 989	-318 686	55 303	-14,79
Toimintakate	-382 525	-328 989	-318 686	10 303	-3,13
Suunnitelman muk.poistot	-3 090	-2 110	-833	1 277	-60,51
Laskennalliset erät	-11 834	-16 858	-12 343	4 514	-26,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-397 449	-347 957	-331 862	16 094	-4,63
Ateriapalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	1 417 742	1 428 138	1 456 816	28 678	2,01
Toimintakulut	-1 274 378	-1 362 976	-1 372 763	-9 787	0,72
Toimintakate	143 364	65 162	84 054	18 892	28,99
Suunnitelman muk.poistot	-37 102	-13 119	-7 228	5 891	-44,91
Laskennalliset erät	-45 017	-57 935	-53 220	4 715	-8,14
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	61 245	-5 892	23 606	29 498	-500,66
Puhtauspalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	793 059	870 213	909 173	38 960	4,48
Toimintakulut	-768 924	-870 391	-866 338	4 053	-0,47
Toimintakate	24 135	-178	42 835	43 013	-24164,38
Suunnitelman muk.poistot	0	-550	0	550	-100,00
Laskennalliset erät	-29 523	-38 945	-33 348	5 597	-14,37
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 388	-39 673	9 487	49 159	-123,91
Tiläpalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	6 817 030	8 076 577	8 156 766	80 189	0,99
Toimintakulut	-4 532 694	-4 380 342	-4 410 081	-29 739	0,68
Toimintakate	2 398 773	3 696 235	3 814 133	117 898	3,19
Suunnitelman muk.poistot	-2 611 471	-2 623 490	-2 708 019	-84 529	3,22
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	18 440	0	0	0	
Laskennalliset erät	-169 333	-193 389	-168 123	25 265	-13,06
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-415 568	879 357	937 991	58 634	6,67
Ympäristöpalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	296 435	226 273	246 715	20 442	9,03
Toimintakulut	-1 348 436	-1 215 605	-1 141 436	74 169	-6,10
Toimintakate	-1 047 936	-989 332	-894 721	94 611	-9,56
Suunnitelman muk.poistot	-846 764	-1 096 199	-1 204 563	-108 364	9,89
Kertaluonteiset poistot	3 077	0	0	0	
Laskennalliset erät	-49 648	-54 379	-43 724	10 656	-19,60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 941 271	-2 139 911	-2 143 008	-3 097	0,14
Kaavoitus ja Mittaus	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	449 478	549 153	547 936	-1 217	-0,22
Toimintakulut	-644 855	-592 129	-545 038	47 091	-7,95
Toimintakate	-195 377	-42 975	2 898	45 873	-106,74
Suunnitelman muk.poistot	-36 329	-32 345	-37 389	-5 044	15,59
Laskennalliset erät	-20 615	-25 404	-16 273	9 131	-35,94
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-252 322	-100 724	-50 764	49 960	-49,60
Rakennusvalvonta	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	50 542	42 362	50 000	7 638	18,03
Toimintakulut	-100 816	-159 896	-140 446	19 450	-12,16
Toimintakate	-50 274	-117 534	-90 446	27 088	-23,05
Suunnitelman muk.poistot	-124	0	0	0	
Laskennalliset erät	-4 025	-6 923	-5 414	1 509	-21,79
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-54 423	-124 457	-95 860	28 597	-22,98

Tekninen toimi

Talousarvion keskeiset tunnusluvut ovat seuraavat:

Tekniset palvelut /ulkoinen	TP23	TP24	TA25	TAE26	muutos %
Toimintatulot	3.212.000	3.035.000	3.261.310	3 476 081	6,6 %
Toimintamenot	-8.397.000	-7.916.000	-8.136.510	- 8 337 567	2,5 %
Toimintakate	-5.185.000	-4.881.000	-4.875.200	-4 836 895	0,8 %

Toimintakatteen kasvu johtuu muun muassa uuden lajitteluaseman vuokratuotosta (36t eur) sekä hakkuusuunnitelman ylittävistä puunmyyntituloista (160t eur). Toimintakulujen kasvu johtuu yleisten toimintakustannusten noususta sekä lisämenoista toiminnan laajentuessa muun muassa Päivärinteen päiväkodin laajennuksen käyttöönotto syksyllä 2025 ja Kirkonkylän koulun uuden liikuntasalin käyttöönotto syksyllä 2026. Toiminnan laajennukset nostavat kustannuksia yhteensä 195 tuhatta euroa (ateria- ja puhtauspalvelut 117 t euroa ja tilapalvelut kustannuksia noin 78 t euroa) Lisäksi tulee huomioida lisääntyvät pääoman poistokustannukset. Taajamametsien hoitoon on varattu kausityöntekijöiden henkilöstökulut (25t eur) ja kolmen tyhjillään olevan elinkaarensa päässä olevan rakennuksen purkuun on varattu kertaluontoinen erä 72 t euroa.

Vuonna 2026 Muhoksen kunnan rakennusvalvonta varautuu henkilöstöressurssien vahvistamiseen mahdollisten teollisuusinvestointien käynnistyessä Pyhänsivun alueella. Pyhänsivun suurteollisuusalueelle suunnitellut investoinnit voivat merkittävästi lisätä rakennusvalvonnan työmäärää. Kunta varautuu perustamaan rakennusvalvontaan toisen rakennustarkastajan viran vuoden 2026 aikana. Varautumisen tavoitteena on varmistaa rakennuslupaprosessien sujuvuus ja lupakäsittelyn riittävä kapasiteetti kasvavan kysynnän tilanteessa. Viran perustamiseen tarvittavat määrärahat ei sisälly vuoden 2026 talousarvioon ja perustaminen edellyttää lisätalousarvion tekemistä.

Talousarvion mukaisella rahoituksella kyetään säilyttämään teknisten palveluiden nykyinen hyvä palvelu- ja laatutaso ja edistämään Muhoksen kunnan strategian toteutumista. Teknisten palveluiden vuoden 2026 talousarvio ei sisällä organisaation osalta rakenteellisia muutoksia.

Tekniset palvelut jakautuvat seuraaviin tulosityksiköihin 1.1.2025 alkaen:

- Ateriapalvelut –tulosityksikkö
- Puhauspalvelut -tulosityksikkö
- Tilapalvelut -tulosityksikkö
- Ympäristöpalvelut –tulosityksikkö
- Kaavoitus- ja mittauspalvelut –tulosityksikkö
- Rakennusvalvonta –tulosityksikkö

Talousarvion sitovuustaso on tulosityksikötaso.

Teknisen palveluiden perustettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Teknisten palveluiden talousarvio sisältää seuraavat suunnitellut henkilöstömuutokset, uudet vakinaiset toimet, tehtävät tai korvausrekrytoinnit:

1. Ateriapalvelut tulosityksikkö, Korivaaran koulu, ruokapalvelutyöntekijä, osa-aikainen, korvausrekrytointi
2. Ateriapalvelut tulosityksikkö, Hyrkin koulu, ruokapalvelutyöntekijä, korvausrekrytointi
3. Ateriapalvelut tulosityksikkö, Laitasaaren koulu, ruokapalvelutyöntekijä, osa-aikainen, korvausrekrytointi
4. Kaavoitus- ja mittauspalvelut tulosityksikkö, uusi maankäyttösihteerin toimi
5. Kaavoitus- ja mittauspalvelut tulosityksikkö, maankäyttöinsinöörin virkanimikkeen muutos maankäyttöpäälliköksi
6. Ympäristöpalvelut tulosityksikkö, maarakennusmestarin virkanimikkeen muutos yhdyskuntatekniikan päälliköksi

Henkilöstö sitovuustasoittain 31.12.2026

Sitovuustaso	Vakin. kokoaik	Määräaik kokoaik	Vakin. osa-aik	Määräaik osa-aik	Vakin. sivutoimi	Määräaik sivutoimi	Työllist.	Yhteensä
Hallinto	2							2
Ateriapalvelut	16		6					22
Puhtauspalvelut	13		1					14
Tilapalvelut	10	2	1					13
Ympäristöpalvelut	4							4
Kaav. ja mittausp.	4							4
Rakennusvalvonta	1							1
Yhteensä	50	2	8					60

Teknisen toimen hallinto

Toiminnan kuvaus

Teknisten palveluiden hallinnon vastuualue sisältää yhdyskuntalautakunnan ja teknisten palvelujen johdon määrärahat. Hallinnon vastuulla on teknisten palveluiden palvelutuotannon johtaminen, kunnan investointiohjelman valmistelu, investointihankkeiden esisuunnittelu, rakennussuunnittelu sekä toteuttaminen. Investointihankkeiden esisuunnitteluun on talousarviossa varattu 30 000 euroa.

Teknisten palveluiden projekteihin, yhteistoimintaosuuksiin on varattu 23 000 euroa OUMO (Oulujoen moninaiskäyttö) -hankkeiden toteutukseen.

Hallinnon kustannuspaikalle on varattu 30 000 euroa yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin. Rahoitus on tarkoitettu tiestön hoitokustannusten avustamiseen. Yksityisteiden peruskorjauksiin ei ole esitetty avustusrahoitusta vuodelle 2026.

Hallinnon henkilöstö koostuu teknisestä johtajasta ja toimistonhoitajasta.

Ateriapalvelut

Ateriapalvelut vastaavat kunnan oman ja yksityisten sopimuskumppaneiden palvelutuotannon eri yksiköiden tarvitsemien aterioiden valmistuksesta ja jakelusta. Tilauksesta ateriapalvelut tuottavat edustus- ja kokoustarjoiluja sekä kunnan omissa tiloissa resurssien mukaan. Ateriapalvelut toimivat nettobudjettiyksikkönä.

Muhoksen kunnan ateriapalvelupäällikkö toimii myös Utajärven ja Vaalan ateriapalveluiden päällikkönä. Muhoksen kunnan osuus ateriapalvelupäällikön kustannuksista on 66 %.

Ateriapalvelun sisäiset veloitushinnat on tarkastettu yksiköittäin vastaamaan palvelutuotannon kustannuksia.

Henkilöstösuunnitelma

- henkilöstömäärä 31.12.2025
 - o 22 kokoaikaista vakituista tehtävää, joista 6 on osa-aikaisia ja 4 yhdistelmätyöntekijää (ateria- ja puhtauspalvelut)

Puhtauspalvelut

Puhtauspalvelut tuottavat ylläpito ja perussiivoukset kunnan eri kohteisiin.

Osaan kohteista palvelun tuottaa yksityinen palveluntuottaja. Puhtauspalvelut toimivat nettobudjettiyksikkönä. Puhtauspalvelupäällikön virka on täytetty osa-aikaisena.

Henkilöstösuunnitelma

- henkilöstömäärä 31.12.2026 yhteensä 14 vakituista henkilöä, joista yksi osa-aikainen.

Tilapalvelut

Toiminnan kuvaus

Tilapalvelut vastuualue käsittää tilapalvelut ja asuntotoimen kustannukset. Tilapalvelut vastaavat kunnan suoraan omistamien rakennusten kiinteistönhoidosta ja kunnossapidosta sekä hallintokuntien käyttöön ulkopuolisilta vuokrattujen tilojen hankinnasta ja sopimuksista käyttäjähallintokunnan omien määrärahojen sallimissa rajoissa. Rakennusten kiinteistönhoito käsittää talonmies- ja kunnossapitopalvelut siten, että eri hallintokunnille, yrityksille ja asukkaille varmistetaan toimivat asuin- ja toimitilat. Asuntotoimi vastaa sekä kunnan omistamien vuokratoyhtiöiden asukasvalinnoista ja aravalain mukaisista viranomaistehtävistä. Asuntojen vuokratuotot ja kiinteistöjen hoitokulut on kirjattu tuloina rakennuksien talousarviokohtaan. Asuntotoimi avustaa teknisten palveluiden talouden tasapainottamisohjelman toteutuksessa ja vajaakäytöllä olevien kiinteistöjen poistoon liittyvien toimenpiteiden valmistelussa.

Tavoitteena on, että toiminnan kulut katetaan sisäisillä ja ulkoisilla vuokrilla. Rakennuksista perittävän sisäisen vuokran taso on määritetty tasolle, jonka tuotolla pystytään rahoittamaan kiinteistöjen kunnossa-pito- ja hoitokustannukset sekä suunnitelman mukaiset poistot. Kaikki vuokrat on tarkastettu valtioneuvoston vuokra-asetuksen mukaisesti vastaamaan yleisiä markkinaehtoisia vuokria. Pääomavuokran tuottovaatimuksena on käytetty sisäisissä vuokrissa 5 % Talousarvion mukaisilla vuokrilla saadaan katettua Tilapalveluiden kustannukset.

Rahoitus rakennuksien peruskorjauksiin ja saneerauksiin osoitetaan talousarvion investointiosassa.

Tilapalveluissa varaudutaan kunnan omistamien sote-tilojen yhtiöittämiseen. Hyvinvointialueen kanssa käytävät vuokraneuvottelut ovat kesken, joten talousarviossa ei ole vielä huomioitu yhtiöittämisen vaikutuksia tilapalveluiden talousarvioon. Tarvittavat talousarviomuutokset on tarkoitus tehdä vuoden 2026 aikana.

Henkilöstö

Rakennukset vastuualueen henkilöstö:

- kiinteistöpäällikkö (1,0 htv) tulosityksikön päällikkö
- isännöitsijä (1,0 htv)
- kiinteistöhuollon ammattimiehet (talonmiehet) (5,5 htv).
- kiinteistöjen kunnossapito/sähkö (4,0 htv), joista yksi määräaikainen investointikohteilla

Henkilöstön määrä 31.12.2026 on 11 vakituista työntekijää, joista yksi on osa-aikainen työntekijä.

Ympäristöpalvelut

Toiminnan kuvaus

Ympäristöpalvelut vastuualue sisältää mm. katujen, pysäköintialueiden alueiden käyttö- ja ylläpitokustannukset sekä puistojen ja viheralueiden, leikkikenttien, uimarantojen, torin, sataman ja telarantojen ja muiden yleisten alueiden hoitokustannukset. Lisäksi ympäristöpalvelut vastuualue toteuttaa kaikki kunnan maarakentamiseen liittyvät investoinnit ja peruskorjaukset. Organisaatio vastaa katujen ja hulevesiverkostojen rakentamisesta ja ylläpidosta sekä viherrakennustoista. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös kunnan alueella olevien yksityisteiden kunnossapidon avustaminen ja tiestöön liittyvät viranomaistehtävät.

Ympäristöpalvelut vastuualueelle on varattu määräaikaiset viherpalvelu- ja puistotyöntekijät. Vastuualueelle muodostetaan kolme tiimiä

- viheralueet, puistot ja leikkikentät tiimi
- puhtaanapitotiimi
- istutusalueet tiimi

Tiimit muodostetaan kausityöntekijöistä, työllistetyistä ja koululaisista. Talousarviossa on varauduttu myös tiimien kulkemiseen ja varustamiseen.

Nykyisten katuyhteyksien, puistojen ja yleisten alueiden peruskorjausten ja uusien rakentamiseen varattu rahoitus on esitetty talousarvion investointiosassa.

Muhoksen uusi jäteasema otetaan käyttöön 1.3.2026. Jäteaseman tuotot ja kustannukset on budjetoitu ympäristöpalvelut vastuualueelle.

Henkilöstö

Maarakennuksen vastuualueen henkilöstö:

- maarakennusmestari 1 htv, nimikkeen muutos yhdyskuntatekniikan päälliköksi
- ammattimies 2,0 htv
- kuorma-autonkuljettaja 1,0 htv
- määräaikaiset viherpalvelu- ja ympäristötyöntekijät 4,0 htv.

Henkilöstön määrä 31.12.2026 on neljä vakituista työntekijää.

Kaavoitus ja mittauspalvelut

Toiminnan kuvaus

Kaavoitus- ja mittauspalveluiden henkilöstö vastaa osaltaan kaavojen ja maanhankinnan valmistelusta suoraan kunnanhallitukselle. Maankäytön suunnitteluun on varattu rahoitus tulosityksikön talousarviossa ja maanhankinnan rahoitus on esitetty investointiohjelmassa.

Maankäyttö- ja kaavoitustoimikunta on käsitellyt maankäytön suunnittelun vuoden 2026 talousarvioesityksen 6.11.2025 § 38. Talousarvioesityksessä on varattu määrärahat maankäytön suunnitteluun ja kaavoitukseen vuodelle 2026. Kaavoituspalvelut toteutetaan ostopalveluina, ja kaavoituksen työohjelmasta vuodelle 2026 päättää maankäyttö- ja kaavoitustoimikunta.

Vuonna 2026 jatkuvia kaavahankkeita ovat:

- Leppiniemi -Pyhänsivu OYK
- Pyhänsivun asemakaava ja Leppiniemen asemakaavan muutos
- Oulujokivarren osayleiskaavan muutos kiinteistöllä Hakkarainen 494-402-153-8

Mahdollisesti uusia käynnistettäviä kaavahankkeita ja suunnitelmia ovat:

- Pyhänsivun asemakaavan laajennus (alueen maankäyttöön kohdistuu suunnittelutarpeita)
- Muhoksen kunnan uusiutuvan energian teemayleiskaava, energian tuotanto, kulutus, siirto, varastointi
- Kirkonkylän taajaman asemakaavan muutokset (Tervabulevardi -suunnitelman toteutus)
- Leppiniemen asemakaavan muutos ja laajennus (alueen maankäyttöön kohdistuu suunnittelutarpeita)
- Kirkonkylän taajaman virkistysalueiden ja reittien suunnittelutarve

Mittauspalvelut huolehtivat kaavojen laadinnassa tarvittavien karttatietojen ajanmukaisuudesta, pohjakarttojen täydennysmittauksista ja pohjakarttojen vahvistuksista. Henkilöstö osallistuu myös kaavojen valmisteluun liittyvien tehtävien hoitoon ja maanhankinnan valmisteluun maankäyttöohjelman periaatteiden mukaisesti. Mittauspalvelut huolehtivat rakennuspaikkojen lohkomis- ja mittauspalveluista sekä rakennusten merkitsemisestä rakennuslupapäätösten mukaisesti. Menokohta sisältää omina tulosityksiköinä puistometsät ja niiden hoitotyöt sekä kunnan omistamien maa-alueiden ja talousmetsien hoidon sekä metsien myyntituoton. Metsän myynti tapahtuu yhteistyössä Muhoksen Metsänhoitoyhdistyksen kanssa noudattaen vuonna 2022 laadittua metsätaloussuunnitelmaa. Vuodelle 2026 on budjetoitu metsänmyyntituloja yhteensä 200 000 euroa, joka on noin 160 000 metsätaloussuunnitelmassa esitettyä enemmän.

Vuoden 2026 talousarviossa on varattu kertaluontoinen erä 76 000 euroa, tyhjillään olevien kolmen erillisen asuinrakennuksen purkuun (Töllintie, Muhostie 41 ja Muhostie 42).

Mittauspalvelut vastaavat myös teknisten palveluiden paikkatiedoista, suunnittelu- ja rekisterinpitosisovellutusten ylläpitotehtävistä.

Mittauspalvelut huolehtivat kaavasuunnitteluun ja investointikohteiden toteutukseen liittyvistä maaperätutkimuksista sekä myy mittauspalveluja ulkopuolisille resurssiensa rajoissa. Vastuualueen tehtäviin sisältyvät myös ajantasa-kaavan ylläpito, kaavojen pohjakarttojen ylläpito, täydennysmittaukset ja pohjakarttojen vahvistukset.

Toiminnan tuotot muodostuvat rakennuspaikkojen lohkomis- ja mittauspalvelumaksuista sekä vuokrattujen kiinteistöjen, viljelysmaiden sekä tonttien vuokratuotoista.

Henkilöstö

Avointa kaavoittajan virkaa ei säästösyistä täytetä vuonna 2026.

- kaavoittaja (avoin virka) 0,0 htv
- maankäyttöinsinööri 1,0 htv, nimikkeen muutos maankäyttöpäälliköksi
- mittaaja 2,0 htv
- Maankäyttösihteeri 1,0 htv (uusi toimi)
- Metsäpalveluiden kausityöntekijät yhteensä 0,85 htv
- Mittaus-/kaavoitusharjoittelija 0,33 htv

Henkilöstön määrä 31.12.2026 on 4 vakituista työntekijää.

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo rakentamista ja kaavoituksen toteutumista maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Vuonna 2026 arvioidaan rakennuslupien määrän pysyvän nykytasolla ja käsiteltäviä rakennus- ja toimenpidelupahakemuksia arvioidaan olevan noin 150 kappaletta, joista omakotitalojen rakennuslupia noin 20 kappaletta.

Rakennustarkastaja osallistuu myös asema- ja yleiskaavojen valmisteluun yhdessä muun henkilöstön kanssa.

Toiminnan tulot koostuvat rakennuslupamaksuista.

Henkilöstö

Rakennusvalvonnan talousarvio sisältää yhden kokoaikaisen rakennustarkastajan henkilöstökulut. Rakennusvalvonnan henkilöstö käsittää rakennustarkastajan 1,0 htv. Henkilöstön määrä 31.12.2026 on yksi vakituinen työntekijä. Rakennusvalvonnan henkilöstömäärää on lisättävä, mikäli Pyhänselän teollisuusrakentaminen käynnistyy vuonna 2026.

5 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Kunnan käyttötalousosan tuloslaskelmaan yhdisteltävät erät koostuvat sitovuustasojen (tulosalueiden) toimintatuotoista, toimintamenoista ja poistoista.

Vuoden 2026 talousarvion toimintatuotot ovat 24,0 milj. euroa, toimintakulut 52,2 milj. euroa ja toimintakate -28,2 milj. euroa. Verotuloiksi on arvioitu 22,0 milj. euroa ja valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 10,9 milj. euroa. Talousarvion rahoitustuotot ja -kulut ovat -1,1 milj. euroa. Talousarvion vuosikate on 3,6 milj. euroa. Vuosikate ei kata poistoja 4,4 milj. euroa, jolloin tilikausi muodostuu 0,75 milj. euroa alijäämäiseksi.

Suunnitelmavuosien ennustaminen on haasteellista, koska valtionosuus- ja hankintalakiuudistusten talousvaikutusten arviointi on kesken. Tämän lisäksi vuoden 2026 lisätalousarviomenettelyllä käsittelyyn tulee todennäköisesti sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen sekä datakeskusinvestointiin liittyvät mahdolliset talousvaikutukset.

Suunnitelmavuosien arvioinnissa on otettu huomioon mm. henkilöstökustannusten sopimuskorotukset, muiden kustannusten maltillinen nousu sekä uusien investointien poistot. Suunnitelmavuosien valtionosuusennusteissa on käytetty syksyn 2025 kuntakohtaisten painelaskelmien valtionosuusarvioita ja verotulojen osalta Kuntaliiton veroennusteita.

Tuloslaskelmaosan yhteydessä esitetään tulo-rahoituksen riittävyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

Tunnuslukujen kaavat:

Toimintatuotot / toimintamenot %:

$100 * \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut} - (\text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate / poistot %: $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Vuosikate euroa / asukas: vuosikate / asukasmäärä 31.12.

Tuloslaskelma ulkoinen TA 2026 ja suunnitelmavuodet TS 2027-2028

Kunnan tuloslaskelma	TP2024	TA 2025	TA 2026	TA muutos	TA muutos %
TOIMINTATUOTOT	23 767 882	24 139 422	23 979 511	-159 911	-0,66 %
MYYNтитUOTOT	16 369 810	17 426 918	17 256 517	-170 401	-0,98 %
MAKSUTUOTOT	2 859 319	2 761 031	2 662 915	-98 116	-3,55 %
TUET JA AVUSTUKSET	975 692	456 818	595 613	138 795	30,38 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 563 061	3 494 655	3 464 466	-30 189	-0,86 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	134 773	67 448	24 591	-42 857	-63,54 %
TOIMINTAKULUT	-49 172 414	-51 669 556	-52 160 447	-490 891	0,95 %
HENKILÖSTÖKULUT	-31 838 529	-33 430 160	-33 990 471	-560 311	1,68 %
PALKAT JA PALKKIOT	-26 168 812	-27 248 396	-27 570 429	-322 033	1,18 %
HENKILÖSIVUKULUT	-5 669 718	-6 181 764	-6 420 042	-238 278	3,85 %
PALVELUJEN OSTOT	-9 901 547	-10 819 758	-10 322 082	497 676	-4,60 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 028 686	-3 181 662	-3 319 446	-137 784	4,33 %
AVUSTUKSET	-2 803 522	-3 038 950	-3 298 146	-259 196	8,53 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 600 130	-1 199 026	-1 230 302	-31 276	2,61 %
VUOKRAT	-987 899	-988 972	-1 041 751	-52 779	5,34 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-612 231	-210 054	-188 551	21 503	-10,24 %
TOIMINTAKATE	-25 269 758	-27 462 686	-28 156 345	-693 659	2,53 %
VEROTULOT	21 090 748	20 798 000	22 008 000	1 210 000	5,82 %
Kunnan tulovero	15 791 647	15 526 000	16 661 000	1 135 000	7,31 %
Kiinteistövero	4 551 798	4 553 000	4 539 000	-14 000	-0,31 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	747 303	719 000	808 000	89 000	12,38 %
VALTIONOSUUDET	10 102 524	10 530 185	10 880 309	350 124	3,32 %
Kunnan peruspalv. valtionosuus	4 040 839	4 983 612	5 276 180	292 568	5,87 %
Verotulojen tasaus	4 996 715	5 112 020	5 172 940	60 920	1,19 %
Opetus- ja kultt. muut valtion	-272 402	-194 822	-194 822		
Verotulomen.kompensaatio	1 337 372	629 375	626 011	-3 364	-0,53 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-607 242	-780 500	-1 123 500	-343 000	43,95 %
KORKOTUOTOT	111 473	110 000	100 000	-10 000	-9,09 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	52 172	12 500	12 500		
KORKOKULUT	-769 617	-900 000	-1 233 000	-333 000	37,00 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 270	-3 000	-3 000		
VUOSIKATE	5 316 271	3 084 999	3 608 464	523 465	16,97 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 231 205	-4 289 440	-4 363 027	-73 588	1,72 %
SUUNNITELMAN MUK.POISTOT	-4 128 958	-4 289 440	-4 363 027	-73 588	1,72 %
KERTALUONTEISET POISTOT	-102 248				
TILIKAUDEN TULOS	1 085 066	-1 204 441	-754 563	449 877	-37,35 %
POISTOERON LIS (-) TAI VÄH (+)	19 840				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 104 905	-1 204 441	-754 563	449 877	-37,35 %

Tuloslaskelma ei ole kaikilta osin vertailukelpoinen TP 2024 ja TA 2025 kanssa TE-uudistuksen vuoksi, koska työllisyyspalveluiden tulo- ja menoerät sekä TE-rahoitus ovat muuttuneet toimintamuutosten myötä.

Kunnan tuloslaskelma	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	23 767 882	24 139 422	23 979 511	24 409 776	24 653 874
MYYNITUOTOT	16 369 810	17 426 918	17 256 517	17 632 328	17 808 652
MAKSUTUOTOT	2 859 319	2 761 031	2 662 915	2 710 508	2 737 613
TUET JA AVUSTUKSET	975 692	456 818	595 613	597 179	603 151
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 563 061	3 494 655	3 464 466	3 469 762	3 504 459
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	134 773	67 448	24 591	24 591	24 837
TOIMINTAKULUT	-49 172 414	-51 669 556	-52 160 447	-53 293 880	-53 826 819
HENKILÖSTÖKULUT	-31 838 529	-33 430 160	-33 990 471	-34 942 204	-35 291 626
PALKAT JA PALKKIOT	-26 168 812	-27 248 396	-27 570 429	-28 342 401	-28 625 825
HENKILÖSIVUKULUT	-5 669 718	-6 181 764	-6 420 042	-6 599 803	-6 665 801
PALVELUJEN OSTOT	-9 901 547	-10 819 758	-10 322 082	-10 425 303	-10 529 556
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 028 686	-3 181 662	-3 319 446	-3 352 640	-3 386 167
AVUSTUKSET	-2 803 522	-3 038 950	-3 298 146	-3 331 127	-3 364 439
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 600 130	-1 199 026	-1 230 302	-1 242 605	-1 255 031
VUOKRAT	-987 899	-988 972	-1 041 751	-1 052 169	-1 062 690
MUUT TOIMINTAKULUT	-612 231	-210 054	-188 551	-190 437	-192 341
TOIMINTAKATE	-25 269 758	-27 462 686	-28 156 345	-28 859 513	-29 148 108
VEROTULOT	21 090 748	20 798 000	22 008 000	22 470 000	23 183 000
Kunnan tulovero	15 791 647	15 526 000	16 661 000	17 075 000	17 745 000
Kiinteistövero	4 551 798	4 553 000	4 539 000	4 539 000	4 539 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	747 303	719 000	808 000	856 000	899 000
VALTIONOSUUDET	10 102 524	10 530 185	10 880 309	11 410 178	12 187 178
Kunnan peruspalv. valtionosuus	4 040 839	4 983 612	5 276 180	5 728 060	6 454 060
Verotulojen taseaus	4 996 715	5 112 020	5 172 940	5 172 940	5 172 940
Opetus- ja kultt. muut valtion	-272 402	-194 822	-194 822	-194 822	-194 822
Verotulomen.kompensaatio	1 337 372	629 375	626 011	704 000	755 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-607 242	-780 500	-1 123 500	-1 187 500	-1 078 500
KORKOTUOTOT	111 473	110 000	100 000	100 000	100 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	52 172	12 500	12 500	12 500	12 500
KORKOKULUT	-769 617	-900 000	-1 233 000	-1 297 000	-1 188 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 270	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
VUOSIKATE	5 316 271	3 084 999	3 608 464	3 833 165	5 143 570
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 231 205	-4 289 440	-4 363 027	-4 469 169	-4 421 460
SUUNNITELMAN MUK.POISTOT	-4 128 958	-4 289 440	-4 363 027	-4 469 169	-4 421 460
KERTALUONTEISET POISTOT	-102 248				
TILIKAUDEN TULOS	1 085 066	-1 204 441	-754 563	-636 004	722 110
POISTOERON LIS (-) TAI VÄH (+)	19 840				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 104 905	-1 204 441	-754 563	-636 004	722 110

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot/Toimintakulut %	48	47	46	46	46
Vuosikate/Poistot %	126	72	83	86	116
Vuosikate, eur/asukas	608	352	413	440	593
Asukasmäärä	8 749	8 776	8 741	8 707	8 671

Toimintatuotot

Kunnan tuloslaskelma	TP2024	TA 2025	TA 2026	TA muutos	TA muutos %
TOIMINTATUOTOT	23 767 882	24 139 422	23 979 511	-159 911	-0,66 %

Kunnan ulkoiset toimintatuotot arvioidaan olevan 23,98 milj. euroa vuonna 2026, mikä on noin 0,16 (0,7 %) milj. euro vähemmän kuin talousarviovuonna 2025. Konsernipalveluiden tulot vähenevät 0,49 milj. euroa johtuen pääasiassa lomituspalveluiden tulojen pienemmästä arvioidusta määrästä (0,39 M€) sekä hallintopalveluiden muista tuotoista (0,16 milj. eur). Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden tulot kasvavat 0,13 milj. euroa, missä näkyy eteenkin kotikuntakorvausten ja valtioavustusten arvioitua suuremmat tulot vuodelle 2026. Teknisten palveluiden tulot kasvavat arviolta 0,20 milj. euroa muun muassa talous- ja puistometsätulojen johdosta.

Toimintamenot

Kunnan tuloslaskelma	TP2024	TA 2025	TA 2026	TA muutos	TA muutos %
TOIMINTAKULUT	-49 172 414	-51 669 556	-52 160 447	-490 891	0,95 %

Toimintakulut kasvavat arviolta yhden prosentin verran eli 0,49 milj. euroa vuodelle 2026 talousarvioon 2025 verrattuna ja ovat yhteensä 52,16 milj. euroa. Henkilöstökulut kasvavat 0,56 milj. euroa (1,7 %) johtuen pääasiassa palkankorotuksista, mikä suurelta osin vaikuttaa kunnan menokehityksen selvään nousuun. Toimialoittain tarkasteltuna konsernipalveluiden ulkoiset menot kasvavat 0,28 milj. euro, kun lomituksen kulujen vähenemistä (0,50 milj. euroa) ei oteta huomioon. Henkilöstökulujen kasvu on oleellisin kasvua selittävä tekijä. Lomituspalveluiden käytön arvioidaan olevan vuonna 2026 pienempää kuin vuonna 2025, jolloin siihen liittyvät tulot ja menot vähenevät Melan (Maatalousyrittäjien eläkelaitos) rahoittaessa toimintaa. Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimintakulut kasvavat arviolta 0,58 milj. euroa, josta henkilöstökulujen osuus on 0,48 milj. euroa ja muiden kulujen 0,10 milj. euroa, jossa näkyy eteenkin varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen, perusopetuksen kotikuntakorvausten sekä opetuspuolen it-laitevuokrien kasvua. Teknisten palveluiden kustannusten kasvu on arviolta 0,13 milj. euroa, josta suurin osa tulee aine- ja tavaraostoista (mm. kalusto-, materiaali- ja lämmityskulut).

Verotulot ja valtionosuudet

Kunnan tuloslaskelma	TP2024	TA 2025	TA 2026	TA muutos	TA muutos %
VEROTULOT	21 090 748	20 798 000	22 008 000	1 210 000	5,82 %
VALTIONOSUUDET	10 102 524	10 530 185	10 880 309	350 124	3,32 %

Vuonna 2026 verotulojen odotetaan olevan yhteensä 22,01 milj. euroa ja 1,21 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025 johtuen suuremmasta kunnallisverokertymästä ansiotulokehityksen ollessa positiivinen. Valtionosuuksien arvioidaan kasvavan yhteensä 0,35 miljoonaa euroa vuodesta 2025 ollen yhteensä 10,88 milj. euroa. Kunnan laskennalliset ikärakenteen mukaiset kustannukset ovat

kasvaneet ja niihin liittyvät perushinnat ovat nousseet indeksikorotuksen mukaisesti (3,5 %), mistä johtuen peruspalveluiden valtionosuus kasvaa vuonna 2026.

Rahoitustuotot- ja kulut

Kunnan tuloslaskelma	TP2024	TA 2025	TA 2026	TA muutos	TA muutos %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-607 242	-780 500	-1 123 500	-343 000	43,95 %

Rahoitustuotot ja -kulut ovat 1,12 milj. euroa vuonna 2026 ja 0,34 milj. euron kasvuun vaikuttavat lainasalkun kasvaessa kumuloituvat lisääntyneet korkomenot.

Poistot

Kunnan tuloslaskelma	TP2024	TA 2025	TA 2026	TA muutos	TA muutos %
VUOSIKATE	5 316 271	3 084 999	3 608 464	523 465	16,97 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 231 205	-4 289 440	-4 363 027	-73 588	1,72 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 104 905	-1 204 441	-754 563	449 877	-37,35 %

Kunnan poistot kasvavat investointien lisääntyessä ja vuodelle 2026 ne ovat arviolta 4,36 milj. euroa. Vuosikate tulisi riittää vähintään tilikauden poistoihin ja vuosien 2025-2026 osalta tämä ei toteudu, jolloin tulos jää alijäämäiseksi. Tilikauden alijäämä vuonna 2026 on 0,75 milj. euroa.

6 INVESTOINTIOHJELMA 2026 JA -SUUNNITELMA 2027–2028

Investointiosassa esitetään investoinnit vuodelle 2026, investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille.

INVESTOINTIOHJELMA 2026 JA -SUUNNITELMA VUOSILLE 2027 - 2028 (1000 eur)

KONSERNIPALVELUT

Maanhankinta
Hallintopalveluiden hankinnat
Arvopaperit ja sijoitukset
Muhoksen Asunnot Oy pääomitus
Konsernipalvelut yhteensä

MTA 2025	2026	2027	2028	yht. 2026-28
2 844	200	200	200	600
60	50	50	50	150
10	10	10	10	30
50	100	0	0	100
2 964	360	260	260	880

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Kirkonkylän koulun liikuntasalin ja väestönsuojan rakentaminen
Kirkonkylän koulun piha /hiekkatekonurmi
Kirkonkylän liikuntasalin ja väestönsuojan toimintavarusteet
Päivärinteen päiväkodin laajennus n. 2,5-2,6 ME
Päivärinteen päiväkodin laajennus toimintavarusteet
Korkalanvaaran alueen kehittäminen /Leader
Ponkilan hankesuunnitelman päivitys
Kirkonkylän alueen lähiliikuntapuistojen ja reittien kehittäminen
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut yhteensä

MTA 2025	2026	2027	2028	yht. 2026-28
1 850	1 600	0	0	1 600
	110	0	0	110
	100	0	0	100
950				0
100				0
		375	280	655
	50			50
		100		100
2 900	1 860	475	280	2 615

TEKNISET PALVELUT /korvausinvestoinnit

Varikon kalustohankinnat ja toimintavarusteet
Rakennusten peruskorjaukset /kunnossapito
Kadunpito, peruskorjaus, rakentaminen ja kuivatus
Puistot, leikkikentät ja yleiset alueet/ tori
Katuvalaistuksen uudistaminen
Pienet liikenneturvallisuuskohteet
Ratapellontien peruskorjaus
Tekniset palvelut/korvausinvestoinnit yhteensä

MTA 2025	2026	2027	2028	yht. 2026-28
30	30	30	30	90
325	500	300	300	1 100
495	500	500	500	1 500
100	100	100	100	300
100	100	100	100	300
50	50	50	50	150
	750	0	0	750
1 100	2 030	1 080	1 080	4 190

TEKNISET PALVELUT /laajennusinvestoinnit

Kirkkosaaren kunnallistekniikan laajennus (sis. kuntoradan)
Kirkkosaaren virkistyskäytön parantaminen
Muhoksen jäteasema
Kirkonkylän yrityskylän kunnallistekniikan laajennus
Päivärinteen kunnallistekniikan laajennus /Maijanlenkki
Päivärinteen kuntoradan rakentaminen (kunnostus)
Nokiankankaan teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen
Pyhänselän suurteollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen
Korilan 1. vaiheen asemakaavan kadut (suunnittelu 2025)
Kummuntien ja Sepäntien kevyen liikenteen järjestelyt
Taimitien kunnallistekniikan suunnittelu
Kummuntie-Sepäntie kunnallistekniikan suunnittelu
Perttulantie kuiv
VT22 taajaman joukkoliikennepysäkki
VT22 Laukka akk ja kevyen liikenteen järjestelyt
Tekniset palvelut/laajennusinvestoinnit yhteensä

MTA 2025	2026	2027	2028	yht. 2026-28
818				0
	70	0	0	70
450				0
150				0
	350	0	0	350
	100	0	0	100
35	600	0	0	600
300	300			300
35				0
	0	0	0	0
10				0
10				0
10				
	210	0	0	210
		1 200		1 200
1 818	1 630	1 200	0	2 830

INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ

MTA 2025	2026	2027	2028	yht. 2026-28
8 782	5 880	3 015	1 620	10 515

TULOT

Omaisuuksien myynti

Kirkonkylän koulun liikuntasalin ja väestönsuojan rakentaminen valtionosuus

Korkalanvaaran alueen kehittäminen /Leader

INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ**INVESTOINNIT NETTO:**

MTA 2025	2026	2027	2028	yht. 2026-28
300	100	100	100	300
	400	0	0	400
0	0	0	180	180
300	500	100	280	880
8 482	5 380	2 915	1 340	9 635

KONSERNIPALVELUT**Maanhankinta****Menot: 200 000 euroa**

Määräraha varataan raakamaan ja muun kiinteän omaisuuden hankintaan. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanhallitus.

Hallintopalveluiden hankinnat**Menot: 50 000 euroa**

Määräraha varataan mahdollisiin kunnan ICT-kone- ja laite- sekä ohjelmistohankintoihin tai muihin hallintopalveluiden hankintoihin. Määrärahan käytöstä vastaa hallintojohtaja.

Arvopaperit ja sijoitukset**Menot: 10 000 euroa**

Määräraha varataan osakkeiden ja osuuksien hankintaan. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanhallitus.

Muhoksen Asunnot Oy pääomitus**Menot: 100 000 euroa**

Valtuusto päätti kokouksessaan 30.9.2024 § 50, että Muhoksen kunta toteuttaa 30 asunnon vuokra-asuntokohteen perustettavan yhtiön Muhoksen Asunnot Oy:n lukuun. Talousarviovuonna on varauduttava perustettavan yhtiön pääomitukseen

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT**Kirkonkylän koulun liikuntasalin ja väestönsuojan rakentaminen****Menot: 1 600 000 euroa**

Määräraha varataan kirkonkylän koulun liikuntasalin ja väestönsuojan rakentamiseen. Rakentaminen ajoittuu vuosille 2025–2026. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Kirkonkylän koulun piha /hiekkatekonurmi**Menot: 110 000 €****Kirkonkylän liikuntasalin ja väestönsuojan toimintavarusteet****Menot: 100 000 €****Ponkilan hanke- ja yleissuunnitelman päivitys****Menot: 50 000 €**

TEKNISET PALVELUT/KORVAUSINVESTOINNIT

Varikon kalustohankinnat ja toimintavarusteet

Menot: 30 000 euroa

Määräraha varataan varikon kaluston ja työkalujen uusimiseen. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Rakennusten peruskorjaukset

Menot: 500 000 euroa

Määräraha varataan rakennusten peruskorjaushankkeisiin ja hallintokuntien tekemien pienten investointiesitysten toteuttamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Kadunpito, peruskorjaukset, rakentaminen, kuivatus

Menot: 500 000 euroa

Määräraha varataan uusien katujen rakentamiseen, vanhojen peruskorjaamiseen ja kuivatukseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Puistot, leikkikentät ja yleiset alueet

Menot: 100 000 euroa

Määräraha varataan olemassa olevien puistojen ja leikkikenttien peruskorjauksiin ja elinympäristön viihtyisyyden parantamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Katuvalaistuksen uudistaminen

Menot: 100 000 euroa

Määräraha varataan vanhojen katu- ja aluevalaisinlinjojen uudistamiseen LED-valoiksi ja sähkökeskusten ohjausjärjestelmien uusimiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Pienet liikenneturvallisuuskohteet

Menot: 50 000 euroa

Määräraha varataan kuntastrategiaa tukevien pienten liikenneturvallisuushankkeiden toteutukseen tai joukkoliikenteen edellytysten parantamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Ratapellontien peruskorjaus

Menot: 750 000 euroa

Määräraha varataan ratapellontien nimisen kadun peruskorjaukseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

TEKNISET PALVELUT/LAAJENNUSINVESTOINNIT

Kirkkosaaren virkistyskäytön parantaminen

Menot: 70 000 euroa

Määräraha varataan hankkeen rakennussuunnitteluun. Hankesuunnitelma hyväksytty yhdyskuntalautakunnassa 19.11.2024 §132. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Päivärinteen kunnallistekniikan laajennus /Maijanlenkki

Menot: 350 000 euroa

Määräraha varataan Maijanlenkki nimisen kadun rakentamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Päivärinteen kuntoradan rakentaminen (kunnostus)

Menot: 100 000 euroa

Määräraha varataan Päivärinteen kuntoradan kunnostukseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Nokiankankaan teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen

Menot: 600 000 euroa

Määräraha varataan Nokiankankaan teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Pyhänselän suurteollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen

Menot: 300 000 euroa

Määräraha varataan Pyhänselän suurteollisuusalueen kunnallistekniikan rakennussuunnitteluun. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Pyhänsivun alueen kunnallistekniikan rakentaminen rahoitetaan Tuike-Finland Oy:n kanssa tehdyllä maankäyttösopimuksella. Investointipäätös ja rakentamisen määrärahat tuodaan erikseen valtuuston päätettäväksi.

VT22 taajaman joukkoliikennepysäkki

Menot: 210 000 euroa

Määräraha varataan Keskustien linja-autopysäkkiparin parantamiseksi valtatiellä 22 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Muhoksen kunnan laatiman rakentamissuunnitelman mukaisesti.

INVESTOINTITULOT

Omaisuuksien myynti

Tulot: 100 000 euroa

Mahdolliset tulot muodostuvat myytävän omaisuuden tasearvosta, myyntivoitto kirjataan käyttötalousluteen.

Kirkonkylän koulun liikuntasalin ja väestönsuojan rakentaminen valtionosuus

Tulot: 400 000 euroa

7 RAHOITUSLASKELMA

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään **Toiminnan ja investointien rahavirta**. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Rahoituslaskelma TA2025 TS2026–2027

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA				
	MTA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toiminnan rahavirta	3 084 999	3 691 464	3 897 165	5 098 570
Vuosikate	3 084 999	3 691 464	3 897 165	5 098 570
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät				
Investointien rahavirta	-8 482 000	-5 380 000	-2 915 000	-1 340 000
Investointimenot	-8 782 000	-5 880 000	-3 015 000	-1 620 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	400 000	0	180 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	300 000	100 000	100 000	100 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 397 001	-1 688 536	982 165	3 758 570
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Lainakannan muutokset	4 970 604	1 483 104	-891 896	-3 705 359
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 000 000	6 000 000	2 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 029 396	-7 516 896	-6 391 896	-4 705 359
Lyhytaikaisten lainojen muutos		3 000 000	3 500 000	1 000 000
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutokset				
Saamisten muutos				
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos				
Rahoituksen rahavirta	4 870 604	1 383 104	-991 896	-3 805 359
RAHAVAROJEN MUUTOS	-526 397	-305 432	-9 731	-46 789
Kassavarat 31.12.	508 219	202 787	193 056	146 268
Kassavarat 1.1.	1 034 616	508 219	202 787	193 056
RAHAVAROJEN MUUTOS	-526 397	-305 432	-9 731	-46 789

Rahoitusosa

Vuosikate

Talousarviovuonna 2026 vuosikate on 3 608 464 euroa. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka toiminnan rahoituksen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Tilikauden tulos on 754 563 euroa alijäämäinen.

Toiminnan lainarahoitus

Talousarviovuonna 2026 tulorahoitus ei riitä kattamaan sekä toimintaa että investointeja, eikä täten myöskään pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä. Kunta joutuu ottamaan uutta lainaa sekä investointien rahoittamiseen että vanhojen pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiin. Suunnitelmavuosina 2027-2028 investointien arvioidaan olevan selvästi vähemmän ja toiminnan rahavirran riittävän investointimenoihin, jolloin kunnan lainakannan odotetaan laskevan.

Talousarviovuoden nettoinvestoinnit ovat 5,4 milj. euroa, ja koko suunnittelukaudella 2026–2028 9,64 milj. euroa. Investointeja on tarkasteltava vuosittain kriittisesti.

Talousarviovuodelle esitetään lainanottovaltuutusta rahoituslaskelman kohdan pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen lisäysten ja muutosten mukaisesti. Lainanotto voidaan kuitenkin toteuttaa lyhyt- tai pitkäaikaisena lainana markkinatilanteen mukaan.

Rahoitusosan tunnusluvut

Rahoitusosan yhteydessä esitetään toiminnan ja investointien rahoitusta koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

	MTA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 397	-1 689	982	3 759
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-5 135	-5 146	-3 133	-773
Lainanhoitokate	0,40	0,56	0,68	1,07
Kassan riittävyys	3	1	1	1

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä:

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Lainanhoitokate:

Lainanhoitokate: $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun luvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys:

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassan riittävänä tavoitearvona pidetään 14–30 päivää.

8 KUNTAKONSERNI 2026–2028

Kuntakonserni määritellään Kuntalain (410/2015) 6 §:ssä, jonka mukaan: *Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tai 6§:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.* Muhoksen kuntakonserniin kuuluvat emoyhteisönä Muhoksen kunta ja tytäryhtiöt. Muhoksen kunta on osakkaana eri osakkuusyhtiöissä. Liitteessä 1 on esitetty kunnan tytäryhteisön Muhoksen Vesihuolto Oy:n tavoitteet kuntakonsernissa.

Kunnan tulee sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa kiinnittää huomiota sekä arvioida mahdolliset riskit sekä määräysvallassaan olevissa yhteisöissä että osakkuusyhtiöissä, joissa kunta ei käytä määräysvaltaa.

Konsernivalvonnan osalta Muhoksen kunnassa toteutetaan jo vuosien ajan käytössä ollutta tytäryhtiön toiminnan ja talouden seurannan yhteydessä tehtävää valvontaa, joka tapahtuu tytäryhtiön johdon kanssa pidettävissä vuotuisissa palaverissa.

9 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2026

Henkilöstön jaksaminen on kunnan toiminnan kannalta erittäin merkittävä voimavaratekijä. Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö työskentelee tuottavasti ja laadukkaasti varmistaen kunnalta edellytettyjen palveluiden tuottamisen.

Muhoksen kunnan henkilöstöjohtamista ohjaa kuntastrategia ja kunnan arvot. Kuntastrategiaa toteuttavan henkilöstöohjelman laadinta aloitettiin vuonna 2021 strategiatyön yhteydessä. Tavoitteena oli, että henkilöstöohjelma olisi valmistunut vuoden 2022 aikana hyödyntäen työelämän laadun mittaushankkeen tuloksia. Työelämän laadun mittaamishanke saatiin päätökseen syyskuussa 2022. Muhoksen kunnan henkilöstöpäällikkö vaihtui vuoden 2022 aikana ja tästä johtuen henkilöstöohjelman laadinta viivästyi hieman tavoitteesta ja valmistui vuoden 2023 puolella. Henkilöstöpäällikön vaihtuminen uudelleen vuonna 2023 viivästytti henkilöstöohjelman jalkauttamista tuntuvasti, mutta henkilöstöohjelma pyritään saamaan arkea ohjaavaksi henkilöstöjohtamisen työkaluksi vuoden 2025 aikana.

Henkilöstöohjelman keskeisinä painopistealueina ovat kuntastrategian mukaisesti hyvä työelämän laatu sekä veto- ja pitovoimainen työnantaja. Hyvällä työelämän laadulla tarkoitetaan mm. esihenkilötyön kehittämistä, henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämistä ja ylläpitoa sekä itseohjautuvuuden vahvistamista. Henkilöstöohjelmaa kehitetään ja päivitetään jatkuvasti, jotta se parhaiten vastaa aina olemassa olevaan tarpeeseen ja on ajantasainen nykyisessä jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Henkilöstöohjelman tarkoituksena on varmistaa poliittisten päättäjien, kunnan johdon, esihenkilöiden sekä henkilöstön vastuullinen ja vuorovaikutteinen yhteistyö ja sen myötä Muhoksen kunnan menestyminen alati muuttuvassa toimintaympäristössä.

Muhoksen kunnan henkilöstökulut ovat 33,1 milj. euroa vuoden 2025 talousarviossa. Muutosta vuoden 2024 muutettuun (31.10.2024 mennessä hyväksytyt muutokset) talousarvioon (33,2 milj. euroa) ei ole juurikaan koko kunnan osalta. Henkilöstökulut ovat lisääntyneet konsernipalveluissa 158 000 euroa sekä sivistys- ja hyvinvointipalveluissa 102 000 euroa. Teknisissä palveluissa henkilöstökulut ovat vähentyneet 380 000 euroa. Konsernipalveluiden henkilöstökulujen kasvuun merkittävimmän vaikutuksen tuo TE-palveluiden lakkaaminen ja sitä kautta kuntien vastuulle siirtyvä työllisyydenhoidon vastuu. Kunnan palvelukseen siirtyy valtiolta liikkeenluovutuksella 4 henkilötyövuotta. Henkilöstökuluissa on mukana vuodelle 2025 arvioitu palkkojen sopimuskorotus 1,0 %.

Raportointia on kehitetty vuodelle 2025 ja henkilöstömäärissä käytetään jatkossa paremmin kuvaavaa henkilötyövuosien (HTV) lukumäärää. Sen johdosta vertailu vuoteen 2024 ei ole relevanttia. Varsinkin lomituspalveluiden, perusopetuksen ja Oulujoki-Opiston osalta merkittävä osa henkilöstöstä työskentelee osa-aikaisesti, joten henkilöiden lukumäärä ei ole suorassa suhteessa tehdyn työn määrään. Vaikka Oulujoki-Opistolla työskentelee sivutoimisesti noin 40 henkilöä, kertyy heidän työmäärästään vain noin 6 henkilötyövuotta. Tehtävien yhdistämisten, tehtävien täyttämättä jättämisten ja määräaikaisten työsuhteiden vähentämisen myötä kunnan henkilöstön lukumäärä on maltillisessa laskussa.

Kunnan henkilöstömäärät (HTV) toimialoittain on esitetty kohdassa 1.6 Henkilöstö.

Kuntastrategian mukaisesti esihenkilötyön ja lähijohtamisen kehittämiseen on panostettu käynnistämällä vuonna 2022 esihenkilöille johdon foorumit. Johdon foorumeiden sisältöä on rakennettu yhdessä esihenkilöiden kanssa ja foorumien tarkoitus on kehittää johtamista esihenkilöitä osallistavasti vuorovaikutteiseen ja palvelevaan johtajuuteen tähdäten. Tämän lisäksi loppuvuodesta 2022 aloitettiin kuukausittain järjestettävät esihenkilöinfot, joissa käydään läpi vaihtuvia esihenkilötyön ja lähijohtamisen kannalta tärkeitä ja tärkeiksi koettuja ajankohtaisia aiheita. Koko henkilöstölle on järjestetty henkilöstöinfoja, joissa henkilöstöä tiedotetaan niin menneistä kuin tulossa olevista asioista toimialoilla.

Nämä johtamisen välineet ovat henkilövaihdosten johdosta olleet käytännössä tauolla syksystä 2023 lähtien. Loppuvuodesta 2024 sekä johdon foorumi että henkilöstöinfo otettiin uudelleen käyttöön ja toimintamallia jatketaan myös vuodelle 2025. Hyvällä johtamisella ja hyvillä johtamistavoilla on suora yhteys henkilöstön hyvinvointiin. Pyrkimys on järjestää tilaisuudet kvartaaleittain. Erillisten esihenkilöinfojen tarpeellisuutta tullaan arvioimaan yhdessä esihenkilöiden kanssa johdon foorumien yhteydessä.

Muhoksen kunnassa on toteutettu tehtävien vaativuuden arviointityötä ja tätä työtä jatketaan edelleen tarpeen vaatiessa kokoon kutsuttavan TVA-ryhmän kautta. Oikeudenmukaisen palkkausjärjestelmän perustana toimii tehtäväkohtaisten palkkojen arviointi ja näiden sovittaminen toisiinsa. Tehtäväkohtaiset palkat määräytyvät tehtävien vaativuuden mukaisesti.

Henkilöstön hyvinvointia edistetään mm. liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedulla, lounasedulla, työergonomiaan panostamalla sekä työnohjauksella. Vuonna 2023 käyttöön tuli myös polkupyöräetu, mutta optiota palvelun jatkamisesta ei käytetty 1.11.2024 alkaen. Henkilöstöltä saadun palautteen mukaan yhteen liikkeeseen keskitetty pyörien hankinta ei palvellut tarvetta halutulla tavalla. Vuodelle 2025 kartoitetaan muita hankintamalleja pyöräedun jatkamiseksi. Liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedulla pyritään kannustamaan ja aktivoimaan henkilöstöä käyttämään omaehtoisesti palveluita ja vaikuttamaan näin omaan hyvinvointiin ja työssäjaksamiseen. Edun arvo vaihtelee työntekijälle työsuhteen kestosta ja osa-aikaisuudesta riippuen ja edun määrä vahvistetaan erikseen vuosittain. Liikunta- ja kulttuuriedun työnantajakustannukset perustuvat edun todelliseen käyttöön. Henkilöstön lounasetua on kehitetty niin, että sen käyttö on mahdollista myös muualla kuin Muhoksen kunnan alueella, jotta edun käyttö on mahdollista myös lomituspalveluiden henkilöstön osalta koko Pohjois-Suomen alueella. Lounasedun käyttö rajattiin vuoden 2024 aikana koskemaan yhtä käyttökertaa vuorokaudessa.

Muhoksen kunnassa toimii myös henkilöstön yhteistoimintaryhmä eli YTY-ryhmä, joka toimii henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseksi ja yhteistoiminnan kehittämiseksi. YTY-ryhmä koostuu ammattijärjestöjen edustajista, työsuojeluvaltuutetuista ja työnantajan edustajista. YTY-ryhmässä käsiteltäviä asioita ovat esimerkiksi henkilöstöetuudet ja niiden ohjeistukset sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen liittyvät asiat.

10 TALOUSARVION 2026 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET

Käsitteet ja sitovuus

Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto myöntää käyttötalouden määrärahat nettomääräisinä tulos- ja rahoituslaskelman ulkoisille erille. Lisäksi kunnanvaltuusto hyväksyy toimialojen toiminta- ja tulostavoitteet.

Kaikkia talousarviossa asetettuja tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

Käyttötalousosa

Talousarvion käyttötalousosassa määrärahat ja tuloarviot esitetään toimialoittain, toimielimittäin, vastuualueittain ja tulosalueittain ryhmiteltynä.

Toimielimet tarvittaessa jakavat vastuualueet yhden tai useamman portaan toimintayksiköihin sekä kohdistavat määrärahat tileille.

Määrärahat sisältävät ulkoiset ja sisäiset määrärahat. Talousarvio on lautakuntia sitova tulosalueella.

Sitovan tason menojen loppusumman (=määräraha) ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen. Hyväksyminen on hankittava ennen ylityksen muodostumista ja aina ao. tilivuoden aikana.

Kunnanhallituksella on oikeus hyväksyä sitovan tason menojen ylitys, jos ao. toimialueen toisella vastuualueella saavutetaan vastaava menojen alitus.

Määrärahat on budjetoitu bruttoperiaatteella ja ne ovat jäljempänä mainituin poikkeuksin sitovia bruttomääräisinä.

Tuloarvion oleelliselle alittumiselle on hankittava valtuuston hyväksyminen, missä yhteydessä on arvioitava sen vaikutus määrärahan mitoittamiseen tai talousarvion laajempaan muuttamiseen.

Määrärahat ja tuloarviot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset toimialojen väliset meno- ja tuloerät.

Kustannuslaskennalliset erät, kuten poistot ja konsernipalveluiden laskutus (vyörytyserät) eivät sisälly määrärahoihin ja tuloarvioihin. Lisäksi määrärahojen käyttöä sitoo ohessa esitetyt erityiset sitovuusrajoitukset.

Käyttötalousosassa valtuusto hyväksyy toimielinkohtaiset toiminnalliset tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot. Toiminnalliset tavoitteet sekä käyttötalousmäärärahojen ja tuloarvioiden erotus eli toimintakatteet ulkoisten erien osalta ovat sitovia. Myös tunnusluville asetetut tavoitteet ovat sitovia. Näiden tavoitteiden osalta raportointi on arvioivaa raportointia, jossa verrataan sekä

suunniteltua että toteutunutta palvelutarjontaa palvelujen kysyntään eli tosiasialliseen palvelutarpeeseen. Näin arvioiva raportointi on myös tavoiteasettelun onnistuneisuuden arviointia. Työllistämisen määrärahat (työllistämistukipalkat ja työllistämistuet) on talousarviossa budjetoitu keskitetysti konsernipalveluiden alaisuuteen. Määräraha siirretään talousarviovuoden aikana osavuositarkastusten yhteydessä ja tilinpäätöksessä niille toimielimille, joiden palveluksessa työllistetyt ovat olleet talousarviovuoden aikana.

Investointiosa

Investointiosan määrärahat ovat sitovia sillä tasolla, jolle valtuusto on määrärahat sitovina hyväksynyt. Mikäli investointikohteelle tulee myös tuloa, niin määräraha sitoo nettomääräisenä.

Ohjeellinen aktivointiraja on 8.500 euroa.

Investointisuunnitelma on lautakuntaa sitova vastuualueella eli hanke- (irtaimen hankinta,) tai hankeryhmäkohtaisesti (kunnallistekniikka, ICT-palvelut, vastaava) (= määräraha).

Yli 8.500 euron suuruiset hankkeet ylityksinä tai uusina kohteina tulee saattaa kunnanhallituksen käsittelyyn.

Määrärahat on budjetoitu nettoperiaatteella ja ne ovat sitovia nettomääräisinä. Vastuualueen menojen ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelman ulkoiset erät nettomääräisinä ovat sitovia.

Kunnanhallituksen on informoitava valtuustoa talousarviovuoden aikana, mikäli toimintakate tai vuosikate on poikkeamassa oleellisesti talousarviossa ennakoidusta.

Mikäli vuosikatteen on syytä arvioida poikkeavan ennakoidusta euromääräisesti enemmän kuin puolen kunnallisveron prosenttiyksikön verran, tulee valtuustolle esittää tarvittavat ehdotukset talousarvion muuttamiseksi.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman ulkoiset erät ovat sitovia.

Rahoituslaskelman mukainen antolainojen lisäyksen määrä on sitova. Rahoituslaskelman mukainen pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäyksen määrä on sitova. Vieraan pääoman lisäys / lainanotto voidaan toteuttaa joko pitkä- tai lyhytaikaisena lainanottona markkinatilanteesta riippuen.

Talousarviolainan ottamisesta päätetään hallintosäännön mukaisesti valtuuston hyväksymissä rajoissa.

Muutokset talousarvioon

Talousarvioon tehtävistä sitovuustason ylittävistä tai lisämäärärahoihin/tuloarvioiden alittumiseen liittyvistä muutoksista päättää valtuusto. Lautakunta (konsernipalveluiden osalta kunnanhallitus) voi päättää sitovuustason sisällä tapahtuvista määrärahan uudelleen kohdentamisista.

Kuntakonserni

Kuntakonsernille (kunta ja tytäryhtiöt) asetetut tavoitteet ovat sellaisia, että niitä koskee noudattamisvelvoite ja valvontapainotteinen raportointivelvoite. Tämä tarkoittaa sitä, että raportoinnissa toteutumaa verrataan asetettuun tavoitteeseen.

Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Laki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelyä ennakolta. *Kuntalain perustelujen mukaan määrittely olisi suositeltavaa viranhaltijoiden johtamis-, ohjaus- ja seurantavastuun toteutumisen edistämiseksi.*

Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Muhoksen kunnan sisäisen valvonnan ohjeessa on määriteltä tilivelvolliset.

Viime kädessä kunnan vastuunalainen JHT-tilintarkastaja määrittelee tilivelvollisen ja hän voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuuluvalla viranhaltijalla ja esittää vastuuvapauden epäämistä.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

Talousarvioon sisältyviä riskejä

Toimialat ovat valmistelleet syksyn 2025 aikana säästötoimenpiteitä talousarvioon. Säästötoimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia on tarpeen seurata säännöllisesti, koska vuoden 2026 talousarviossa ei ole ylitysvaraa, vaan talousarvio on jo lähtökohtaisesti alijäämäinen.

Suunnitteluvuosien ennakoiminen on haastavaa johtuen suunnitteluvuosille ajoittuvista olennaisista muutoksista kuntien tehtäväkentässä, rakenteessa sekä rahoitusjärjestelmässä. Hyvinvointialueuudistukseen liittyvä hyvinvointialueiden sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen vuokrausvelvoite päättyy 31.12.2025. Samalla päättyy kuntien mahdollisuus vuokrata kyseisiä kiinteistöjä hyvinvointialueille ja mahdollisen yhtiöittämisen talousvaikutukset otetaan huomioon lisätalousarviomenettelyllä vuonna 2026. Suunnitteluvuoden 2027 alusta alkaen on tarkoitus uudistaa koko kuntien rahoitusjärjestelmä. Uudistuksen kuntakohtaisista vaikutuksista ei ole toistaiseksi kuntakohtaisia laskelmia. Hankintalain uudistaminen tuo rakenteellisia muutoksia kunnan ja sen in-house yhtiöiden yhteistyösopimuksiin. Tähän muutokseen liittyviä talousvaikutuksia ei ole huomioitu talousarviossa. Talousarvion valmisteluvaiheessa kunnalla ei ole ollut tiedossa Googlen datahankkeen lopullista investointipäätöstä, mistä johtuen tähän liittyvät talousvaikutukset eivät sisälly vuoden 2026 talousarvioon.

Rahoitusmarkkinoiden riskeistä merkittävimpiä ovat inflaatio sekä mahdollisesta korkotason noususta johtuva lainanhoitokustannusten kasvaminen ja siten myös investointien kallistuminen.

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus tuo paikoitellen haasteita. Henkilöstön osalta huomiota tulee kiinnittää työhyvinvointiin sekä esihenkilötyöhön ja johtamisen kehittämiseen. Lisäksi kunnassa on pidettävä samalla huolta henkilöstön työssä jaksamisesta ja tuesta muutoksien keskellä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Lautakunnan tulee seurata asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mikäli talousarviovuoden aikana käy ilmeiseksi, että toimialueelle tai lautakunnalle talousarvion yhteydessä tai muutoin asetettuja tavoitteita ei saavuteta, tulee lautakunnan esittää valtuustolle muutos tavoitteeseen ja sen mahdollinen vaikutus määräraharakenteeseen ja/tai tuloarvioon.

Käyttösuunnitelmat

Lautakunnan on vahvistettava talousarvion käyttösuunnitelma, jolla tarvittaessa tarkennetaan vastuualueen määrärahan käyttöä ja tuloarvion saavuttamista lautakunnan päättämällä toimintayksikköjaotuksella.

Lautakunta päättää talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden puitteissa omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä asettaa tarkennetut toiminnalliset ja taloudelliset tulostavoitteet. Lautakunta voi delegoida käyttösuunnitelman seurannan ja laadinnan osaksi tai kokonaan alaisilleen viran- tai toimenhaltijoille.

Raportointi

Lautakunta, kunnanhallitusta ja valtuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakunnille ja hallitukselle toimitetaan raportit kuukausittain, valtuustolle kvartaaleittain ja tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Raportoinnissa on kiinnitettävä huomiota toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä niiden määrittelyn kehittämiseen ja mittaamiseen.

***MUHOKSEN KUNNAN
TYTÄRYHTEISÖT JA
OSAKKUUSYHTEISÖT***

KONSERNIYHTEISÖT JA TAVOITTEET

Muhoksen kunnan konserniyhteisöt

Muhoksen kunnan konserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt:

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus
Tytäryhteisöt		
Muhoksen Vesihuolto Oy	1827877-2	100,00 %
Kiinteistö Oy Piilorivi	0231606-8	50,00 %
Kuntayhtymät		
Koulutuskuntayhtymä OSAO	0992445-3	3,65 %
Pohjois-Pohjanmaan Liitto	0922484-4	2,09 %
Osakkuusyhteisöt		
Hirsijärven Vesi Oy	0289184-7	50,00 %
Humanpolis Oy	2389484-4	33,00 %
Kiinteistö Oy Muhoksen Vanhustentalo	0556968-5	23,07 %

Konserniyhteisöille asetetut tavoitteet

Muhoksen Vesihuolto Oy

Talousarviovuodelle 2026 asetetaan Muhoksen Vesihuolto Oy:lle seuraavat tavoitteet:

1. Tavoitteena on saada tulos positiiviseksi.
2. Tavoitteena laskuttamattoman veden määrän saaminen alle 10 %:iin (nyt 20 %) sekä tavoitteena viemärin vuotovesien määrän aleneminen alle 15 %:iin (nyt 32 %), näihin tavoitteisiin pyritään pääsemään verkoston määrätietoisella saneerauksella.
3. Muhoksen Vesihuolto Oy:n tavoite on kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntarakenteen kehitystä mahdollistavalla tavalla.
4. Tavoitteena on toimittaa asiakkaille puhdasta pohjavettä kohtuukustannuksin ja huolehtia viemäroinnistä terveyden- ja ympäristösuojelun kannalta asianmukaisesti ja taloudellisesti.

Muhoksen Vesihuollon tavoite lyhentää velkaansa seuraavien vuosien aikana on seuraava:

Vuosi Lyhennys

2026 100 000 €

2027 100 000 €

2028 100 000 €

Velkapääoman korko on vuonna 2026 kiinteä 100 000 €.